

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

นางสาวศิริพร ครองเคหา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

The Construction of a Supplementary Reading Entitled Lam
Sonthi Place Names for Mathayom Suksa III Students
in Lam Sonthi District, Lop Buri Province

Miss Siriphorn Khrongkheha

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
ชื่อและนามสกุล นางสาวศิริพร ครองเคหา
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ศดร.ดร.ย

ย/ร=๑๕

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

ศดร.ดร.ย

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

ศดร.ดร.ย

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

ผู้ศึกษา นางสาวศิริพร ครอบเคหา **รหัสนักศึกษา** 2602101723

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร

ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเช่นกัน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปเล่มขนาด 24 x 35 เซนติเมตร ความยาว 77 หน้า เนื้อหาของหนังสือประกอบด้วย สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ การวิเคราะห์ ภูมินาม ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิศาสตร์ ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ และภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม และ (2) คุณภาพของหนังสือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมาก และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ภูมินาม อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มัธยมศึกษา

Independent study title: The Construction of a Supplementary Reading Entitled Lam Sonthi Place Names for Mathayom Suksa III Students in Lam Sonthi District, Lop Buri Province

Author: Miss Siriphorn Khronkheha; **ID:** 2602101723;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Dr. Suwanee Yahakorn, Associate Professor;

Academic year: 2021

Abstract

The objectives of this independent study were (1) to construct a supplementary reading entitled Lam Sonthi Place Names for Mathayom Suksa III students in Lam Sonthi district, Lop Buri province; and (2) to verify quality of the constructed supplementary reading.

The research sample consisted of a group of three experts and a group of 10 Mathayom Suksa III students, all of whom were purposively selected. The employed research instruments were a questionnaire on opinions of the experts and a questionnaire on opinions of the students toward the supplementary reading. Statistics employed for data analysis were the mean, and standard deviation.

The independent study findings were as follows: (1) the constructed supplementary reading had format size of 24 × 35 centimeters and 77 pages; the contents of the reading comprised the following topics: General Condition of Lam Sonthi District; Analysis of Place Names; Place Names Based on Geographical Features; Place Names Based on Legends or Folklores; Place Names Based on Names of Plants or Animals; and Place Names Based on Beliefs or Values; and (2) regarding the quality of the supplementary reading, it was found that the experts had opinions that the overall quality of the supplementary reading was at the high level, and the students had opinions that the overall quality of the supplementary reading was at the highest level.

Keywords: Supplementary reading, Place name, Lam Sonthi district, Lop Buri province, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร และรองศาสตราจารย์ธนรัฐ ศิริสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอย่างใกล้ชิดเสมอมา จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว่ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ซึ่งได้แก่ นายสมหมาย จูเกี๋ยง นายสมิทร พิทักษ์พงศ์พาณิชย์ นางพจนีย์ ปลื้มมะลัง ดร.นิธิชญา ใจเย็น ดร.นพรัตน์ น้อยเจริญ และ อาจารย์ชมชนก ธนาวีราภรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์แก้ไข เสนอแนะ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลงได้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาค้นคว่ายังได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลในท้องถิ่น อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมินามอำเภอลำสนธิ เพื่อนำมาจัดทำเป็นหนังสือ และได้รับความช่วยเหลือในการสืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าต้องขอขอบพระคุณคือ คุณแม่อุไร ครองเคหา ที่ให้กำลังใจ ตลอดมา และเพื่อนครูโรงเรียนลำสนธิวิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าไว้ครั้งนี้

หากผลการศึกษาค้นคว่ามีส่วนช่วยให้เกิดประโยชน์แก่วงการศึกษ ผู้ศึกษาขอมอบความดีนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้ความรัก ความรู้ และความเอื้ออาทรแก่ผู้ศึกษา

ศิริพร ครองเคหา

พฤศจิกายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการสร้างหนังสือ	3
กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ	4
แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	24
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	31
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม	32
บทที่ 3 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
สรุปผลการศึกษา	109
อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	125
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหา	126
ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	138
ค แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน	153
ประวัติผู้ศึกษา	162

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันสภาพสังคมส่วนใหญ่เป็นสังคมที่ไร้พรมแดนและมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การอ่านซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการศึกษาหาความรู้ และเป็นปัจจัยในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ช่วยทำให้ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561, น.1) ที่อธิบายว่า การอ่านเป็นวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ของประชากรทุกคน ปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการแข่งขัน การอ่านจึงเป็นวิธีที่จะช่วยให้ประชากรได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และแนวคิดใหม่ๆ อันจะเป็นการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและให้การส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.45 - 47) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน จะเห็นได้ว่าการกำหนดตัวชี้วัดของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาการอ่านที่สำคัญประการหนึ่ง คือ อ่านได้ถูกต้องรวมทั้งจับใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปแก้ปัญหาในชีวิตได้ มีมารยาทในการอ่าน ซึ่งหลักสูตรได้เน้นให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดกับผู้เรียน

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.57) ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมท้องถิ่น คือ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ตัวชี้วัด ม.3/1 คือ สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องราวของสังคมในอดีต เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ครูผู้สอนภาษาไทยควรมีบทบาทในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ วิธีหนึ่งที่ครูจะทำได้คือ การจัดทำสื่อ

การเรียนการสอนเพิ่มเติม เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาสาระรายละเอียดเกี่ยวข้องกับเนื้อหา สาระตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนนั้น เนื้อหาที่จะนำมาสร้างเป็น หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีความสำคัญ เนื่องจากหากเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ และมีคุณค่ากับนักเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนานิสัยรักการอ่านของตนและทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นด้วย ภูมินามเป็นการตั้งชื่อสถานที่ หมู่บ้าน วัด ถนน สะพาน แม่น้ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณี เป็นเรื่องที่มีคุณค่าและน่าสนใจ โดยเฉพาะการศึกษาเรื่องภูมินามเป็น การศึกษาที่ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสังคมไทยในด้านคตินิยม ความเชื่อ ตำนาน อาชีพ สภาพภูมิศาสตร์ และวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับสุจริตลักษณ์ ดีผดุง (2543, น.51) อธิบายว่า ภูมินามเป็นการศึกษาชื่อของสถานที่ จัดเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์ที่ว่าด้วยการ ศึกษาเกี่ยวกับชื่อของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในภาษา ส่วนมากภูมินามมักมุ่งเน้นการศึกษาประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของชื่อเรียกสถานที่นั้นๆ หรือไม่ก็มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อให้ประชาชนใน ท้องถิ่นเกิดความสนใจและตระหนักถึงคุณค่าของถิ่นฐานที่อยู่ ขนบธรรมเนียม วิถีชีวิต สภาพแวดล้อม ของท้องถิ่นตน

นอกจากนี้การศึกษาเกี่ยวกับภูมินามของหมู่บ้านสามารถแสดงให้เห็นลักษณะทาง กายภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ รวมไปถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น เช่น สภาพสังคม ความเชื่อ ค่านิยม และการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ภูมินามของหมู่บ้านยังมีความสำคัญใน การแสดงให้เห็นลักษณะการใช้ภาษาของคนในท้องถิ่น ซึ่งสามารถศึกษาในเชิงภาษาศาสตร์ได้อีกทาง หนึ่ง และเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่น เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นประโยชน์ใน การปกครองและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของ ตน และสามารถอธิบายรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนได้อย่างชัดเจน ตลอดจนอาจทำให้ เกิดการฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งต่างๆ ให้สัมพันธ์กับสถานที่เดิม เช่น อาจมีการปลูกต้นไม้ที่เป็นที่มาของภูมิ นามของหมู่บ้านขึ้นใหม่ ซึ่งปัจจุบันอาจไม่มีหลงเหลืออยู่แล้ว เพื่อให้คงอยู่เป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่น สืบไป เป็นต้น ประกอบกับนักเรียนโรงเรียนลำสนธิวิทยา เริ่มมีการออกไปประกอบอาชีพต่างจังหวัด มากยิ่งขึ้น และไม่ค่อยให้ความสนใจกับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และมีแนวโน้มด้านการอ่านลด น้อยลง (สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ และอัญชลี สิงห์น้อย, 2458, น.2)

ปัจจุบันการสอนอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำสนธิวิทยา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งพบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์ ส่งผล ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำ และจากผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ค่าเฉลี่ยสูงกว่า

ปีการศึกษา 2560 แต่จากการศึกษาค่าเฉลี่ยระดับมาตรฐานพบว่า มาตรฐาน ท 1.1 มีค่าเฉลี่ย 55.94 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ -2.61 (ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน ท 1.1 ระดับประเทศเท่ากับ 58.55) จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยเฉพาะการอ่าน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนใช้ในชีวิตประจำวัน และในด้านการจัดการเรียนการสอนยังขาดวัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรม สื่อการเรียนการสอนที่ดึงดูดใจผู้เรียน และบางเนื้อหาเป็นเรื่องที่ไกลตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการอ่าน และหันไปให้ความสนใจกับสื่อออนไลน์มากกว่า เช่น เกม ยูทูป ทำให้ปัจจุบันหนังสือถูกลดความสำคัญลงไป

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรักในท้องถิ่นของตน โดยใช้ข้อมูลการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรีมาจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำสนธิวิทยา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ที่มีรูปภาพประกอบ คำบรรยายสีสันสวยงาม เพื่อให้แก่ผู้เรียนมีหนังสือสำหรับใช้อ่านเพิ่มเติมและฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และเชื่อว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทุกที่ ทุกเวลา และส่งผลให้การเรียนการสอนเรื่องการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3. ขอบเขตของการสร้างหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีเนื้อหาจำนวน 6 บท ได้แก่ บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ, บทที่ 2 การวิเคราะห์ภูมินาม, บทที่ 3 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์, บทที่ 4 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน, บทที่ 5 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ และบทที่ 6 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม กิจกรรมท้ายบทแต่ละเรื่อง โดยมีภาพประกอบ

4. กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำสนธิวิทยา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ดังนี้

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.1.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

1) ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือประเภทหนึ่งของหนังสือเสริมประสบการณ์ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ แต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียน ช่วยให้ผู้เรียนหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา เสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร มีผู้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น.6) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึง หนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น.7) กล่าวถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติม (External Reading Book) ไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรและช่วยในการเรียนการสอน เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาหาความรู้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่าน เสริมความเข้าใจในหนังสือตำราหรือแบบเรียนให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาหลากหลายตอบสนองความสนใจของผู้อ่านในสาขาวิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ

สุวิทย์ มูลคำ (2550, น.73) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านเพื่อการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

ทิศนา แคมมณี (2552, น.1) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมกับวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

หุทัย บุญประดับ (2552, น.8) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หมายถึง การจัดทำหรือผลิตหนังสือตามกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อสนองตามความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้งตามความสามารถของเด็กแต่ละวัย

ปริญญาพร ศรีชะตา (2554, น.15) ให้ความหมายหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นหนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้ความรู้เพิ่มเติมประสบการณ์ของผู้เรียน โดยอิงเนื้อหาสาระในหลักสูตรและเจาะลึกเฉพาะเนื้อหาวิชาตอนใดตอนหนึ่งแล้วนำมาเรียบเรียงให้สนุกสนานเข้มข้น โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถในการอ่านของเด็กแต่ละวัย โดยเน้นหนักไปในแง่การให้สารประโยชน์และความรู้เป็นสำคัญ

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรเป็นการนำเนื้อหาในหลักสูตรมาเขียนในลักษณะต่างๆ เพื่อให้เด็กอ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

4.2.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นสื่อวัตกรรมการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน การปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และการสร้างนิสัยรักการอ่าน ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีผู้อธิบายไว้ ดังนี้

ภรณี ทรัพย์พัฒนากุล (2550, น.58 – 59) กล่าวถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ เพื่อเป็นความรู้เสริมประสบการณ์แก่นักเรียน ทั้งนี้เนื้อหาในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กนั้น เนื้อหาต้องสอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งอาจจะนำเนื้อหาในหลักสูตรมาทำรายละเอียดเนื้อหาให้มากขึ้น โดยเน้นเนื้อหาที่ให้สาระความรู้ ความเพลิดเพลินที่ต่างจากหนังสือแบบเรียน ซึ่งความจำเป็นในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสรุปได้ ดังนี้

1) แบบเรียนต่างๆ ไม่สามารถสนองความต้องการด้านความเข้าใจ ความหมายของเรื่องบางเรื่องให้กว้างขวางพอ หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะช่วยขยายประสบการณ์ให้กว้างขวางกว่า และยังมีภาพประกอบช่วยให้เข้าใจมากขึ้น

2) หนังสืออ่านเพิ่มเติมจัดทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะส่วน ช่วยเน้นขยาย และเป็นเรื่องราวที่ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน สร้างนิสัยรักการอ่านได้มากกว่าหนังสือแบบเรียน

3) หนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถสนองความต้องการในการอ่าน การฝึกทักษะ ซึ่งเด็กจะใช้เวลาอย่างเป็นอิสระทั้งในห้องเรียนและห้องสมุด ซึ่งเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้รักการค้นคว้า และพัฒนาการอ่านได้มากกว่า

4) หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นเรื่องราวช่วยชดเชยความรู้ที่บกพร่องทางด้านจิตใจของเด็กเป็นรายกรณี และเป็นการเสริมสร้างคุณธรรมได้ดีกว่าหนังสือแบบเรียนทั่วไป

5) หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและสนองความต้องการอย่างเป็นอิสระให้แก่เด็ก

หฤทัย บุญประดับ (2552, น.9) กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นการเสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน มีทัศนคติที่ดี รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และยังเป็นการพัฒนาตนเองทางด้านสติปัญญาดีขึ้น

สมพร จารุณี (2554, น.21 - 22) กล่าวถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ สรุปได้ดังนี้

1) ด้านเนื้อหาสาระหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรด้านใดด้านหนึ่งมีจุดมุ่งหมายของหนังสือในการเสนอเนื้อหาสาระ จุดมุ่งหมายของหนังสือคือกรอกรอกำกับว่าหนังสือเสนอเรื่องราวสอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระจะต้องถูกต้องทันสมัย เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน และมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน รวมทั้งมีความสั้นยาวพอเหมาะแก่การบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้อ่าน แต่จะไม่มีข้อจำกัดที่เคร่งครัดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ทั้งเกี่ยวกับจำนวนหัวข้อเรื่อง และปริมาณของเรื่อง ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาที่ใช้ในการอ่าน ไม่เป็นหนังสือประจำตัวหรือรายวิชา คุณสมบัติเกี่ยวกับปริมาณเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้อ่านจึงค่อนข้างยืดหยุ่น

2) ด้านการเสนอเนื้อหาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมกำหนดให้มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรเพื่อเสริมการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ในหนังสือเรียน มักจะนำเสนอเป็นสารคดีและเป็นร้อยแก้ว และมักจะเสนอเรื่องเชิงวิชาการ

3) ด้านส่งเสริมความเข้าใจหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะต้องมีการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม กลมกลืน มีความกระชับ การใช้ภาพประกอบ ตัวอย่าง และการเลือกสรรถ้อยคำง่ายๆ เขียนอธิบายสั้น กระชับ เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนอ่านหนังสือด้วยความเข้าใจ ได้ประโยชน์ และความเพลิดเพลิน

4) ด้านส่งเสริมการศึกษาด้วยตนเอง

หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความมุ่งหมายให้นักเรียนใช้ศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง พัฒนาความคิดให้แตกฉาน พัฒนาความสามารถทางการใช้ภาษาทั้งการอ่านและการเขียน พัฒนานิสัยรักการอ่าน และพัฒนาทางอารมณ์และสังคมได้

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสำคัญ โดยใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สร้างเสริมประสบการณ์ เป็นการพัฒนาสติปัญญา จิตใจของนักเรียน ตลอดจนปลูกฝังให้รักการอ่าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้สำหรับนักเรียนด้วย

4.2.3 จุดประสงค์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ ดังนี้
ทิตนา แชมมณี (2551, น.67) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีจุดประสงค์ในการจัดทำ ดังนี้

1) เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน อันจะเป็นแนวทางนำไปสู่คลังแห่งวิชาการและประสบการณ์อย่างกว้างขวาง เป็นการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจและความพอใจ

2) เป็นการให้ความรู้ข่าวสารและข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง โดยการนำเสนอในรูปแบบที่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้

3) เพื่อให้เด็กมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความจรรโลงใจ มีความสุขใจ

4) เพื่อเสริมสร้างจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามวัย

5) ช่วยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีของสังคมให้แก่เด็กตามวัย

6) เพื่อเสริมสร้างให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อันจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่เด็ก

7) ช่วยให้เกิดมีหนังสือเนื้อหาสาระเหมาะกับวัย เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดหันไปสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่ากำหนด อันจะนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง

นุชณีภรณ์ วงษ์กลม (2555, น.17) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นให้เด็กอ่าน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก โดยมุ่งให้เด็กพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นความรู้ การปฏิบัติ ค่านิยม และเจตคติ ทั้งนี้การอ่านหนังสือเพิ่มเติมจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างไกลออกไป นอกเหนือจากการอ่านหนังสือแบบเรียนที่หลักสูตรกำหนด สำหรับจัดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ

1) เพื่อใช้เป็นเอกสารจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้เพิ่มเติมความรู้ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการจัดการในเรื่องเวลา คือ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในลักษณะของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน และมีทักษะการอ่านตลอดชีวิต

3) เพื่อสร้างเสริมจินตนาการให้เกิดการคิดสร้างสรรค์รวมทั้งให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินกับผู้อ่านหรือผู้เรียน

4) เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เป็นสื่อที่ผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ผู้เรียนได้ฝึกนิสัยรักการอ่าน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และได้รับรู้สาระการเรียนรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง

4.2.4 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นงานที่ละเอียดอ่อน จะต้องอาศัยความเข้าใจและความรอบคอบ เพื่อให้ได้หนังสือตรงกับจุดมุ่งหมายและมีคุณภาพตามที่กำหนด ทั้งนี้เพราะผู้อ่านเป็นเด็กที่ต้องกระตุ้นให้สนใจ ให้มีความอยากอ่าน

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น.146 – 214) อธิบายว่า ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้มีประสิทธิภาพนั้นควรดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) การวางแผนการเขียน เป็นการวางแผนการเขียนล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นหลักหรือเป็นแนวทางในการเขียน ซึ่งขั้นตอนวางแผนการเขียน มีดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเภทหนังสือและกำหนดแนวทางในการเขียนให้ตรงตามจุดประสงค์ของหนังสือประเภทนั้นๆ รวมทั้งตรงกับความสนใจของเด็กด้วย

(2) กำหนดจุดประสงค์ของการเขียน เพื่อให้การเขียนหรืออ่านนั้นๆ มีเป้าหมายทิศทางที่ชัดเจน ทั้งมีจุดประสงค์ที่เด่นชัด

(3) กำหนดระดับผู้อ่าน กลุ่มเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนให้ตรงกับระดับอายุ เพศ และความสามารถในการอ่าน

(4) กำหนดเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่องให้ตรงกับเนื้อหาในหลักสูตรหรือตรงกับความสนใจและความต้องการการอ่านตามวัยของเด็ก

(5) กำหนดชื่อเรื่อง ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องและโครงสร้างของเนื้อหา เพื่อให้ผู้อ่านสามารถคาดคะเนได้ว่าเนื้อหาภายในเป็นเรื่องอะไร

(6) กำหนดโครงสร้างเนื้อหาหรือโครงเรื่องให้เห็นชัดเจนโดยคำนึงถึงโครงสร้างเนื้อหาทางวิชาการเป็นสำคัญ

(7) กำหนดแนวทางเขียน ให้สม่ำเสมอตลอดทั้งเล่ม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการเขียนแบบร้อยแก้วและเป็นแบบความเรียง

(8) กำหนดแหล่งข้อมูลค้นคว้าอ้างอิง เพื่อสะดวกในการนำข้อมูลมาใช้

2) การจัดทำรูปแบบและต้นฉบับ

การจัดทำรูปเล่มและต้นฉบับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นการกำหนดโครงสร้างของหนังสือทั้งเล่ม โดยกำหนดว่าหนังสือควรมีขนาดรูปเล่มอย่างไร มีความยาวขนาดใด มีรูปภาพประกอบหรือไม่อย่างไร การจัดหน้า การเข้าเล่ม การเย็บเล่ม การออกแบบปกเหล่านี้ เป็นต้น

(1) ความยาวของหนังสือ ความยาวของหนังสือขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านตามวัย เช่น วัย 6 – 11 ขวบ ยาวประมาณ 8 – 24 หน้า (ขนาด 8 หน้ายก) 16 – 32 หน้า (ขนาด 16 หน้ายกใหญ่) วัย 12 – 14 ขวบ ยาวประมาณ 50 – 100 หน้า (ขนาด 16 หน้ายก) และขึ้นอยู่กับความยากง่ายและธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

(2) รูปเล่มที่ได้มาตรฐาน การกำหนดรูปเล่มของหนังสือซึ่งประกอบด้วยขนาดของหนังสือและจำนวนหน้าของหนังสือ สำหรับมาตรฐานการตัดกระดาษของโรงพิมพ์ที่นิยมมีดังนี้

ก. กระดาษ 31 x 34 นิ้ว ผลิตหนังสือขนาด 185 x 260 มม. (8 หน้ายก) แนวตั้ง – นอน ขนาด 130 x 185 มม. (พอดเกตบุค) แนวตั้ง

ข. กระดาษ 24 x 35 นิ้ว ผลิตหนังสือขนาด 210 x 297 มม. (8 หน้ายกใหญ่) แนวตั้ง ขนาด 148 x 210 มม. (16 หน้ายกใหญ่) แนวตั้ง

ทั้งนี้หนังสือที่ไม่มีการกำหนดจำนวนหน้าให้เข้ากับมาตรฐานการตัดกระดาษของโรงพิมพ์ หนังสือเล่มนี้จะมีราคาสูงมาก

(3) ภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิอื่นๆ สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นเครื่องมือและเครื่องพ่นแรงในการอ่านมีหรือไม่ ถ้ามีต้องชัดเจนเข้าใจได้ง่าย มีขนาดเหมาะสม

(4) การจัดรูปเล่มและการจัดหน้าหนังสือ ผู้เขียนจะต้องรู้วิธีการจัดทำรูปเล่มอย่างคร่าวๆ ที่เรียกว่า การจัดทำดัมมี่ (Dummy) ซึ่งหมายถึงรูปเล่มที่จำลองมาจากหนังสือเล่มที่จะจัดพิมพ์จริง ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับขนาดรูปเล่ม ปก จำนวนหน้า และการจัดวางหน้าเพื่อใช้เป็นแบบสำหรับจัดพิมพ์และเรียงพิมพ์ฉบับจริง

(5) การจัดพิมพ์ต้นฉบับ เป็นการจัดทำต้นฉบับหรือเรื่องราวที่เขียนขึ้นให้สมบูรณ์เรียบร้อยและชัดเจน โดยการทำเป็นต้นฉบับอย่างน้อย 2 ชุด ส่งให้โรงพิมพ์และเก็บไว้กับผู้เขียนเอง

ถวัลย์ มาศจรัส (2548, น.11 – 12) ได้แนะนำหลักการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าในกระบวนการเขียนหนังสือที่อิงหลักวิชาการ จัดเป็นงานเขียนที่ง่ายที่สุดกว่างานเขียนอื่นๆ ทั้งนี้เพราะงานเขียนที่อิงหลักวิชาการ เป็นงานจัดระเบียบสาระทางด้านวิชาการให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นการเขียนเพื่อการสื่อสาร คือ สื่อสารความรู้ สื่อสารความคิด และสื่อสารประสบการณ์ การเขียนหนังสือที่อิงหลักวิชาการหรืออิงหลักสูตรง่ายก็เพราะว่า

1) เป็นการรวบรวมความรู้ ความคิดที่ได้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยไว้แล้ว
อย่างหลากหลายนำมาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการเขียน

2) เป็นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้ว มาผสมผสานหรือบูรณาการกับ
ประสบการณ์ความชำนาญการ ความเชี่ยวชาญของผู้เขียนในรูปลักษณะใหม่ ตามวัตถุประสงค์และ
เป้าหมายที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

3) มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่า ต้องการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้ใครอ่าน
ต้องการให้อ่านอะไร ต้องการให้อ่านเมื่อไร ให้อ่านไปทำไมและอ่านอย่างไร

4) เป็นการเขียนจากความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความชำนาญการ ความ
เชี่ยวชาญ ความเชี่ยวชาญพิเศษของตนเอง

สุวิทย์ มูลคำ (2550, น.88) ได้สรุปขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ไว้ ดังนี้

1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้
ต่างๆ

2) กำหนดเรื่องที่จะเขียนให้ชัดเจน

3) เขียนโครงเรื่อง ต้องกำหนดแนวคิดหรือแกนของเรื่องให้ชัดเจน เพื่อ
เป็นแนวทางในการเขียนเนื้อเรื่อง

4) เขียนเพิ่มเรื่องย่อยแต่ละตอน โดยนำโครงเรื่องที่เขียนไว้แล้ว มาเขียน
รายละเอียดเพิ่มเติมเป็นเรื่องย่อยๆ

5) ตั้งชื่อเรื่อง อาจตั้งจากตัวเองของเรื่อง จำนวนตัวละคร ชื่อสัตว์ในเนื้อ
เรื่องชื่อสถานที่

6) เขียนขั้นตอนของเนื้อเรื่อง นำเรื่องราวที่ได้จากเค้าโครงเรื่องมาเขียน
บอกขั้นตอนของเนื้อเรื่อง เริ่มตั้งแต่หน้าปกจนถึงหน้าสุดท้าย ซึ่งจะเป็นแนวการจัดทำร่างภาพ
คำบรรยายและรูปเล่มของหนังสือว่ามีอะไรบ้างและมีกี่หน้า

7) ทำต้นฉบับ คือ การทำหนังสือเป็นรูปเล่ม อาจทดลองใช้ เพื่อจะได้
นำมาแก้ไขข้อบกพร่อง

8) จัดทำรูปเล่ม คือ การนำหนังสือเป็นรูปเล่ม อาจทดลองใช้ เพื่อจะได้
นำมาแก้ไขข้อบกพร่อง

9) จัดพิมพ์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

วิลาสินี พ้องพงษ์ศรี (2552, น.29 - 32) อธิบายถึงเกณฑ์การสร้างหนังสือ
ให้มีคุณภาพ โดยมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1) โครงเรื่อง สิ่งสำคัญในการสร้างหนังสือ คือ การเขียนโครงเรื่องที่ดีต้องเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหนังสือ ไม่ซับซ้อน การดำเนินเรื่องควรเข้าใจชวนให้ติดตาม มีความสัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์ของเด็ก เพื่อให้ผู้อ่านเกิดแนวคิด ทรรศนะจากลักษณะตัวละคร ชี้ให้เห็นผลในด้านคุณธรรมของบุคคล บางตอนควรมีความสนุกสนาน และเรื่องควรจบลงด้วยดีเพื่อให้ผู้อ่านมีความสุขใจมากขึ้น

2) แก่นของเรื่อง ควรเป็นแนวคิดเรื่องง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน ตามประสบการณ์ของเด็ก มีคติสอนใจ แฝงคุณธรรม นอกจากนี้ยังช่วยสนองความต้องการเรียนรู้และมีความเข้าใจสภาพความเป็นไปของชีวิตอีกด้วย

3) ฉาก ในเรื่องต้องชัดเจน ตรงกับความเป็นจริง ฉากจะบอกให้รู้ว่า เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใด บรรยากาศควรเป็นบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย ช่วยทำให้อ่านมีความรู้สึกเหมือนอยู่ในสถานการณ์นั้น

4) ตัวละคร ควรมีวัยใกล้เคียงกับเด็ก มีบุคลิกเด่นในตัวเป็นไปตามธรรมชาติ มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องและเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กลอกเลียนแบบได้

5) แนวการเขียนเรื่อง ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก เข้าใจง่ายถูกต้อง ชัดเจน การบรรยายเหตุการณ์ อ่านแล้วเกิดภาพพจน์ เกิดอารมณ์คล้อยตามและทรรศนะที่ดี

ปราณี ปราบริปู และคณะ (2560, น.355 - 356) ได้อธิบายถึงการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ดังนี้

ขั้นตอนหรือกระบวนการในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม คล้ายคลึงกับกระบวนการจัดทำหนังสือเรียน ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดควบคู่กับหนังสือเรียนแต่ละกลุ่มสาระสำหรับชั้นเรียนต่างๆ

2) กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดทำ ขอบข่ายเนื้อหา และระดับชั้นเรียน

3) กำหนดแนวทางการนำเสนอเนื้อหา

4) กำหนดผู้เขียนหรือคณะผู้เขียน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

5) กำหนดแผนงานตารางเวลาในการจัดทำต้นฉบับ การจัดพิมพ์เป็นเล่ม

และการเผยแพร่หนังสือไปยังสถานศึกษา

กล่าวสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องศึกษาความรู้เกี่ยวกับการสร้างหนังสือ วางเค้าโครงเรื่อง ตัวละคร เขียนโครงเรื่อง จัดทำ วาดภาพประกอบ นำไปทดลองใช้ แก้ไขและพัฒนาจนได้เนื้อเรื่องที่สมบูรณ์

4.2.5 การจัดรูปเล่มหนังสือ

หนังสือที่ดีสำหรับเด็ก ควรมีคุณภาพในเรื่องเนื้อหา การจัดหน้าและรูปเล่ม การเขียนเรื่อง คุณภาพทางศิลปะและการจัดพิมพ์ ดังที่ สุพัตรา ชุมเกตุ (2522, น.5 – 6); อรสา กุมาริปุกหุต (2526, น.388 – 339); ณรงค์ ทองปาน (2526, น.36 – 39); ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527, น.10 – 11) และจินตนา ไบกาชุยี (2534, น.71 – 84) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดรูปเล่มหนังสือมีสิ่งที่ควรคำนึงถึงความเหมาะสมสำหรับเด็ก ดังนี้

การจัดรูปเล่มของหนังสือแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) ลักษณะภายนอกทั่วไปของหนังสือ

(1) ขนาด ขนาดหนังสือสำหรับเด็กมักถือเอาตามความสะดวก ควรยึดหลักที่ว่าเด็กสามารถหยิบ ยก เปิดได้สะดวกตามวัยของเด็ก และควรเป็นหนังสือประเภทแนวตั้ง ปกแข็ง กะทัดรัด เปิดง่าย

(2) รูปเล่ม ส่วนมากมี 2 แบบ คือ แบบแนวตั้ง (Upright) และรูปเล่มตามแนวนอน (Oblong) หรือมีรูปร่างแปลกเข้ากับเนื้อหาภายใน เช่น เนื้อหาภายในเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับกระต่าย รูปเล่มก็มีลักษณะเป็นรูปกระต่ายด้วย

(3) การเย็บเล่ม วัสดุที่ใช้เย็บเล่มต้องทนทานและเย็บด้วยความประณีต

2) ส่วนต่างๆ ของหนังสือ

(1) ส่วนหน้า ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ จัดเรียงกันไป คือ

ก. หน้าปก (Cover) ภาพปกหน้าควรสอดคล้องกับเนื้อเรื่องควรใช้สีสันสะดุดตา บนปกมีชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดรูป ตัวโตชัดเจน เป็นภาพที่ดึงดูดความสนใจ ชักจูงให้เปิดอ่าน หนังสือบางเล่มอาจมีหุ้มปก (Jacket) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับปก ปกอาจเป็นปกอ่อนหรือปกแข็งก็ได้

ข. ปกด้านหลัง (Back of the Cover) ส่วนหนึ่งของหน้าปก ส่วนใหญ่จะทิ้งว่าง ถ้าเป็นรายละเอียดก็เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์

ค. ไบรอนปก (Haft Title Page) คือ หน้าต่อจากปกให้มีเพียงชื่อเรื่องซึ่งพิมพ์อยู่ด้านบน

ง. ด้านหลังของไบรอนปก (The Back of Half Title Page) ส่วนใหญ่เว้นว่างไว้ หรืออาจใส่ชื่อชุดหนังสือเล่มอื่นๆ ที่ผู้แต่งเรื่องนี้เขียนไว้

จ. ปกใน (Title Page) มักอยู่ทางด้านขวามือ การจัดปกในแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนแรกชื่อเรื่องหรือชื่อรอง ตอนที่สองมีชื่อผู้แต่ง ผู้จัดทำ ผู้รวบรวม และตอนที่สามเป็นเรื่องของการจัดพิมพ์

ฉ. รองปกใน (Copyright Page หรือ Dedication Page) เป็นส่วนหลังของปกใน อาจใช้เป็นคำนำอุทิศหรือบุคคลที่อุทิศในการแต่ง

ช. หน้าคำนำหรือคำชี้แจง เป็นหน้าแสดงวัตถุประสงค์ของหนังสือ ประวัติความเป็นมา หรือชี้แจงการใช้หนังสือ

ฅ. หน้าสารบัญ อาจอยู่ซ้ายมือหรือขวามือ แล้วแต่หน้าจะวาง แต่ให้ต่อจากหน้าคำนำ

(2) ส่วนเนื้อหาหรือส่วนในของเล่ม ส่วนที่ต้องพิจารณา ได้แก่

(1) สีของตัวอักษร หนังสือส่วนมากมักพิมพ์ตัวอักษรลงบนพื้นสีขาว เพราะต้นทุนในการพิมพ์ต่ำกว่าการพิมพ์บนกระดาษสี สีตัวอักษรในหนังสือมักเป็นสีดำ

(2) ขนาดตัวอักษร ผู้จัดทำหนังสือมักพิจารณาเลือกใช้ตัวอักษรที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควรพิมพ์ให้ชัดเจน ไม่เลอะเลือน มีการเว้นว่าง (Space) เพื่อให้ดูสวยงาม ไม่น่าเบื่อ

(3) การวางหน้า (Layout) หรือการจัดหน้า จัดภาพและคำบรรยายให้เหมาะสม สามารถจัดได้หลายวิธี ดังนี้

ก. ภาพอยู่คนละหน้ากับคำบรรยาย ซึ่งจะอยู่ในลักษณะหน้าคู่ อาจอยู่ด้านขวามือตามหลักความสนใจของคนที่ยังมองด้านขวาก่อนเสมอ แต่การจัดภาพแบบนี้จะไม่เป็นผลดีต่อเด็ก เพราะปกติเด็กจะสนใจภาพมากกว่าตัวหนังสืออยู่แล้ว หากเอาตัวหนังสือไว้ทางซ้ายจะทำให้เด็กลดความสนใจตัวหนังสือลงไปอีก เพื่อให้เกิดความสมดุลควรเอาภาพไว้ทางซ้ายมือบ้าง

ข. ภาพวางไว้หน้าเดียวกับคำบรรยาย อาจวางไว้ด้านบนหรือด้านล่างปนกันก็ได้

ค. ภาพและคำบรรยายอยู่หน้าเดียวกัน วางไว้ด้านบนหรือด้านล่าง และกระจายไปทั่วหน้ากระดาษตามที่วาง ภาพและคำบรรยายจัดกระจายติดต่อกันทั้งสองหน้าคู่ทำให้มองเห็นชัดเจน ซึ่งมักเป็นภาพใหญ่ๆ แต่ต้องเย็บกระดาษกลางเล่มในหน้ากระดาษติดกันอย่างเรียบร้อยแนบสนิท ภาพและคำบรรยายจะต่อเนื่องกันได้สนิท ดูแล้วเป็นภาพเดียวกัน

ง. สี แบบ และขนาดของภาพ ภาพมีความสำคัญพอๆ กับเนื้อเรื่อง เพราะภาพเกิดให้เกิดความเพลิดเพลิน ความแจ่มแจ้ง ความสวยงามและเป็นประสบการณ์แก่เด็กอย่างหนึ่ง สีของภาพควรสมจริง เพราะจะทำให้เด็กเรียนรู้ด้วยภาพทั้งภาพวาดและภาพถ่าย

จ. คุณภาพกระดาษ ควรเป็นกระดาษดี หนาแน่น แข็งแรง ทนทานต่อการหยิบถือของเด็ก

ฉ. จำนวนหน้าประมาณ 10 – 30 หน้า

(3) ส่วนหลัง ประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้จัดเรียงตามลำดับ คือ

ก. หน้ากิจกรรมหรือหน้าคำอธิบายศัพท์ที่เป็นรูปภาพ ทำให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น

ข. รองปกใน (ปกหลัง) ส่วนใหญ่จะเว้นไว้ บางครั้งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์ หรืออาจใส่ชื่อชุดหนังสือของผู้แต่งคนเดียวกับเรื่องที่แต่งเรื่องนั้น

ค. ปกหลัง อาจเว้นว่างเปล่า แต่ปัจจุบันนิยมมีภาพประกอบ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของปกหน้า เพื่อสร้างความสนใจ การออกแบบปกหน้าและปกหลังนิยมให้เป็นแผ่นเดียวกัน

จากขั้นตอนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ขั้นแรกต้องศึกษาหาความรู้เรื่องวิธีการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้เข้าใจรายละเอียด จากนั้นกำหนดจุดประสงค์ กำหนดโครงสร้างเนื้อหา กำหนดชื่อเรื่อง ออกแบบหนังสือ นำเสนอเนื้อหาที่ได้มาจัดรูปเล่มตลอดจนการจัดหน้าต่างๆ ของหนังสือที่แต่ง

4.2.6 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

นักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ดังนี้
สมพร จารุณัฐ (2540, น.5 – 8) ได้เสนอประโยชน์ที่สำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1) ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้หรือทักษะความคิดรวบยอด และหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำเนินชีวิตการศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการด้านต่างๆ

2) ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุผลจำแนกแจกแจง วิเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างๆ

3) ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรสอดแทรกแนวคิดที่ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสม นำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์ เป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวม

4) ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือ ใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์ทางด้านภาษา เสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนของความรู้และตามพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้อ่านได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนได้เทคนิควิธีหรือเครื่องเสริมความเข้าใจอื่นๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภาพ ตาราง คำถาม อภิธานศัพท์ เป็นต้น

5) ส่งเสริมการศึกษาความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ผู้เขียนควรพิจารณาเสนอเรื่องราวที่นักเรียนแต่ละวัยสนใจ ให้ความสำคัญและมองเห็นประโยชน์เรื่องราวที่นำเสนอ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนักเรียน ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่นๆ ที่ผู้อ่านอาจไปศึกษาให้กว้างตามความสนใจ

ประภาพรรณ เสี่ยงศ์ (2550, น.65) อธิบายถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนให้หาความรู้ให้ทันเพื่อนได้ด้วยการอ่านหนังสือที่มีระดับความรู้ต่ำกว่าชั้นเรียน เสริมความรู้นักเรียนที่เรียนเก่งให้กว้างขึ้นด้วยการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีระดับสูงขึ้นไป ซึ่งนอกจากจะเป็นการเรียนด้วยตนเองแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนรู้จักหาความเพลิดเพลินยามว่างด้วยการอ่านหนังสือ

ทิตนา แคมมณี (2551, น.5 – 6) กล่าวถึงความประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1) สำหรับครู ทำหน้าที่สอนและช่วยนักเรียนให้มีความรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดหรือตามเนื้อหาที่มีในหนังสือเรียน จำเป็นที่ครูจะต้องมีความรู้มากกว่าที่ปรากฏในหนังสือเรียนครูจะต้องหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ เพื่อเตรียมการสอน เพื่อตอบคำซักถาม ตลอดจนเพื่อแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติม ในเรื่องราวต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ให้กว้างขวางขึ้นตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูจึงต้องรู้จักหนังสืออื่นๆ ดังกล่าวให้มากพอที่จะทราบว่าหนังสือเล่มใดมีความยากง่าย เหมาะสมแก่นักเรียนที่จะอ่าน และทำความเข้าใจได้เอง

2) สำหรับนักเรียน ถ้านักเรียนอ่านหนังสือสำหรับวิชาหนึ่งเพียงเล่มเดียว ความรู้ที่จะได้คงจะแคบไป เพราะหนังสือบรรจุเนื้อหาสาระประโยชน์ตามที่หลักสูตรกำหนด ตลอดจนการได้แลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ศึกษามาถ่ายทอดความคิดระหว่างกันจะช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นสื่อสำคัญที่ให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ โดยสามารถศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมสติปัญญา เจตคติ และสร้างความสนใจ ความกระตือรือร้นที่เหมาะสมตามวัย

4.1.2 ภูมินามอำเภอลำสนธิ

1) ความหมายของภูมินาม

เสนหา บุญยรักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542, น.45) ได้อธิบายความหมายของภูมินามว่า ภูมินามวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ถนน สะพาน แม่น้ำ ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมานานนับสิบปี ร้อยปี นามเหล่านั้นปรากฏและปรุงแต่งโดยใช้ภาษาเป็นสื่อภาษา “ภูมินาม”

ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่างๆ

กุสุมา รักษมณี (2543, น.54-59) อธิบายว่า โดยทั่วไปบุคคลจะใช้ภูมินามต่างๆ ในลักษณะที่เป็นมงคล เช่นเดียวกับการใช้นามที่เป็นนามเรียกตัวบุคคล จึงได้มีการเปลี่ยนภูมินามจากเดิมหลายภูมินามด้วยกัน ซึ่งนอกจากเพื่อความเป็นมงคลแก่สถานที่และผู้อาศัยในท้องถิ่นนั้นแล้ว ยังเปลี่ยนเพื่อความไพเราะและฟังดูเป็นทางการมากขึ้น นอกจากนี้ภูมินามที่ไพเราะ ความหมายดี ยังเป็นการเชิญชวนบุคคลให้มาตั้งถิ่นฐานอีกด้วย การใช้ภูมินามใหม่มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) ภูมินามเหล่านั้นก็ยังคงความหมายเดิมไว้ด้วยการใช้คำในภาษาบาลีสันสกฤตเข้ามาช่วย เช่น นามเดิมใช้ว่า “ท่าทอง” เปลี่ยนมาใช้ “กาญจนดิษฐ์”
- 2) เปลี่ยนนามเปลี่ยนความหมายไป เช่น นามเดิมใช้ว่า “บ้านท่าม่วง” เปลี่ยนเป็น “อากาศอำนวย”
- 3) ใช้ลักษณะอื่นแทนลักษณะเดิม เช่น นามเดิมของจังหวัดปทุมธานี คือ “สามโคก” ซึ่งตามลักษณะพื้นที่ที่เป็นเนิน 3 เนิน เปลี่ยนมาใช้ว่า “ปทุมธานี” เพราะมีความหมายดีกว่าเดิม

เรไร ไพรวรรณ (2551, น.1) อธิบายว่า ภูมินาม คือ การตั้งชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของคนไทย และเชื่อกันว่าการตั้งชื่อให้เป็นมงคลจะส่งผลให้เจ้าของชื่อมีความสุขความเจริญ มีฐานะดีและมีสุขภาพดี ความเชื่อในเรื่องการตั้งชื่อนี้ นอกจากจะใช้ตั้งชื่อบุคคลแล้ว การตั้งชื่อสถานที่ต่างๆ ก็ถือคติเช่นเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ บางชื่อได้รับการเรียกขานกันมานานนับร้อยปี ชื่อที่เรียกขานเหล่านั้นจึงมีความหมาย ความผูกพันหรือความศรัทธาและมีเรื่องราวความเป็นมาที่น่าสนใจ ดังนั้น ภูมินาม หมายถึง วัฒนธรรมที่สะท้อนการตั้งชื่อ เพื่อเรียกสถานที่ต่างๆ โดยมีที่มาจากลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลัง ประวัติศาสตร์ พันธุ์ไม้ ภูมิประเทศ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยและสิ่งแวดล้อมของสถานที่นั้นๆ และมีการใช้ความหมายมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับเปลี่ยนชื่อของภูมินามนั้นๆ

2) ประเภทของภูมินาม

นักวิชาการได้แบ่งประเภทของภูมินามไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้
ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์ (ม.ป.ป., อ่างใน ชัชวาลย์ สิงหาทอง, 2547, น.23) ได้แบ่งประเภทของภูมินามอย่างกว้างๆ ดังนี้

- 1) ภูมินามตามประวัติความเป็นมาของสถานที่นั้นๆ
- 2) ภูมินามที่มีความสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ สภาพแวดล้อม ธรรมชาติต่างๆ

3) กฎินามที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น
บุญยงค์ เกศเทศ (2536, น.40 – 43) กล่าวว่า การกำหนดกฎินามได้
หลายลักษณะ ชื่อสถานที่ และท้องถิ่น ในประเทศไทยมักจะกำหนดชื่อตามลักษณะเฉพาะทาง
ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คตินิยม ความเชื่อ และสภาพสังคม วัฒนธรรมที่แวดล้อมอยู่ ส่วนมากจะ
เป็นคำไทยแท้ ลักษณะที่ปรากฏอาจจำแนกได้ 7 ประเภท คือ

- 1) บอกลักษณะทางภูมิศาสตร์ ว่ามีสภาพเป็นอย่างไรอาจจำแนกได้เป็น 5 ลักษณะ คือ
 - (1) ประเภทแหล่งน้ำ มี หนอง ท่า บ่อ พุ โป่ง ลัด อ้อม สบ แพรก แคว
ซับ แก่ง โจน กุด สระ
 - (2) ประเภทที่สูง มี เกาะ โนน โคน เขา มอ ดอน โพน จอม ภู ผา เนิน
ควน
 - (3) ประเภทป่าดง มี ดง ป่า พง ไพร
 - (4) ประเภทที่ทำมาหากิน มี พุง นา ไร่ สวน
 - (5) ประเภทลักษณะพื้นดิน มี ลาด แห่ หิน ดอย พนม สนาม พุง
 - 2) บอกลักษณะทางประวัติศาสตร์ อาจเป็นตำนาน นิทานพื้นบ้าน ชื่อ
บุคคล หรือสถานที่ที่เคยมีความสำคัญ
 - 3) บอกลักษณะการทำมาหากิน ซึ่งอาจเป็นชื่ออาหารที่ทำ ผลไม้ พืชผัก
ตลอดจนลักษณะการประกอบกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ
 - 4) บอกลักษณะธรรมชาติ หมายถึง ลักษณะสภาพธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม
ที่ปรากฏในท้องถิ่นต่างๆ
 - 5) บอกลักษณะสิ่งก่อสร้างหรือบ่งบอกที่ตั้ง ทิศทางโดยใช้คำว่า ศาลา กู
หอ ปราสาท โรง ห้อง สำนัก ตลาด คุ่ม
 - 6) บอกชื่อพืชและสัตว์ หรือเกี่ยวกับพืชหรือสัตว์
 - 7) บอกลักษณะความเชื่อและค่านิยม ชื่อลักษณะนี้จะสื่อความหมายถึง
ความสามัคคี ความมั่งมี ความสุข ความเจริญ ความมีโชค หรือความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ
ทั้งปวง ซึ่งถือเป็นมงคลนาม
- เสนาหา บุญยรักษ์ และทิพย์สุตา นัยทรัพย์ (2542) แบ่งประเภทของกฎินาม
ได้ดังนี้

- 1) กฎินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้
- 2) กฎินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ
- 3) กฎินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม

- 4) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามคำบอกเล่า นิทาน และตำนาน
- 5) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามประวัติศาสตร์ คำบอกเล่า หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- 6) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน
- 7) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามบุคคลสำคัญหรือชื่อผู้ก่อตั้ง
- 8) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง
- 9) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ
- 10) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อ เพื่อเป็นสิริมงคล
- 11) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามอาณาเขตของสถานที่
- 12) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามเสียงของคำเดิมที่ผิดเพี้ยนไป
- 13) ภูมินามที่ตั้งชื่อด้วยสาเหตุอื่นๆ

เรไร ไพรวรรณ (2551, น.2) ได้กล่าวไว้ว่า ชื่อของสถานที่ต่างๆ ที่ตั้งขึ้นนั้นเป็นการกำหนดความหมายเพื่อให้สื่อสารได้ตรงกัน ถ้าพิจารณาตามชื่อที่ตั้งขึ้นอาจจำแนกประเภทได้ดังนี้

1) ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ คือ การตั้งชื่อที่มีความสัมพันธ์กับรูปลักษณะพื้นที่ สิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ธรรมชาติของสถานที่นั้นๆ บางครั้งก็อาจผสมผสานความคิด จินตนาการจากสิ่งที่มองเห็นเปรียบเทียบกับสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น

(1) ตั้งชื่อตามลักษณะธรรมชาติของพื้นที่ ได้แก่

ก. มีแร่ธาตุบางชนิดมาก เช่น อำเภอบ่อพลอยในจังหวัดกาญจนบุรี ใช้ชื่อบ่อพลอยเพราะในอดีตมีพลอยสีต่างๆ มาก และมีการทำเหมืองพลอย นอกจากพลอยแล้วยังมีการตั้งชื่อตามลักษณะของแร่ธาตุอื่นๆ เช่น เขาขุมทอง (นครศรีธรรมราช) ตะกั่วทุ่ง (พังงา) ท่าตะกั่ว (กาญจนบุรี) เขาเหล็กไหล (สงขลา) เขาเหล็กไฟ (นครพนม)

ข. ตั้งชื่อตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของพื้นที่ เช่น เขาย้อย (เพชรบุรี) เรียกตามลักษณะการเกิดหินงอกหินย้อย เขาถล่ม เขาทะลุ (ชุมพร) เป็นต้น

ค. เรียกตามรูปลักษณะของพื้นที่ เช่น ภูชี้ฟ้า (เชียงราย) เขาพิงกัน (พังงา) หาดทรายขาว (จันทบุรี) บ้านแหลม บ้านลาด (เพชรบุรี) ตลิ่งชัน (กรุงเทพฯ) เป็นต้น

(2) ตั้งชื่อตามปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งชื่อตามปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดฟ้าผ่าเป็นประจำ ยามฝนฟ้าคะนอง เชื่อว่าบริเวณนั้นมีแร่ธาตุในดินที่เป็นสื่อไฟฟ้า ถ้ำน้ำผุด (พังงา) เขาหนองฟ้าผ่า (เพชรบุรี) เป็นต้น

2) ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ ภูมินามลักษณะนี้จะพบได้ทั่วไป เช่น บางลำพู (กรุงเทพฯ) ดงชีเหล็ก (ปราจีนบุรี) ดงมะพร้าว (เพชรบุรี) ดงมะไฟ (อุบลราชธานี) โศกปิบ (ปราจีนบุรี)

3) ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ ภูมินามที่ได้ชื่อตามชื่อสัตว์มักจะใช้เรียกพื้นที่ซึ่งมีรูปร่างลักษณะคล้ายรูปสัตว์ หรือเป็นพื้นที่ที่มีสัตว์ชนิดนั้นชุกชุมหลากหลายพันธุ์ และในบางครั้งก็เรียกตามกิริยาอาการของสัตว์ ได้แก่ เกาะหนู เกาะแมว (สงขลา) บางหัวเสือ (สมุทรปราการ) แก่งนางแมว (จันทบุรี) เป็นต้น

4) ตั้งชื่อตามตำนาน นิทาน หรือตัวละครในนิทาน ภูมินามลักษณะนี้จะมีเนื้อหาสนุกสนาน น่าสนใจ บางเรื่องก็มีเนื้อเรื่องอธิบายถึงสถานที่หลายแห่งและสถานที่บางแห่งก็อาจมีเรื่องเล่าหลายสำนวน ภูมินามลักษณะนี้ได้แก่

(1) ตั้งชื่อตามตำนานหรือนิทาน เช่น ถ้ำนางคอย (แพร่)

(2) ตั้งตามตัวละครในนิทาน เช่น ปราสาทนางผมหมอม (ลพบุรี) เวียงเจ้าเงาะ เวียงท้าวสามล (อุตรดิตถ์) เป็นต้น

5) ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ภูมินามลักษณะนี้จะมีที่มาจากเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ของชาติ หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและมักจะเป็นการตั้งชื่อสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างสำคัญๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ วัด วัง บ้าน เมือง อาคาร สะพาน คลอง เจดีย์ เช่น อำเภอทัพทัน (อุทัยธานี)

6) ตั้งชื่อตามชื่อ ชื่อสกุล หรือตำแหน่งของบุคคล สถานที่ ที่ตั้งชื่อตามชื่อบุคคลสำคัญมีอยู่หลายลักษณะและหลายแห่ง ดังจะยกมาเป็นตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

(1) วัด วัดที่ตั้งชื่อตามชื่อหรือตำแหน่งของบุคคล เช่น วัดประยูรวงศาวาส
วรวิหาร

(2) ถนน เช่น ถนนประชาธิปไตย เป็นถนนที่สร้างขึ้นในสมัยพระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว

(7) ตั้งชื่อตามความเชื่อ ภูมินามในลักษณะนี้เป็นการตั้งตามความเชื่อและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับความเชื่อ อาจแบ่งย่อยๆ ได้เป็น

ก. ตั้งชื่อตามความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา เช่น เขาพระงาม (ลพบุรี)
เขาพระบาท (นครศรีธรรมราช) เกาะเณร (ชลบุรี) ตำบลเจดีย์หัก (ราชบุรี) เป็นต้น

ข. ตั้งชื่อตามความเชื่อทางไสยศาสตร์ เช่น เกาะหน้าเทวดา (พัทลุง)
เขาน้ำราหู (สุราษฎร์ธานี) ถ้ำนาคราช (เพชรบุรี)

ค. ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องสิริมงคล ชื่อสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในสิริมงคลนี้มักจะเปลี่ยนจากชื่อเดิม ซึ่งมีเสียงหรือความหมายไม่ดี หรือใช้คำไม่สุภาพมาใช้คำใหม่ที่มีเสียง มีความหมายดีกว่า เช่น ศาลาธรรมสพน์ เดิมเรียกศาลาทำศพ

(8) ตั้งชื่อตามลำดับ จำนวน หรือขนาด ภูมินามลักษณะนี้ได้แก่

ก. ตั้งชื่อตามลำดับ สถานที่ที่มีการตั้งชื่อลักษณะนี้ มักเป็นการตั้งชื่อตามการบอกระยะทาง ชื่อคลอง สะพาน หรือชื่อถนน เรียงลำดับกันไป เช่น หลักศูนย์ หลักหนึ่ง หลักสอง

ค. ตั้งชื่อตามจำนวน เช่น ตำบลเจ็ดเสมียน (ราชบุรี) ตำบลดงแสนพัน (นครพนม) เป็นต้น

ง. ตั้งชื่อตามขนาดลักษณะ เช่น หนองเจ็ดเส้น (อ่างทอง) คลองสิบหกวา (ปทุมธานี) เป็นต้น

(9) ตั้งชื่อตามกลุ่มชาติพันธุ์ การตั้งชื่อในลักษณะนี้จะสัมพันธ์กับการอพยพโยกย้ายและการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชนชาติต่างๆ ในประเทศไทย เช่น จีน มอญ เขมร ลาว ญวน เป็นต้น เช่น บ้านเขมร (กรุงเทพฯ)

(10) ตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพ การตั้งชื่อตามการประกอบอาชีพของคนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนต่างๆ นั้นพบได้ทั่วไป เช่น ถนนดินสอในอดีตเคยจำหน่ายดินสอขาวดินสอเหลืองสำหรับเขียนสมุดไทย บ้านพานถม เป็นหมู่บ้านที่ทำอาชีพทำพานและเครื่องถม

จากการศึกษาภูมินามนี้ มีนักเรียนวิชาการได้แบ่งประเภทไว้หลายประเภท ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งประเภทของภูมินามเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์
- 2) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน
- 3) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามชื่อพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์
- 4) ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม

4.1.3 อำเภอลำสนธิ

อำเภอลำสนธิ แยกมาจากอำเภอชัยบาดาล เนื่องจากอำเภอชัยบาดาลเป็นอำเภอใหญ่ มีอาณาเขตกว้างขวาง มีพื้นที่ 1,668 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองจำนวน 21 ตำบล 157 หมู่บ้าน บางตำบลอยู่ห่างจากตัวอำเภอลำสนธิถึง 60 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นป่าเขาโดยทั่วไป ทิวทัศน์งดงาม ประชาชนมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะตำบลกุดตาเพชร ตำบลเขารวก ตำบลลำสนธิ ตำบลซบสมบุรณ์ และตำบลหนองรี รวม 5 ตำบล 39 หมู่บ้าน เป็นท้องที่ห่างไกลจากอำเภอ การเดินทางติดต่อราชการของประชาชนต้องเสียเวลามาก ดังนั้น จึงต้องแบ่งหมู่บ้าน ตำบลออกไปตั้งเป็นกิ่งอำเภอตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532 โดยเปิดให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2532 และยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2539 ท้องที่อำเภอลำสนธิประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง (วันนา พวงบานชื่น และกิจนภากองสนธิ, ม.ป.ป.) ได้แก่

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลลำสนธิ
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลซับสนุมบูรณ์
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลกุดตาเพชร
- 5) องค์การบริหารส่วนตำบลเขารวก
- 6) องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย

โดยที่ว่าการอำเภอลำสนธิ ตั้งอยู่บริเวณถนนสุนทรารายณ์ ตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ห่างจากตัวจังหวัดลพบุรี ประมาณ 130 กิโลเมตร

4.1.4 อาณาเขตติดต่อ

อำเภอลำสนธิตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของจังหวัดลพบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอวิเชียรบุรี (จังหวัดเพชรบูรณ์) อำเภอภักดีชุมพล และอำเภอเทพสถิต (จังหวัดชัยภูมิ)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเทพสถิต (จังหวัดชัยภูมิ) อำเภอเทพารักษ์ และอำเภอด่านขุนทด (จังหวัดนครราชสีมา)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสีคิ้ว (จังหวัดนครราชสีมา) อำเภอมวกเหล็ก (จังหวัดสระบุรี) และอำเภอชัยบาดาล (จังหวัดลพบุรี)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอชัยบาดาล (จังหวัดลพบุรี) อำเภอศรีเทพ (จังหวัดเพชรบูรณ์)

4.1.5 ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอลำสนธิเป็นราบสูง มีพื้นที่ 447 ตารางกิโลเมตร

4.1.6 การปกครอง

อำเภอลำสนธิตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับก่อตั้งขึ้นโดยแยก 6 ตำบล ออกจากอำเภอชัยบาดาล เนื่องจากพื้นที่ของอำเภอชัยบาดาลเดิมนั้นกว้างขวางมาก ทำให้ทางราชการดูแลได้ไม่ทั่วถึง ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็น อำเภอลำสนธิ เมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยเขตการปกครองอำเภอลำสนธิแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 6 ตำบล 49 หมู่บ้าน ได้แก่

- 1) ตำบลลำสนธิ มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่
 - (1) ลำสนธิ
 - (2) ท่าเยี่ยม
 - (3) โพธิ์งาม
 - (4) โค้งกฤษ
 - (5) หนองนาตาอยู่
 - (6) โค้งลำสนธิ
- 2) ตำบลซับสนุมบูรณ์ มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) ชับสมบุรณ์ (2) เขาตินทอง (3) ศรีเมือง (4) ป่าไผ่พัฒนา
(5) ไทรงาม (6) โปรงเกตุ (7) พูลทรัพย์

3) ตำบลหนองรี มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) หนองรี (2) ลำพญากลาง (3) จงโก (4) หนองเกตุ
(5) น้อยพัฒนา (6) โคกสามัคคี (7) วังแสนดี (8) โชคชัย
(9) หนองสองห้อง (10) โคกคลี (11) ทรายทอง (12) สิ้นเจริญ
(13) โนนทอง

4) ตำบลกุดตาเพชร มีทั้งหมด 12 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) หนองปล้อง (2) ยุดเสลียง (3) กุดตาเพชร (4) ช่องสำราญ
(5) ฟุ้งสักแปะ (6) หนองโก (7) วังเชื่อม (8) หินลาว
(9) หนองประดู่ตอ (10) หนองโกน้อย (11) คลองหิน (12) แสนสุข

5) ตำบลเขารวก มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) วังทอง (2) เขารวก (3) เขารวกน้อย (4) คลองมะนาว
(5) วังเงิน (6) เขารวกสามัคคี

6) ตำบลเขาน้อย มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) ปรางค์น้อย (2) ปรางค์น้อยพัฒนา (3) หนองข้างหล่ม
(4) เหวตา (5) ลำน้ำเขียว

โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานดูแลครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบล

4.1.7 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรและพืชเศรษฐกิจของอำเภอลำสนธิ คือ อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และเลี้ยงโคนม

4.1.8 ด้านแหล่งน้ำธรรมชาติ

อำเภอลำสนธิ มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ 3 แห่ง คือ น้ำตกวังแสนดี คลองลำสนธิ และแม่น้ำลำพญากลาง

4.1.9 การชลประทาน

อำเภอลำสนธิ มีโครงการส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำกุดตาเพชร

4.1.10 งานและประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีที่สืบทอดกันมาและจัดเป็นประจำทุกปีในอำเภอลำสนธิ คือ

- 1) ประเพณีแข่งขันเรือยาว ณ วัดหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยจัดเป็นประจำทุกปี ซึ่งจะจัดขึ้นในวันออกพรรษา
- 2) ประเพณีกวนข้าวทิพย์ จะจัดในช่วงวันวิสาขบูชาของทุกปี

4.1.11 ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ

อำเภอลำสนธิมีป่าผืนสุดท้ายของจังหวัดลพบุรี คือ ป่าซับลังกา ตำบลกุดตาเพชร อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

4.1.12 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

อำเภอลำสนธิมีสถานที่ท่องเที่ยว ที่เหมาะแก่การศึกษาเรียนรู้ ดังนี้

- 1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ตำบลกุดตาเพชร
- 2) ปรารังนางผมหอม ตำบลหนองรี
- 3) น้ำตกวังแสนดี ตำบลหนองรี

4.1.13 ภูมินามในอำเภอลำสนธิ

ภูมินามในอำเภอลำสนธิ มีภูมินามที่น่าสนใจและน่าศึกษา เช่น หมู่บ้านโคก
คลี

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม ได้มีผู้วิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

สุรัตนา พันธุ์พิชิต (2549) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมแบ่งออกเป็น 10 เรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของจังหวัดชัยนาท และมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อภูมินามของตำบลในจังหวัดชัยนาท จำนวน 8 อำเภอ มีขนาดรูปเล่ม 20 x 28 เซนติเมตร ความยาว 105 หน้า โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา อยู่ระหว่าง 0.75 – 1.00 ส่วนผู้เรียนประเมินด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 – 1.00 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน (2553) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมแบ่งออกเป็น 6 บท โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของอำเภอพระประแดง และมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อหมู่บ้านชาวมอญ จำนวน 17 หมู่บ้าน โดยรูปเล่มมีขนาด 18.5 x 26 ซม. หรือขนาด 8 หน้ายก มีความยาว 79 หน้า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ 0.67 – 1.00 นอกจากนี้ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมากที่สุด

สมศรี เสงประเสริฐ (2554) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามสถานที่ตามชาติพันธุ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมแบ่งออกเป็น 6 บท โดยการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ 1.00 ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสือในภาพรวมที่เหมาะสมมากที่สุด

นวนน้อย จริญญาธาศักดิ์ (2556) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมแบ่งออกเป็น 8 บท โดยมีรูปเล่มขนาด 8 หน้ายก หรือขนาด 21 x 29.7 เซนติเมตร การตรวจสอบคุณภาพหนังสือพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าความเหมาะสม หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ 0.64 – 1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสือในภาพรวมที่เหมาะสมมาก

ศมลชนก โคตรมุงคุณ (2556) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 9 บท ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ 0.74 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสือในภาพรวมที่เหมาะสมในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยภาพรวมจะนำข้อมูลภูมินามของการตั้งชื่อตำบล หมู่บ้าน สถานที่ และผลการวิจัยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และส่งเสริมให้ครูมีสื่อให้ผู้เรียนเกิดนิสัยรักการอ่านมากขึ้น และช่วยพัฒนาทักษะด้านการอ่านที่เป็นพื้นฐานในการบูรณาการทักษะอื่นๆ ต่อไป

5. แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

5.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะที่ช่วยเสริมทักษะการอ่านเพื่อให้ความรู้ในด้านต่างๆ ของภูมินามอำเภอลำสนธิ เป็นการสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน มุ่งรักษาทรัพยากรอันมีค่าไว้ให้ชนรุ่นหลังและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

5.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นสร้างโครงร่างเนื้อหาและปรับปรุงโดยโครงร่างเนื้อหาตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. ขั้นการสร้างหนังสือและปรับปรุงคุณภาพของหนังสือตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
3. ขั้นตรวจสอบคุณภาพในด้านรูปลักษณ์ โดยนำมาให้นักเรียนอ่านแล้วเก็บข้อมูล

ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.2.1 การสร้างหนังสือ

1) ศึกษาหลักสูตร ในการศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 5 วรรณคดีและ

วรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ

วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ม.3/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นใน

ระดับที่ยากยิ่งขึ้น

2) ศึกษาข้อเท็จจริงด้านเนื้อหา เรื่องราวเกี่ยวกับการตั้งชื่อหมู่บ้านโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและศึกษาจากเอกสารต่างๆ จากนั้นนำมาวิเคราะห์/สังเคราะห์ เรียบเรียง จัดลำดับ โครงร่างของเนื้อหา โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ

3) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพเหมาะแก่การพัฒนาผู้เรียน

4) กำหนดโครงร่างของหนังสือ โครงร่างของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและข้อมูลของอำเภอลำสนธิมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของหนังสือ คือ

1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของอำเภอลำสนธิในด้านต่างๆ

2) เพื่อให้ผู้เรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านและนำมาตอบคำถามได้

3) เพื่อให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

จากวัตถุประสงค์ของหนังสือได้นำมาเป็นแนวทางในการเขียนโครงสร้างเนื้อหาสาระ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆ ยึดตามเอกสารและนำเสนอเนื้อหาตามลำดับก่อนหลัง ดังนี้

บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ

- 1.1 ความเป็นมาของอำเภอลำสนธิ
- 1.2 อาณาเขตติดต่อ
- 1.3 การปกครอง
- 1.4 ประชากร
- 1.5 กิจกรรมท้ายบทที่ 1
- 1.6 เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 1

บทที่ 2 การวิเคราะห์ภูมินาม

- 2.1 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์
- 2.2 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน
- 2.3 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามชื่อพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์
- 2.4 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม
- 2.5 กิจกรรมท้ายบทที่ 2
- 2.6 เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 2

บทที่ 3 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์

- 3.1 ตำบลลำสนธิ
 - 3.1.1 หมู่บ้านลำสนธิ
 - 3.1.2 หมู่บ้านโค้งลำสนธิ
- 3.2 ตำบลซับสมบูน
 - 3.2.1 หมู่บ้านซับสมบูน
 - 3.2.2 หมู่บ้านโป่งเกตุ
- 3.3 ตำบลหนองรี
 - 3.2.1 หมู่บ้านหนองรี
 - 3.2.2 หมู่บ้านลำพญากลาง
 - 3.2.3 หมู่บ้านหนองเกตุ
 - 3.2.4 หมู่บ้านหนองสองห้อง
- 3.4 ตำบลกุดตาเพชร
 - 3.4.1 หมู่บ้านหนองปล้อง
 - 3.4.2 หมู่บ้านทุ่งสักแปะ

- 3.4.3 หมู่บ้านหนองโก
- 3.4.4 หมู่บ้านวังเชื่อม
- 3.4.5 หมู่บ้านหนองประดู่ตอ
- 3.4.6 หมู่บ้านหนองโกน้อย
- 3.4.7 หมู่บ้านคลองหิน
- 3.5 ตำบลเขารวก
 - 3.5.1 หมู่บ้านเขารวก
 - 3.5.2 หมู่บ้านเขารวกน้อย
 - 3.5.3 หมู่บ้านคลองมะนาว
- 3.6 ตำบลเขาน้อย
 - 3.6.1 หมู่บ้านปรางค์น้อย
 - 3.6.2 หมู่บ้านลำน้ำเขียว
- 3.7 กิจกรรมท้ายบทที่ 3
- 3.8 เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 3
- บทที่ 4 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน
 - 4.1 ตำบลลำสนธิ
 - 4.1.1 หมู่บ้านท่าเยี่ยม
 - 4.1.2 หมู่บ้านหนองนาตาอยู่
 - 4.2 ตำบลหนองรี
 - 4.2.1 หมู่บ้านโคกคลี
 - 4.2.2 หมู่บ้านวังแสนดี
 - 4.3 ตำบลกุดตาเพชร
 - 4.3.1 หมู่บ้านยุบเสลียง
 - 4.3.2 หมู่บ้านกุดตาเพชร
 - 4.3.3 หมู่บ้านหินลาว
 - 4.4 ตำบลเขาน้อย
 - 4.4.1 หมู่บ้านเหวดตาบัว
 - 4.5 กิจกรรมท้ายบทที่ 4
 - 4.6 เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 4
- บทที่ 5 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์
 - 5.1 ตำบลลำสนธิ

- 5.1.1 หมู่บ้านโพธิ์งาม
- 5.1.2 หมู่บ้านไค้กฤษุช
- 5.2 ตำบลซับสมบูนธ์
 - 5.2.1 หมู่บ้านไทรงาม
- 5.3 ตำบลหนองรี
 - 5.3.1 หมู่บ้านจงโก
- 5.4 ตำบลเขาน้อย
 - 5.4.1 หมู่บ้านหนองซ้างหล่ม
- 5.5 กิจกรรมท้ายบทที่ 5
- 5.6 เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 5
- บทที่ 6 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม
 - 6.1 ตำบลซับสมบูนธ์
 - 6.1.1 หมู่บ้านเขาดินทอง
 - 6.1.2 หมู่บ้านศรีเมือง
 - 6.1.3 หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา
 - 6.1.4 หมู่บ้านพุลทรัพย์
 - 6.2 ตำบลหนองรี
 - 6.2.1 หมู่บ้านน้อยพัฒนา
 - 6.2.2 หมู่บ้านโชคชัย
 - 6.2.3 หมู่บ้านโคกสามัคคี
 - 6.2.4 หมู่บ้านทรายทอง
 - 6.2.5 หมู่บ้านสินเจริญ
 - 6.2.6 หมู่บ้านโนนทอง
 - 6.3 ตำบลกุดตาเพชร
 - 6.3.1 หมู่บ้านแสนสุข
 - 6.3.2 หมู่บ้านสำราญ
 - 6.4 ตำบลเขารวก
 - 6.4.1 หมู่บ้านวังทอง
 - 6.4.2 หมู่บ้านวังเงิน
 - 6.4.3 หมู่บ้านเขารวกสามัคคี
 - 6.5 ตำบลเขาน้อย

6.5.1 หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา

6.6 กิจกรรมท้ายบทที่ 6

6.7 เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 6

5.2.2 การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ

การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือที่สร้างขึ้นมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1) สร้างแบบสอบถาม เพื่อประเมินคุณภาพหนังสือ โดยจัดทำเป็นแบบประเมิน 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา เป็นแบบการตรวจสอบหาข้อดีความสอดคล้อง (IOC) ชุดที่ 2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นการแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ และชุดที่ 3 สำหรับนักเรียนประเมินหนังสือ เป็นแบบแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ

2) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในเรื่องท้องถิ่นภูมินามอำเภอลำสนธิจำนวน 3 คน พิจารณาขอบข่ายความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างเนื้อหา พร้อมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงโครงร่างเนื้อหา

3) นำโครงร่างมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เพื่อจัดทำเป็นหนังสือ

4) ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาไทยจำนวน 3 คน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือตามแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

5) การตรวจคุณภาพของหนังสือกับนักเรียนจำนวน 10 คน โดยนำหนังสือที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญและแก้ไขปรับปรุงแล้วมาให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คนอ่าน แล้วประเมินตามแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือมีดังนี้

1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน

เกณฑ์ที่ใช้วัดคุณภาพด้านการแสดงความคิดเห็น โดยผู้เชี่ยวชาญและ

นักเรียน คือ

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	ระดับน้อยที่สุด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum f(X - \bar{X})^2}}{N - 1}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum f$	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่แสดง ความคิดเห็น

$(X - \bar{X})^2$ แทน ระดับความคิดเห็นลบด้วยค่าเฉลี่ย
ระดับความคิดเห็นยกกำลังสอง

X	แทน	ระดับความคิดเห็น
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น
N	แทน	จำนวนนักเรียน
1	แทน	ค่าที่ไม่ลำเอียง (Unbiased)

S.D. สูงๆ แสดงว่าข้อมูลนั้นมีลักษณะการกระจายมาก/มีความแตกต่างกันมากทางความคิดเห็น

S.D. ต่ำๆ แสดงว่าข้อมูลนั้นมีลักษณะการกระจายน้อย/มีความแตกต่างกันน้อยทางความคิดเห็น

5.3 แนวทางการใช้หนังสือ

5.3.1 ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

การใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้สอนและนักเรียนควรมีพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ

5.3.2 กิจกรรมการใช้หนังสือ

การใช้หนังสือผู้เรียนต้องทำกิจกรรมคือ อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมทำกิจกรรมท้ายบท การประเมินผลเบื้องต้น ตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยตรวจสอบจากการทำกิจกรรมที่ระบุไว้ท้ายเนื้อหา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมความรู้ในเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านวรรณกรรม

6.2 เพื่อช่วยให้เกิดความสามารถในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6.3 ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

6.4 เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครูผู้สอนในชั้นอื่นเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ต่อไป

บทที่ 2
หนังสืออ่านเพิ่มเติม
ปกหน้า

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ภูมินามอำเภอคำสนธิ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำสนธิวิทยา

ผู้เขียน...ศิริพร ครองเดชา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ภูมินามอำเภอคำสนธิ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำสนธิวิทยา

ผู้เขียน...ศิริพร ครองเดชา

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน โดยนำเรื่องราวในท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม มุ่งเน้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวม เรียบเรียงสาระสำคัญโดยสังเขปเกี่ยวกับภูมินามอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี และอยู่ทางภาคกลางของประเทศไทย ได้กล่าวถึงความเป็นมาของชื่อหมู่บ้านและมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อหมู่บ้านทั้งหมดในอำเภอลำสนธิ เนื้อหาทุกตอนได้มาจากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำเภอลำสนธิและการสัมภาษณ์ปราชญ์ในหมู่บ้านแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้เขียนกราบขอบพระคุณ ผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ที่ยอมเสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ และค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและการศึกษา และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ให้เสร็จสิ้น ล่วงด้วยดี

หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะให้ประโยชน์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิและความรู้แก่นักเรียนและผู้อ่านตามสมควร

ศิริพร ครองเคหา

กรกฎาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ฉ
คำชี้แจง.....	ฅ
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	ญ
บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ.....	1
ความเป็นมาของอำเภอลำสนธิ.....	1
อาณาเขตติดต่อ.....	2
การแบ่งเขตปกครอง.....	2
ประชากร.....	4
กิจกรรมท้ายบทที่ 1	5
บทที่ 2 การวิเคราะห์ภูมินาม.....	6
ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์.....	6
ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน.....	9
ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์.....	11
ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม.....	12
กิจกรรมท้ายบทที่ 2	16
บทที่ 3 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์.....	17
1. ตำบลลำสนธิ.....	17
- หมู่บ้านลำสนธิ.....	17
- หมู่บ้านไค้งลำสนธิ.....	17
2. ตำบลซับสมบูนธ์.....	18
- หมู่บ้านซับสมบูนธ์.....	18
- หมู่บ้านโปรงเกต.....	18
3. ตำบลหนองรี.....	19
- หมู่บ้านหนองรี.....	19
- หมู่บ้านลำพญากลาง.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- หมู่บ้านหนองเกตุ.....	20
- หมู่บ้านหนองสองห้อง.....	20
4. ตำบลกุดตาเพชร.....	20
- หมู่บ้านหนองปล้อง.....	20
- หมู่บ้านทุ่งสักแปะ.....	22
- หมู่บ้านหนองโก.....	22
- หมู่บ้านวังเชื่อม.....	23
- หมู่บ้านหนองประคูดอ.....	23
- หมู่บ้านหนองโกน้อย.....	24
- หมู่บ้านคลองหิน.....	24
5. ตำบลเขารวก.....	24
- หมู่บ้านเขารวก.....	24
- หมู่บ้านเขารวกน้อย.....	25
- หมู่บ้านคลองมะนาว.....	25
6. ตำบลเขาน้อย.....	26
- หมู่บ้านปรางค์น้อย.....	26
- หมู่บ้านลำน้ำเขียว.....	26
กิจกรรมท้ายบทที่ 3.....	27
บทที่ 4 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน.....	28
1. ตำบลลำสนธิ.....	28
- หมู่บ้านท่าเยี่ยม.....	28
- หมู่บ้านหนองนาตาอยู่.....	28
2. ตำบลหนองรี.....	29
- หมู่บ้านโคกคลี.....	29
- หมู่บ้านวังแสนดี.....	30

สารบัญ (ต่อ)

ง

	หน้า
3. ตำบลกุดตาเพชร.....	31
- หมู่บ้านยุบเสลียง.....	31
- หมู่บ้านกุดตาเพชร.....	31
- หมู่บ้านหินลาว.....	32
4. ตำบลเขาน้อย.....	32
- หมู่บ้านเหวดตาบัว.....	32
กิจกรรมท้ายบทที่ 4.....	35
บทที่ 5 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์.....	36
1. ตำบลลำสนธิ.....	36
- หมู่บ้านโพธิ์งาม.....	36
- หมู่บ้านไค้กัญชร.....	36
2. ตำบลซับสมบูนธ์.....	37
- หมู่บ้านไทรงาม.....	37
3. ตำบลหนองรี.....	38
- หมู่บ้านจงโก.....	38
4. ตำบลเขาน้อย.....	39
- หมู่บ้านหนองข้างหล่ม.....	39
กิจกรรมท้ายบทที่ 5.....	40
บทที่ 6 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม.....	41
1. ตำบลซับสมบูนธ์.....	41
- หมู่บ้านเขาดินทอง.....	41
- หมู่บ้านศรีเมือง.....	41
- หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา.....	42
- หมู่บ้านพุลทรัพย์.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ตำบลหนองรี.....	43
- หมู่บ้านน้อยพัฒนา.....	43
- หมู่บ้านโชคชัย.....	43
- หมู่บ้านโคกสามัคคี.....	44
- หมู่บ้านทรายทอง.....	44
- หมู่บ้านสินเจริญ.....	44
- หมู่บ้านโนนทอง.....	45
3. ตำบลกุดตาเพชร.....	45
- หมู่บ้านแสนสุข.....	45
- หมู่บ้านสำราญ.....	45
4. ตำบลเขารวก.....	45
- หมู่บ้านวังทอง.....	45
- หมู่บ้านวังเงิน.....	46
- หมู่บ้านเขารวกสามัคคี.....	46
5. ตำบลเขาน้อย.....	47
- หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา.....	47
กิจกรรมท้ายบทที่ 6.....	48
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	52
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	53
เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 1.....	58
เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 2.....	60
เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 3.....	61
เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 4.....	62
เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 5.....	63
เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 6.....	64
ประวัติผู้เขียน.....	65

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.....	1
2	อบต.ลำสนธิ.....	2
3	อบต.ชัยสมบุญ.....	2
4	อบต.หนองรี.....	3
5	อบต.กุดตาเพชร.....	3
6	อบต.เขารวก.....	4
7	อบต.เขาน้อย.....	4
8	คลองลำสนธิในปัจจุบัน.....	17
9	หมู่บ้านโค้งลำสนธิ.....	17
10	โค้งลำสนธิ.....	17
11	คลองลำพญากลาง.....	18
12	ทางเข้าหมู่บ้านโปรงเกตุ.....	18
13	ตลาดหนองรีในอดีต.....	19
14	น้ำตกวังแสนดี.....	19
15	ต้นเกดที่ยังคงเหลืออยู่ในพื้นที่.....	20
16	ลักษณะของผลลูกเกด.....	20
17	หนองน้ำซึ่งมีหญ้าปล้องขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากในอดีต.....	21
18	หญ้าปล้อง.....	21
19	หนองน้ำที่ขุดขึ้นใหม่ บริเวณวัดหนองปล้อง.....	21
20	ต้นอีแปะ.....	22
21	หนองน้ำบริเวณหมู่บ้านหนองโก.....	22
22	ต้นตะโกป่า.....	22
23	ผลตะโกป่า.....	22
24	ลำน้ำจากเทือกเขาเพชรบูรณ์บริเวณหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา.....	23
25	ลำน้ำจากเทือกเขาเพชรบูรณ์ไหลลงคลองลำสนธิ.....	23
26	หนองน้ำบริเวณหมู่บ้านหนองประคูดอ.....	23
27	ทางเข้าหมู่บ้านหนองโกน้อย.....	24
28	เขารวก.....	24

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
29	อาชีพเสริมของชาวบ้าน “การหาหน่อไม้”	25
30	คลองมะนาวในปัจจุบัน.....	25
31	ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ลำพูนกลาง.....	26
32	หมู่บ้านลำน้ำเขียว.....	26
33	ทางเข้าหมู่บ้านท่าเยี่ยม.....	28
34	หนองน้ำบริเวณหมู่บ้านหนองนาตาอยู่.....	28
35	ปราศรัยนางผมหอม.....	29
36	รูปปั้นนางผมหอม.....	29
37	น้ำตกวังแสนดี.....	30
38	อ่างเก็บน้ำกุดตาเพชร.....	31
39	แผ่นหินขนาดใหญ่ที่ใช้ในการข้ามฟาก.....	32
40	สภาพภูมิประเทศทั่วไปของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา.....	32
41	ศาลตาบัว.....	33
42	เหวดตาบัว.....	34
43	เขตพื้นที่หมู่บ้านโค้งกฤษ.....	36
44	พื้นที่โค้งบริเวณหมู่บ้านโค้งกฤษที่มีลักษณะเหมือนท้องช้าง.....	36
45	ต้นไทรบริเวณวัดไทรงามที่ยังคงหลงเหลืออยู่.....	37
46	คลองลำพูนกลางหลังวัดไทรงาม.....	37
47	แผนที่บ้านชงโค ปี พ.ศ. 2468.....	38
48	ต้นชงโค.....	38
49	ฝักต้นชงโค.....	38
50	ลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านเขาดินทองบริเวณเชิงเขา.....	41
51	ลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านเขาดินทองบริเวณบนเขา.....	41
52	ทางเข้าหมู่บ้านศรีเมือง.....	41
53	ศาลเจ้าพ่อศรีเมือง.....	42
54	กอไผ่สัญลักษณ์ของหมู่บ้าน.....	42
55	เส้นทางในหมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา.....	42
56	คลองลำพูนกลาง.....	43

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
57	ทางเข้าหมู่บ้านน้อยพัฒนา.....	43
58	ลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านโคกสามัคคี.....	44
59	หนองน้ำในหมู่บ้านวังทอง.....	45
60	พื้นที่หมู่บ้านเขารวกสามัคคี.....	46
61	นายช่วง ภูมิโคกรักษ์.....	47
62	หมู่บ้านปรารงค์น้อยพัฒนา.....	47

คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ เล่มนี้ เป็นหนังสือที่ต้องการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยนำเรื่องจากท้องถิ่นมาให้ความรู้ และเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้นักเรียน ซึ่งมีคำแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ประกอบด้วย
 - 1.1 คำชี้แจง
 - 1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.3 เนื้อหาเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ
 - 1.4 กิจกรรมท้ายบท
2. นักเรียนศึกษาคำชี้แจงการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมให้เข้าใจก่อนปฏิบัติจริง
3. นักเรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
4. นักเรียนศึกษาสาระความรู้ เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม
5. นักเรียนทำกิจกรรมท้ายบท แล้วตรวจคำตอบที่ละกิจกรรมจนครบ

ศึกษาคำชี้แจงเข้าใจแล้ว
เราไปศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
กันต่อเลยจ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความเป็นมาของอำเภอลำสนธิได้
2. นักเรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่านได้

ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว
เราไปศึกษาเนื้อหากันเลยจ้า

บทที่ 1

สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ

อำเภอลำสนธิ เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดลพบุรี เดิมเป็นพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาที่อุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำสนธิสำหรับหล่อเลี้ยงชีวิตของชาวอำเภอลำสนธิ และมีโบราณสถานสำคัญที่ชาวบ้านต่างให้ความเคารพนับถือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับตำนานนางผมหมอม ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

ความเป็นมาของอำเภอลำสนธิ

อำเภอลำสนธิ แยกมาจากอำเภอชัยบาดาล เนื่องจากอำเภอชัยบาดาลเป็นอำเภอใหญ่มีอาณาเขตกว้างขวาง มีพื้นที่ 1,668 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองจำนวน 21 ตำบล 157 หมู่บ้าน บางตำบลอยู่ห่างจากตัวอำเภอถึง 60 กิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นป่าเขาและทิวทัศน์งดงาม ประชาชนมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะตำบลกุดตาเพชร ตำบลเขารวก ตำบลลำสนธิ ตำบลซับสมบูรณ์ และตำบลหนองรี ทั้ง 5 ตำบลนี้เป็นท้องที่ที่ห่างไกลจากอำเภอ ทำให้การไปติดต่อราชการของประชาชนต้องเสียเวลามาก ดังนั้นจึงต้องแบ่งหมู่บ้าน ตำบลออกไปตั้งเป็นกิ่งอำเภอ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532 โดยเปิดให้บริการแก่ประชาชน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2532 และยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2539 ท้องที่อำเภอลำสนธิประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง (วันนา พวงบานชื่น และกัจจณา กองสนธิ : ม.ป.ป.) ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลลำสนธิ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลซับสมบูรณ์
3. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี
4. องค์การบริหารส่วนตำบลกุดตาเพชร
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเขารวก
6. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย

ที่ว่าการอำเภอลำสนธิ ตั้งอยู่บริเวณถนนสุรนารายณ์ ตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ห่างจากตัวจังหวัดลพบุรี ประมาณ 130 กิโลเมตร

ภาพ 1 แผนที่อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี

อาณาเขตติดต่อ

2

อำเภอลำสนธิตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของจังหวัดลพบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอวิเชียรบุรี (จังหวัดเพชรบูรณ์) อำเภอภักดีชุมพล และอำเภอเทพสถิต (จังหวัดชัยภูมิ)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเทพสถิต (จังหวัดชัยภูมิ) อำเภอเทพารักษ์ และอำเภอด่านขุนทด (จังหวัดนครราชสีมา)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสีคิ้ว (จังหวัดนครราชสีมา) อำเภอมวกเหล็ก (จังหวัดสระบุรี) และอำเภอชัยบาดาล (จังหวัดลพบุรี)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอชัยบาดาล (จังหวัดลพบุรี) อำเภอศรีเทพ (จังหวัดเพชรบูรณ์)

การแบ่งเขตปกครอง

อำเภอลำสนธิได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 6 ตำบล 49 หมู่บ้าน แต่ละตำบลมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานดูแล มีรายละเอียด ดังนี้

ภาพ 2 อบต.ลำสนธิ

1. ตำบลลำสนธิ มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่

(1) หมู่บ้านลำสนธิ	(2) หมู่บ้านท่าเยี่ยม
(3) หมู่บ้านโพธิ์งาม	(4) หมู่บ้านโค้งกฤษร
(5) หมู่บ้านหนองนาตาอยู่	(6) หมู่บ้านโค้งลำสนธิ

2. ตำบลชัยสมบูรณ มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) หมู่บ้านชัยสมบูรณ
- (2) หมู่บ้านเขาดินทอง
- (3) หมู่บ้านศรีเมือง
- (4) หมู่บ้านป่าไผพัฒนา
- (5) หมู่บ้านไทรงาม
- (6) หมู่บ้านโปรงเกตุ
- (7) หมู่บ้านพุลทรัพย์

ภาพ 3 อบต.ชัยสมบูรณ

3. ตำบลหนองรี มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่

(1) หมู่บ้านหนองรี	(2) หมู่บ้านลำพญากลาง
(3) หมู่บ้านจ้งโก	(4) หมู่บ้านหนองเกตุ
(5) หมู่บ้านน้อยพัฒนา	(6) หมู่บ้านโคกสามัคคี
(7) หมู่บ้านวังแสนดี	(8) หมู่บ้านโชคชัย
(9) หมู่บ้านหนองสองห้อง	(10) หมู่บ้านโคกคลี
(11) หมู่บ้านทรายทอง	(12) หมู่บ้านสินเจริญ
(13) หมู่บ้านโนนทอง	

ภาพ 4 อบต.หนองรี

4. ตำบลกุดตาเพชร มีทั้งหมด 12 หมู่บ้าน ได้แก่

(1) หมู่บ้านหนองปล้อง	(2) หมู่บ้านยุบเสลียง
(3) หมู่บ้านกุดตาเพชร	(4) หมู่บ้านช่องสำราญ
(5) หมู่บ้านทุ่งสักแปะ	(6) หมู่บ้านหนองโก
(7) หมู่บ้านวังเชื่อม	(8) หมู่บ้านหินลาว
(9) หมู่บ้านหนองประดู่ตอ	(10) หมู่บ้านหนองโกน้อย
(11) หมู่บ้านคลองหิน	(12) หมู่บ้านแสนสุข

ภาพ 5 อบต.กุดตาเพชร

ภาพ 6 อบต.เขารวก

5. ตำบลเขารวก มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) หมู่บ้านวังทอง
- (2) หมู่บ้านเขารวก
- (3) หมู่บ้านเขารวกน้อย
- (4) หมู่บ้านคลองมะนาว
- (5) หมู่บ้านวังเงิน
- (6) หมู่บ้านเขารวกสามัคคี

6. ตำบลเขาน้อย มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน ได้แก่

- (1) หมู่บ้านปรางค์น้อย
- (2) หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา
- (3) หมู่บ้านหนองช้างหล่ม
- (4) หมู่บ้านเหวดตาบัว
- (5) หมู่บ้านลำน้ำเขียว

ภาพ 7 อบต.เขาน้อย

ประชากร

ประชากรของอำเภอลำสนธิปัจจุบันมีประมาณ 27,380 คน

จากความเป็นมาของอำเภอลำสนธิ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อ 3 จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิ นครราชสีมา และเพชรบูรณ์ ยังคงมีภูมินามชื่อหมู่บ้านที่น่าสนใจ ควรค่าแก่การศึกษา เรียนรู้ เพื่อสืบทอด อนุรักษ์ เล่าขานจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งจะอธิบายขยายความในบทต่อไป

กิจกรรมท้ายบทที่ 1

สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. อำเภอลำสนธิมีความเป็นมาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. อำเภอลำสนธิมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. อำเภอลำสนธิแบ่งเขตการปกครองออกเป็นกี่ตำบล อะไรบ้าง

.....

.....

.....

4. องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. นักเรียนสำรวจประวัติความเป็นมาของประชากร เชื้อชาติ ภาษาที่ใช้สื่อสาร และประเพณีที่สำคัญ ในหมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ พร้อมทั้งเขียนสรุปข้อมูลดังกล่าวมาพอสังเขป

.....

.....

.....

ลองทำดูนะคะ
ไม่ยากอย่างที่คิดจ้า

บทที่ 2

การวิเคราะห์ภูมินาม

ภูมินาม คือ นามของที่ดินหรือแผ่นดิน เป็นคำเรียกชื่อบ้านเมืองสถานที่ที่ปรากฏ ซึ่งเรียกขานต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เช่น ชื่ออำเภอ ชื่อตำบล ชื่อหมู่บ้านหรือแม่น้ำ การตั้งชื่อของสถานที่แต่ละแห่งนั้นจะมีสาเหตุหรือความเป็นมาที่ต่างกัน เช่น ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ ชื่อบุคคลสำคัญ ชื่อพืช หรือลักษณะทางภูมิศาสตร์ อำเภอลำสนธิ สามารถแบ่งภูมินามตามลักษณะต่างๆ ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ จะแสดงถึงลักษณะเด่นของพื้นที่ ได้แก่ ชื่อเมือง หมู่บ้าน ภูเขา แม่น้ำ น้ำตก ถนน เป็นต้น

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จำแนกภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ได้ 6 ตำบล 20 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตาม ลักษณะทางภูมิศาสตร์
ตำบลลำสนธิ	หมู่บ้านลำสนธิ	มีคลองลำสนธิไหลผ่าน ซึ่งมีต้นน้ำมาจากป่าซับลังกา แนวเทือกเขาพังเหย และรับน้ำจากคลองลำพญากลางที่ไหลมาจากอำเภอสีคิ้ว
	หมู่บ้านโค้งลำสนธิ	มีคลองลำสนธิไหลผ่านก่อนถึงโค้งของถนนก่อนถึงหมู่บ้าน จึงได้นำลักษณะของโค้งและชื่อของคลองมาตั้งรวมกัน
ตำบลซับสมบูน	หมู่บ้านซับสมบูน	มาจากการไหลของน้ำใต้ดินที่ตัดกับผิวดินโดยธรรมชาติ พื้นที่หมู่บ้านมีน้ำซับออกมาจากผิวดินและมักเกิดขึ้นบ่อยๆ ตลอดทั้งปี พื้นที่ของคลองเป็นหิน ดินทราย กรวด และดินเหนียว ทำให้น้ำไม่สามารถซึมผ่านได้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตาม ลักษณะทางภูมิศาสตร์
ตำบลซับสนุมบูรณ์ (ต่อ)	หมู่บ้านโปรงเกตุ	มีลักษณะดินเค็มหรือดินโป่ง ชาวบ้านสามารถนำดินโป่งมาหมักเพื่อให้ได้น้ำเกลือแล้วนำไปต้มเพื่อให้ได้เกลือสินเธาว์ นอกจากนี้สัตว์ต่างๆ สามารถลงมากินดินบริเวณนี้ได้ และบริเวณใกล้เคียงมีต้นเกตุขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก
ตำบลหนองรี	หมู่บ้านหนองรี	เดิมมีคลองชื่อว่า “คลองหนองสำโรง” มีลักษณะรูปร่างรีขนาดยาว
	หมู่บ้านลำพญากลาง	มีคลองลำพญากลางไหลผ่าน ซึ่งรับน้ำมาจากเขตอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี รวมกับคลองลำพญาไม้ คลองลำสมพุง ผ่านเขตตำบลเขาน้อย แล้วรวมเป็นลำน้ำสายลำพญากลางหรือคลองลำพญากลาง
	หมู่บ้านหนองเกตุ	เดิมมีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ พื้นที่โดยรอบมีต้นเกตุขึ้นอยู่มากมาย ปัจจุบันคงเหลือต้นเกตุให้เห็นเพียง 5 ต้นเท่านั้น
	หมู่บ้านหนองสองห้อง	เดิมมีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ และถูกแบ่งเป็นสองห้องด้วยเนินดินคล้ายเกาะกลางน้ำ โดยมีหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณกลางเกาะ
ตำบลกุดตาเพชร	หมู่บ้านหนองปล้อง	มีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ และในบริเวณหนองน้ำมีหญ้าปล้องขึ้นอยู่เต็มหนองน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านหนองหญ้าปล้อง” ต่อมาเรียกเพียง “บ้านหนองปล้อง”
	หมู่บ้านทุ่งสักแปะ	มีลักษณะเป็นทุ่งกว้าง มีต้นอีแปะขึ้นอยู่บริเวณเชิงเขา ต่อมาได้เปลี่ยนคำเรียกแทนคำว่า “อี” เป็น “สัก” เพื่อแสดงถึงความเหนียวแน่นในหมู่บ้านให้คงอยู่ไว้ตลอดเวลา
	หมู่บ้านหนองโก	มีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ประกอบด้วยบริเวณดังกล่าวมีต้นตะโกป่าขึ้นอยู่ใกล้ๆ

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตาม ลักษณะทางภูมิศาสตร์ 8
ตำบลกุดตาเพชร (ต่อ)	หมู่บ้านวังเชื่อม	มีลำน้ำ ๒ สาย คือ ลำน้ำจากเทือกเขาเพชรบูรณ์และลำน้ำจากเทือกเขาพังเหยไหลมาบรรจบรวมกันบริเวณหลังวัดวังเชื่อม กลายเป็นคลองลำสนธิในปัจจุบัน
	หมู่บ้านหนองประดู่ตอ	มีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ซึ่งบริเวณใกล้เคียงมีตอไม้ขนาดใหญ่ของต้นประดู่อยู่บริเวณข้างหนองน้ำ
	หมู่บ้านหนองโกน้อย	มีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ซึ่งบริเวณใกล้เคียงมีต้นตะโกขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก
	หมู่บ้านคลองหิน	เดิมมีลำคลองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติขนาดใหญ่ โดยบริเวณพื้นคลองมีแผ่นหินขนาดใหญ่ มีลักษณะเป็นหินทราย สามารถใช้ทำหินลับมีดได้
ตำบลเขารวก	หมู่บ้านเขารวก	เป็นเขาขนาดใหญ่ มีกอไผ่รวกขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก
	หมู่บ้านเขารวกน้อย	เป็นเขาขนาดใหญ่ มีกอไผ่รวกขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากและได้แยกออกมาจากหมู่บ้านเขารวกจึงได้ชื่อใหม่ว่า “หมู่บ้านเขารวกน้อย”
	หมู่บ้านคลองมะนาว	มีลำคลองที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ สมัยก่อนมีต้นมะนาวขึ้นอยู่ใกล้ๆ บริเวณคลอง
ตำบลเขาน้อย	หมู่บ้านปรางค์น้อย	มีพื้นที่เป็นบริเวณกว้างใช้เป็นที่พักสำหรับสัตว์ในการนำวัวจากด่านขุนทดลงมาขาย
	หมู่บ้านลำน้ำเขียว	มีคลองน้ำขนาดใหญ่ที่มีสายน้ำเชื่อมต่อกับคลองลำพญากลาง ในหน้าแล้งน้ำในคลองจะมีความใสและมีสีเขียวมรกต

2. ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน

9

ตำนาน คือ เรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน โดยไม่สามารถหาแหล่งที่มาของข้อมูลได้ และมีเนื้อหาเพื่ออธิบายที่มาของสิ่งต่างๆ หรือสถานที่ต่างๆ ที่คนในสมัยก่อนยังไม่สามารถเข้าใจได้ และมีลักษณะการเล่าเรื่องเพื่อตอบคำถามบุคคล

นิทานพื้นบ้าน คือ นิทานประเภทหนึ่ง ที่เล่าสืบต่อกันมา ซึ่งไม่มีบันทึกเป็นหลักฐาน เนื่องจากสมัยโบราณไม่มีความบันเทิงในรูปแบบอื่นๆ ส่วนใหญ่เรื่องที่ใช้เล่ามักเป็นเรื่องราวจากจินตนาการแสดงความเชื่อของชาวบ้าน

ดังนั้น ตำนาน และนิทานพื้นบ้าน มีลักษณะที่เหมือนกันคือ เป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา โดยไม่มีหลักฐานในการยืนยันที่ชัดเจน ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทวรรณกรรมท้องถิ่นที่สะท้อนระบบความสัมพันธ์ระหว่างสังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และความเชื่อ

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จำแนกภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน ได้ 4 ตำบล 8 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตาม ตำนาน นิทานพื้นบ้าน
ตำบลลำสนธิ	หมู่บ้านท่าเยี่ยม	สมัยก่อนมีบุคคลมารอ มาเยี่ยม หรือพักอาศัยได้ไม่นานก็ต้องเดินทางต่อไป หรือย้ายถิ่นฐาน
	หมู่บ้านหนองนาตาอยู่	เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำสามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี และพื้นที่แห่งนี้สามารถทำนาได้เพียงอย่างเดียว ซึ่งพื้นที่แห่งนี้ตาอยู่ได้เป็นผู้บุกเบิกตั้งบ้านเรือนที่อยู่ทำกิน
ตำบลหนองรี	หมู่บ้านโคกคลี	มีความเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ฝนหอม ซึ่งเกิดศึกชิงนางด้วยการทำประลองในการแข่งขันตีคลีระหว่างเจ้าชาย 2 เมือง
	หมู่บ้านวังแสนดี	มีความเกี่ยวข้องกับตำนานนางผมหอม เป็นพื้นที่ที่เจ้าชาย 2 เมือง มากระโดดน้ำตายร่วมกัน เป็นการตั้งชื่อเพื่อลบเลือนความทุกข์ที่เกิดจากรักสามเส้า หรืออาจหมายถึงขุนนางลาวในสมัยโบราณที่เดินทางจากที่ราบสูงอีสานสู่ภาคกลาง

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตาม ตำนาน นิทานพื้นบ้าน
ตำบลกุดตาเพชร	หมู่บ้านยุบเสลียง	สมัยก่อนชาวบ้านได้เดินทางข้ามเขาเพื่อมาติดต่อค้าขาย และได้มีการหยุดพักค้างแรมในพื้นที่ที่เป็นหมู่บ้านยุบเสลียงในปัจจุบัน บางตำนานมีความเกี่ยวข้องกับเจ้าชายแห่งเมืองศรีเทพว่าเดินทางมาท่องเที่ยวยังเมืองละโว้แล้วมาพบนางผมหอมจึงเกิดหลงรัก
	หมู่บ้านกุดตาเพชร	มีที่มาจากหนองน้ำแห่งหนึ่ง ซึ่งมีตาน้ำที่ไหลออกมาตลอดทั้งปี และในหนองน้ำได้มีคนไปเจอเพชร นอกจากนี้มีที่มาจากภาษาอีสานได้หมายถึง ด่วน ส่วนตาเพชร เป็นชื่อของบุคคล
	หมู่บ้านหินลาว	สมัยก่อนมีแผ่นหินขนาดใหญ่ไว้ใช้สำหรับข้ามฟาก เมื่อถึงช่วงเวลาน้ำหลากชาวบ้านจะนำไม้มาทำราวเพื่อจับข้ามฟาก เนื่องจากแผ่นหินบริเวณนั้นส่วนใหญ่เป็นหินดินดานที่เกิดจากการยกตัวของแผ่นดินและมีลักษณะพื้นที่เป็นตีนภูเขา
ตำบลเขาน้อย	หมู่บ้านเหวดาบัว	เป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับ “ตาบัว” หรือ “เสือบัว” ซึ่งเป็นโจรถูกฆ่าตายบริเวณเหวลึก

3. ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์

11

การตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ เป็นการตั้งชื่อที่สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาที่มีพันธุ์ไม้นานาชนิด และมีสัตว์ป่าคุ้มครอง เช่น ช้าง เป็นต้น

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จำแนกภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ ได้ 4 ตำบล 5 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์
ตำบลลำสนธิ	หมู่บ้านโพธิ์งาม	เกิดจากการแยกหมู่บ้านใหม่ และหน้าบ้านของผู้นำหมู่บ้านมีต้นโพธิ์เด่นและงาม จึงได้นำมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน
	หมู่บ้านโค้งกฤษ	อดีตเป็นพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา เดิมเป็นเส้นทางการเดินทางของช้างจำนวนมาก และพื้นที่ของหมู่บ้านมีลักษณะเป็นทางโค้งและคดเคี้ยวหลายจุด
ตำบลซับสมบูรณ์	หมู่บ้านไทรงาม	สมัยก่อนมีต้นไทรขนาดใหญ่ขึ้นอยู่มากมาย มีลักษณะเป็นพุ่มขนาดใหญ่สวยงาม
ตำบลหนองรี	หมู่บ้านจิงโก	เดิมมีต้นขงโคขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก และเกิดจากการเรียกเพี้ยนชื่อมาจนถึงปัจจุบันว่า “จิงโก”
ตำบลเขาน้อย	หมู่บ้านหนองช้างหล่ม	มีหนองน้ำธรรมชาติซึ่งอยู่ติดบริเวณเชิงเขาและมีฝืนป่าอุดมสมบูรณ์ จึงทำให้มีช้างลงมาจากเขาเพื่อมากินน้ำที่หนองน้ำจากนั้นช้างก็เกิดติดหล่มไม่สามารถขึ้นได้จนล้มตายเป็นจำนวนมาก

4. ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม

12

ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ เป็นลักษณะของการยอมรับนับถือหรือคล้อยตามในสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเป็นสิ่งดีงาม น่าเคารพบูชา จนถือเป็นค่านิยมที่ยอมรับกันในสังคม

ค่านิยม คือ รูปแบบของความเชื่อที่แต่ละคนยึดถือว่าควรจะทำปฏิบัติตนอย่างไรหรือสิ่งใดที่มีคุณค่า ไม่มีคุณค่า ค่านิยมนั้นจะสัมพันธ์กับทุกสิ่งโดยทั่วไปและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล และถือเป็นมาตรฐานในการตัดสินในสิ่งใดเลวหรือดี และใช้ในการตัดสินพฤติกรรมของแต่ละบุคคลด้วย

ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นส่วนที่ทำให้เกิดค่านิยม ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล และเป็นมาตรฐานในการตัดสินสิ่งเลวหรือดีได้ และในการตั้งชื่อของหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีการตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยมโดยการเลือกชื่อที่สื่อความหมายถึง เงิน ทอง สิ่งดี ๆ หรือสิ่งที่ดีงามมาใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านด้วย

ชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จำแนกภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม ได้ 5 ตำบล 16 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อ ตามความเชื่อและค่านิยม
ตำบลซับสนุมบุรี	หมู่บ้านเขาดินทอง	เดิมเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเนินเขาดินมีความสูงไม่มากนัก ชาวบ้านในสมัยก่อนใช้วิธีการตัดเขาเพื่อเดินทางสัญจร ต่อมาชาวบ้านลงความเห็นว่าการเติมคำว่า “ทอง” เข้าไปท้ายชื่อ เพื่อความเป็นสิริมงคลของหมู่บ้าน
	หมู่บ้านศรีเมือง	เดิมชื่อว่า “บ้านป่าร้าง” แต่คำว่า “ป่า” หลวงพ่อประมุขเห็นว่าไม่สวย ไม่งาม ไม่เพราะ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ศรีเมือง” เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน
	หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา	เดิมเป็นพื้นที่ป่าที่มีกอไผ่เป็นจำนวนมาก และมีหนองน้ำ ลำคลองไหลผ่าน หมู่บ้านนี้เกิดจากการอพยพมาทางพื้นที่จับจอง เพื่อสร้างบ้านเรือนจึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน “ป่าไผ่พัฒนา”

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อ ตามความเชื่อและค่านิยม
ตำบลซับสนุมบูรณ์ (ต่อ)	หมู่บ้านพุลทรัพย์	ชาวบ้านส่วนใหญ่ในพื้นที่ค่อนข้างมีศักยภาพในการทำมาหากิน มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง จึงได้ตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคลว่า “พุลทรัพย์”
ตำบลหนองรี	หมู่บ้านน้อยพัฒนา	แยกหมู่บ้านออกมาจากหมู่บ้านหนองรี ช่วงที่แยกหมู่บ้านยังคงมีบ้านเรือนประชาชนไม่กี่หลัง และชาวบ้านต้องการให้พื้นที่แห่งนี้ได้รับการพัฒนาให้เจริญงอกงามเป็นแหล่งอาชีพของคนในครอบครัวได้
	หมู่บ้านโชคชัย	เกิดจากการตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล ด้วยชาวบ้านหวังจะทำการใดก็จะได้รับโชค มีชัยชนะ เหมือนกับชื่อหมู่บ้าน
	หมู่บ้านโคกสามัคคี	มีลักษณะเป็นโคกเนินสูงอยู่กลางหมู่บ้าน ต่อมาผู้ใหญ่บ้านเห็นความสามัคคีของคนในชุมชนจึงได้เปลี่ยนและตั้งชื่อขึ้นใหม่ว่า “บ้านโคกสามัคคี”
	หมู่บ้านทรายทอง	มีพื้นที่ติดกับคลองลำสนธิ ตลอดแนวและคลองลำสนธิมีพื้นที่เป็นดินทรายจำนวนมากหลายสิบไร่ สามารถทำการเพาะปลูกได้ดี และเพื่อความ เป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้านจึงได้นำคำว่า “ทอง” มาต่อท้ายชื่อ

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อ ตามความเชื่อและค่านิยม
ตำบลหนองรี (ต่อ)	หมู่บ้านสินเจริญ	เป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากหมู่บ้านหนองรี พื้นที่บริเวณหมู่บ้านสามารถเพาะปลูกได้เจริญ งอกงาม มีผลผลิตดีตลอดทั้งปี ทำให้ชาวบ้านมี รายได้ และสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ ครอบครัว จึงได้ชื่อว่า “หมู่บ้านสินเจริญ”
	หมู่บ้านโนนทอง	มีลักษณะของพื้นที่เนินดินสูงหรือที่สูงสามารถ กับคำว่า “ทอง” เพื่อความเป็นสิริมงคล
ตำบลกุดตาเพชร	หมู่บ้านแสนสุข	เดิมหมู่บ้านแสนสุขมีชื่อเรียกว่า “หนองตาสุข” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อความเป็นสิริมงคล แก่หมู่บ้านว่า “แสนสุข” หมายถึง หมู่บ้านที่มี ความสุขมากยิ่งขึ้น
	หมู่บ้านสำราญ	สมัยก่อนหมู่บ้านสำราญเคยได้ชื่อว่า “หมู่บ้าน ทุ่งปิ่นแตก” แต่เนื่องจากชื่อไม่เป็นสิริมงคล เหมือนทำให้เกิดเรื่องราวมากมาย ชาวบ้านจึง ได้ลงความเห็นทำให้เปลี่ยนชื่อเรียกใหม่ว่า “หมู่บ้านสำราญ”
ตำบลเขารวก	หมู่บ้านวังทอง	เดิมมีชื่อเรียกว่า “วังอีเต่า” สมัยก่อนหมู่บ้านนี้ มีหนองน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งชาวบ้านได้ไปขุด ค้นพบเครื่องทองสัมฤทธิ์เป็นจำนวนมาก จึงได้ ตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่ว่า “หมู่บ้านวังทอง” ปัจจุบัน ชาวบ้านเชื่อว่าชื่อหมู่บ้านวังทองมีความเป็น สิริมงคล เนื่องจากแหล่งน้ำนี้ใช้หล่อเลี้ยงชีวิต ของคนในหมู่บ้านตลอดช่วงฤดูการของการทำ เกษตรกรรม

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอลำสนธิ	มูลเหตุแห่งการตั้งชื่อ ตามความเชื่อและค่านิยม
ตำบลเขารวก (ต่อ)	หมู่บ้านวังเงิน	เกิดจากการแยกหมู่บ้านขึ้นใหม่ และเพื่อเรียกให้สอดคล้องกับหมู่บ้านวังทองและเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน จึงให้ชื่อว่า “หมู่บ้านวังเงิน”
	หมู่บ้านเขารวกสามัคคี	เกิดจากการแยกหมู่บ้านขึ้นใหม่จากหมู่บ้านเขารวกและเพื่อเรียกให้เป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน จึงได้นำคำว่า “สามัคคี” มาต่อท้ายชื่อ
ตำบลเขาน้อย	หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา	เกิดจากการขยายมาจากหมู่บ้านปรางค์น้อย และเกิดจากความร่วมมือในการรวบรวมตั้งหมู่บ้านของนายช่วง ภูมิโคกรักษ์ เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้ดีขึ้นจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านโดยนำคำว่า “พัฒนา” มาต่อท้าย

จากการศึกษาเกี่ยวกับที่มาหรือมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อหมู่บ้าน หรือภูมินามของอำเภอลำสนธิ นอกจากจะมีวิธีการตั้งชื่อตามมูลเหตุทั้ง 4 ประการ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีชื่อหมู่บ้านหรือภูมินามบางแห่งมีที่มาจากหลายมูลเหตุรวมกัน เช่น หมู่บ้านเขารวกสามัคคี จะนำเอาคำว่า “เขารวก” ซึ่งเป็นลักษณะภูมิศาสตร์มารวมกับคำว่า “สามัคคี” ซึ่งเป็นค่านิยมที่ยึดปฏิบัติ แล้วตั้งเป็นชื่อเดียวกัน หรือ หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา จะนำเอาคำว่า “ป่าไผ่” ซึ่งเป็นลักษณะภูมิศาสตร์มารวมกับคำว่า “พัฒนา” ซึ่งเป็นค่านิยมที่ยึดปฏิบัติ แล้วตั้งเป็นชื่อเดียวกัน เป็นต้น และจากข้อสังเกตนี้ ทำให้ผู้เขียนคิดว่าการสรุปที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านหรือภูมินามที่ตื้นนั้น ผู้สรุปจำเป็นต้องศึกษาที่มาหรือมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อนั้น ให้ละเอียดถูกต้องชัดเจนเสียก่อน เพื่อให้ทุกคนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกัน

กิจกรรมท้ายบทที่ 2

เรื่อง การวิเคราะห์ภูมินาม

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากเรื่องใด

.....

.....

.....

2. ให้ยกตัวอย่างชื่อหมู่บ้านมา 3 ชื่อ พร้อมทั้งบอกลักษณะวิธีการตั้งชื่อของแต่ละหมู่บ้านว่าตั้งชื่อตามสิ่งใด (ไม่ซ้ำในบทเรียนนี้)

.....

.....

.....

3. ภูมินามสามารถบอกเหตุการณ์ในอดีตได้หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนประทับใจภูมินามเกี่ยวกับหมู่บ้านใดมากที่สุด จงอธิบายเหตุผล

.....

.....

.....

5. นักเรียนคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา “ภูมินามอำเภอลำสนธิ” ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเองอย่างไร จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

บทที่ 3

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เกี่ยวกับลำน้ำ หนองน้ำ และลักษณะของพื้นที่หลายหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 20 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลลำสนธิ

หมู่บ้านลำสนธิ

บ้านลำสนธิเดิมมาจากชื่อ “บ้านหนองกระโถวา” ต่อมามีการเปลี่ยนชื่อใหม่ ว่า “เตาถ่าน” เนื่องจากมีการเผาถ่านเป็นจำนวนมาก โดยแยกกิ่งอำเภอมาจากตำบลหนองยายโตะ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มาเป็นอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ในปัจจุบันมีคลองลำสนธิไหลผ่าน ซึ่งเป็นสายน้ำที่รับน้ำมาจากเทือกเขาเพชรบูรณ์และเทือกเขาพังเหย

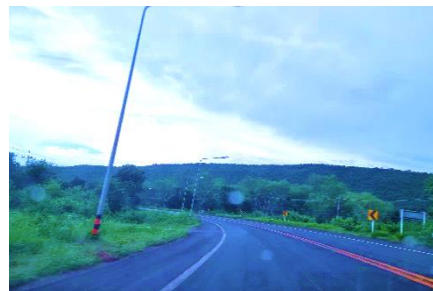
ภาพ 8 คลองลำสนธิในปัจจุบัน

หมู่บ้านโค้งลำสนธิ

หมู่บ้านโค้งลำสนธิ แต่ก่อนมีชื่อว่า หนองตะวา อยู่ในเขตอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ต่อมามีการทำอาชีพเผาถ่านขาย ได้มีการตัดไม้จากบนเขามาทำฟืน จึงได้เปลี่ยนจากบ้านหนองตะวาเป็นบ้านเตาถ่าน จากนั้นคณะกรรมการหมู่บ้านหรือสภาของตำบลได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งว่า “บ้านโค้งลำสนธิ” เหตุที่เปลี่ยนชื่อจากบ้านเตาถ่านเป็นบ้านโค้งลำสนธิ เพราะประชาชนในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก และอีกสาเหตุหนึ่งที่เปลี่ยนมาใช้ชื่อบ้านโค้งลำสนธิ เนื่องจากมีคลองลำสนธิไหลผ่านก่อนถึงโค้งของถนนก่อนถึงหมู่บ้าน คณะผู้ทรงคุณวุฒิต่างหารือกันและได้ตกลงให้ใช้ชื่อ “บ้านโค้งลำสนธิ” จนถึงปัจจุบัน รวมเป็นระยะเวลาเกือบ 70 ปี

ภาพ 9 หมู่บ้านโค้งลำสนธิ

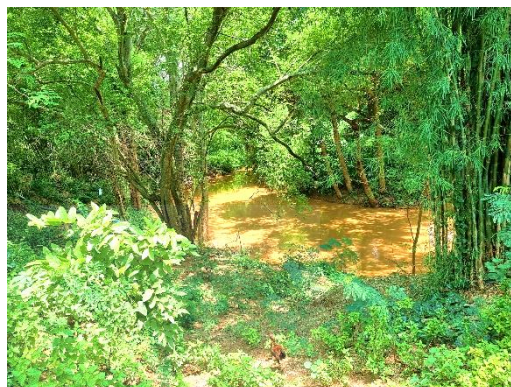
ภาพ 10 โค้งลำสนธิ

2. ตำบลซบสมบูรณ์

18

หมู่บ้านซบสมบูรณ์

คำว่า “ซบ” มาจากการไหลของน้ำใต้ดินที่ตัดกับผิวดินโดยธรรมชาติ ซึ่งคลองหลังหมู่บ้านในอดีตจะมีน้ำซบออกมาจากผิวดินและมักเกิดขึ้นบ่อยๆ ตลอดทั้งปี พื้นที่คลองจะเป็นหิน ดินทราย กรวด และดินเหนียวทำให้น้ำไม่สามารถซึมผ่านได้ เมื่อปริมาณน้ำมากสามารถนำไปใช้ได้

ภาพ 11 คลองลำพญากลาง

นอกจากนี้พื้นที่บริเวณนี้มีคลองลำพญากลางไหลผ่าน ดินส่วนใหญ่เป็นดินดำที่สามารถเก็บอุ้มน้ำได้ดีตลอดทั้งปี และสามารถเพาะปลูกได้ตลอด

หมู่บ้านโปรงเกตู

ภาพ 12 ทางเข้าหมู่บ้านโปรงเกตู

นอกจากนี้ในช่วงก่อนที่ชาวบ้านจะเข้ามาจับจองพื้นที่เพื่อตั้งถิ่นฐานและทำมาหากิน ดินโปรงบริเวณนี้สามารถเป็นแหล่งอาหารให้แก่สัตว์ป่าได้ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซบลังกา มีช้างและสัตว์ป่าเป็นจำนวนมาก และพื้นที่ใกล้เคียงกับดินโปรงนั้นพบต้นเกตุขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันได้ถูกตัด ถางพื้นที่เพื่อทำไร่ข้าวโพด ไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย

ปัจจุบันดินโปรงในบริเวณนั้นได้ถูกไถกลบและถมดินใหม่ เพื่อทำที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรม ทำให้ดินโปรงและต้นเกตุในบริเวณนั้นไม่คงเหลือให้ชนรุ่นหลังได้เห็นอีก

หมู่บ้านโปรงเกตูเดิมเป็นพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซบลังกา ในพื้นที่มีลักษณะเป็นดินเค็มหรือดินโป่ง ซึ่งในสมัยก่อนชาวบ้านสามารถนำดินโป่งในบริเวณหมู่บ้านมาหมักเพื่อให้ได้น้ำเกลือ เมื่อได้น้ำเกลือแล้วจะนำไปต้ม เพื่อให้ได้เกลือสินเธาว์ไว้สำหรับใช้ในครัวเรือนหรือค้าขาย

3. ตำบลหนองรี

19

หมู่บ้านหนองรี

หมู่บ้านหนองรีมีเรื่องเล่าว่า สมัยช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 บริเวณตลาดหนองรีในปัจจุบันเดิมเป็นคลองมีชื่อว่า “คลองหนองสำโรง” ซึ่งเดิมมีลักษณะรูปวงรี จะรับน้ำจากเขาแผงม้าก่อนจะไหลลงไปยังคลองลำสนธิในช่วงฤดูฝน และมีถนนตัดผ่านริมคลอง ชาวบ้านจะสร้างบ้านยกสูงเหนือน้ำ เมื่อมีผู้อาศัยอยู่มากขึ้นก็ได้มีการถมคลองเพื่อสร้างบ้านพักอาศัยในบริเวณดังกล่าว

ภาพ 13 ตลาดหนองรีในอดีต

หมู่บ้านลำพญากลาง

“ลำพญากลาง” เป็นชื่อของลำน้ำ ที่ไหลมารวมกัน คือ ลำน้ำในเขตอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี รวมกับคลองลำพญาไม้ คลองลำสมพุง ผ่านเขตตำบลเขาน้อย มารวมเป็นลำน้ำสายลำพญากลาง หรือ คลองลำพญากลาง ซึ่งไหลผ่านเขตตำบลหนองรี โดยมีลำน้ำ 3 สาย ไหลมาบรรจบกัน คือ คลองลำน้ำเขียว คลองลำพญากลาง และคลองลำสนธิ ไหลมารวมกันบริเวณน้ำตกวังแสนดีในปัจจุบัน

ภาพ 14 น้ำตกวังแสนดี

หมู่บ้านหนองเกตู

20

ในอดีตบริเวณพื้นที่นี้มีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ลักษณะเป็นท้องกระทะที่สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดทั้งปี ส่วนพื้นที่ตรงข้ามกับหนองน้ำมีต้นเกตูขึ้นอยู่มากมาย ชาวบ้านจึงได้ลงความเห็นให้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “หมู่บ้านหนองเกตู”

ปัจจุบันพื้นที่หนองน้ำได้ถูกปรับพื้นที่เป็นไร้ข้าวโพด เพื่อทำการเกษตรสำหรับเลี้ยงชีพ และคงเหลือต้นเกตูภายในหมู่บ้านให้เห็นเพียง 5 ต้นเท่านั้น

ภาพ 15 ต้นเกตูที่ยังคงเหลืออยู่ในพื้นที่

ภาพ 16 ลักษณะของผลลูกเกตู

หมู่บ้านหนองสองห้อง

“หนองสองห้อง” ในอดีตพื้นที่เป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ และถูกแบ่งเป็นสองห้องด้วยเนินดินคล้ายเกาะกลางน้ำ โดยมีหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณกลางเกาะ ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกถมเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยและทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น ไร่ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง และเลี้ยงวัวนม

4. ตำบลกุดตาเพชร

หมู่บ้านหนองปล้อง

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันกลางหมู่บ้านมีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ แม้ในฤดูแล้งน้ำในหนองน้ำก็ไม่แห้งและยังมีน้ำค้างเหลือเต็มหนองตลอดทั้งปี ซึ่งบริเวณหนองน้ำนี้มีหญ้าปล้องขึ้นอยู่เต็มหนองน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านหนองหญ้าปล้อง” ต่อมาเรียกเพียง “บ้านหนองปล้อง” ปัจจุบันหญ้าปล้องที่เป็นที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านเหลือเพียงน้อยนิดเท่านั้น

ภาพ 17 หนองน้ำซึ่งมีหญ้าปล้องขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากในอดีต

ภาพ 18 หญ้าปล้อง

ปัจจุบันมีความเชื่อว่าหนองน้ำแห่งนี้เกี่ยวข้องกับพญานาค ชาวบ้านเชื่อว่าหนองน้ำนี้เป็นวังของพญานาค เพราะเมื่อครั้งที่วัดหนองปล้องสร้างพระอุโบสถหลังใหม่ ได้มีบุคคลทำนายทายทักว่า “ด้านล่างของพระอุโบสถเคยเป็นวังของพญานาค” และเมื่อถึงวันที่ทำพิธียกช่อฟ้าเกิดพายุฝนท่าใหญ่ ลมกระโชกแรง จนไม่สามารถประกอบพิธีกรรมต่อได้ ทำให้ทุกคนลงความเห็นว่าจะต้องดำเนินการขุดสระน้ำขึ้นมาใหม่ เพื่อใช้แทนที่อยู่เดิมที่สร้างพระอุโบสถทับลงไป

ภาพ 19 หนองน้ำที่ขุดขึ้นใหม่ บริเวณวัดหนองปล้อง

หมู่บ้านทุ่งสักแปะ

ในสมัยก่อนบริเวณเชิงเขาพังเหย มีลักษณะเป็นทุ่งกว้าง มีต้นอีแปะขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ชาวบ้านลงความเห็นว่า คำว่า “อี” เป็นคำไม่ดี ไม่สุภาพ จึงได้เปลี่ยนคำเรียกใหม่ว่า “สัก” หมายถึง ทำให้ตั้ง ทำให้แน่น กลายเป็นชื่อใหม่ว่า “ทุ่งสักแปะ” เพื่อแสดงถึงความเหนียวแน่นเหมือนถูกตรึงไว้ ไม่มีใครสามารถมาทำลายได้

ภาพ 20 ต้นอีแปะ

หมู่บ้านหนองโก

ภาพ 21 หนองน้ำบริเวณหมู่บ้านหนองโก

หมู่บ้านหนองโกเป็นหมู่บ้านที่มีหนองน้ำเกิดขึ้นจากธรรมชาติ ประกอบด้วยพื้นที่ของหมู่บ้านและบริเวณใกล้หนองน้ำจะมีต้นตะโกป่าขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “หนองโก” ซึ่งคำว่า “โก” ย่อมาจาก “ตะโก” นั่นเอง

ภาพ 22 ต้นตะโกป่า

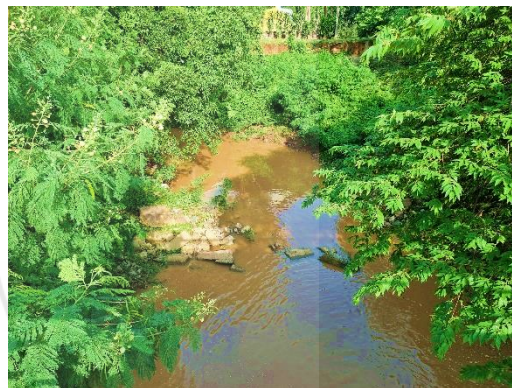
ภาพ 23 ผลตะโกป่า

หมู่บ้านวังเชื่อม

การตั้งชื่อหมู่บ้านวังเชื่อม มีที่มาจากลำน้ำ 2 สาย คือ ลำน้ำจากเทือกเพชรบูรณ์และลำน้ำจากเทือกพังเหยไหลมาบรรจบรวมกันบริเวณหลังวัดวังเชื่อม กลายเป็นคลองลำสนธิ ในปัจจุบัน ส่วนประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้มีการอพยพโยกย้ายมาจากจังหวัดต่างๆ เช่น เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ นครราชสีมา เป็นต้น

ภาพ 24 ลำน้ำจากเทือกเขาเพชรบูรณ์
บริเวณหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

ภาพ 25 ลำน้ำจากเทือกเขาเพชรบูรณ์
ไหลลงคลองลำสนธิ

หมู่บ้านหนองปรอดู่ตอ

หมู่บ้านหนองปรอดู่ตอ ในอดีตมีหนองน้ำที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ และมีต้นไม้ขนาดใหญ่ของต้นประดู่อยู่บริเวณข้างหนองน้ำ ชาวบ้านจึงลงความเห็นให้ตั้งชื่อว่า “หมู่บ้านหนองปรอดู่ตอ”

ปัจจุบันหนองน้ำนี้มีปริมาณน้ำลดลง เนื่องจากพื้นที่เป็นเนินเขาเล็กๆ จะมีน้ำมากในช่วงฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลาก

ภาพ 26 หนองน้ำบริเวณหมู่บ้านหนองปรอดู่ตอ

หมู่บ้านหนองโกน้อย

หมู่บ้านหนองโกน้อย มีที่มาจากหนองน้ำที่เกิดจากธรรมชาติ และบริเวณใกล้เคียงหนองน้ำจะมีต้นตะโกป่าขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงนำชื่อของต้นตะโกป่ามาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านว่า “หนองโกน้อย” ส่วนคำว่า “น้อย” เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านต้องการให้ระบบการบริหารจัดการดูแลลูกบ้านได้อย่างทั่วถึง จึงได้เติมคำว่า “น้อย” ต่อท้ายชื่อและแยกออกเป็นอีกหนึ่งหมู่บ้าน

ภาพ 27 ทางเข้าหมู่บ้านหนองโกน้อย

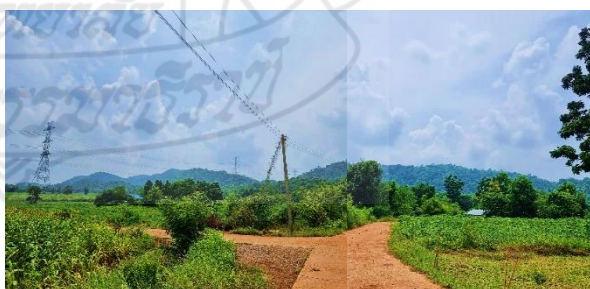
หมู่บ้านคลองหิน

เดิมหมู่บ้านคลองหิน มีลำคลองขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติไหลผ่าน บริเวณพื้นที่คลองที่น้ำไหลผ่านมีแผ่นดินขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะเป็นหินทราย นานวันเข้าเมื่อแผ่นดินโดนน้ำก็ได้กร่อนและหลุดล่อนออกตามกาลเวลา แผ่นหินที่หลุดออกมาชาวบ้านบริเวณนั้นต่างเก็บนำไปทำหินลับมีดเพื่อใช้ในครัวเรือน และเรียกชื่อหมู่บ้านเดิมว่า “บ้านคลองหินฝน” ปัจจุบันเรียกว่า “บ้านคลองหิน” คลองหินแห่งนี้ถูกถมดินปรับพื้นที่เป็นที่อยู่อาศัยและทำมาหากินของชาวบ้าน นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการสัญจรผ่านเข้าพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

5. ตำบลเขารวก

หมู่บ้านเขารวก

“หมู่บ้านเขารวก” ที่มาของชื่อหมู่บ้านมาจากพื้นที่หลังหมู่บ้านมีภูเขาที่ทอดยาวขนาดใหญ่ บนเขาจะมีกอไผ่รวกขึ้นอยู่มากมาย ในช่วงฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลากที่ชาวบ้านไม่สามารถทำการเกษตรหรือเพาะปลูกได้ ชาวบ้านจึงหาหน่อไม้บริเวณภูเขารวกนี้ไว้เป็นอาชีพเสริม

ภาพ 28 เขารวก

ภาพ 29 อาชีพเสริมของชาวบ้าน “การหาหน่อไม้”

หมู่บ้านเขารวกน้อย

“หมู่บ้านเขารวกน้อย” เป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากหมู่บ้านเขารวก เหตุที่เดิมคำว่า “น้อย” ต่อท้ายชื่อหมู่บ้าน เนื่องจากช่วงการแยกตั้งหมู่บ้านนั้น ฝั่งของหมู่บ้านเขารวกน้อยมีจำนวนบ้านเรือนเพียงไม่กี่หลัง แต่เพื่อการบริหารจัดการที่สะดวกและรวดเร็ว คณะกรรมการหมู่บ้านจึงลงความเห็นและตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่ว่า “หมู่บ้านเขารวกน้อย” มาจนถึงปัจจุบัน

หมู่บ้านคลองมะนาว

หมู่บ้านคลองมะนาว คลองสายนี้เป็นลำคลองที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ บริเวณคลองมีต้นมะนาวขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเรียกว่า “คลองมะนาว” เมื่อชาวบ้านอพยพโยกย้ายมาจากพื้นที่ห่างไกลก็ได้มาถางป่า จับจองพื้นที่ เพื่ออยู่อาศัยและทำมาหากิน บ้างก็เก็บของป่าขาย เนื่องจากพื้นที่แถบนี้เป็นพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

ภาพ 30 คลองมะนาวในปัจจุบัน

6. ตำบลเขาน้อย

26

หมู่บ้านปรางค์น้อย

เดิมหมู่บ้านปรางค์น้อยมีชื่อเรียกว่า “บ้านปาง” ซึ่งเป็นบริเวณปางหูลือที่ใช้เป็นที่พักของสัตว์ เนื่องจากสมัยก่อนนายฮ้อยจะเดินทางนำวัวจากด้านขุนทดลงมาขาย แล้วจะเดินทางต่อไปเพื่อนำไปขายแถวชัยภูมิ โดยผ่านเส้นทางปรางค์นางผมหอม ปัจจุบันคือหน่วยเลี้ยงสัตว์ปางหูลือ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ลำพูนากลาง ชาวบ้านที่อาศัยในหมู่บ้านนี้ส่วนใหญ่อพยพมาจากหนองหญ้าขาว จังหวัดนครราชสีมา

ภาพ 31 ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ลำพูนากลาง

หมู่บ้านลำน้ำเขียว

ภาพ 32 หมู่บ้านลำน้ำเขียว

เดิมหมู่บ้านนี้เป็นป่าเขา เป็นเขตหมู่บ้านติดต่อกับหมู่ที่ 4 บ้านเหวดตาบัว เมื่อแยกตัวออกมาได้ตั้งชื่อใหม่ว่า “วังน้ำเขียว” ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อใหม่คือ “ลำน้ำเขียว” เนื่องจากมีคลองน้ำลึกขนาดใหญ่ที่มีสายน้ำเชื่อมต่อกับคลองลำพูนากลาง ปัจจุบันอยู่ติดเชิงเขา ชาวบ้านต่างใช้น้ำจากคลองนี้ในการอุปโภคและทำการเกษตร ในหน้าแล้งน้ำในคลองจะใสและมีสีเขียวมรกต

หมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ส่วนใหญ่มีการตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเดิมเป็นพื้นที่ในความรับผิดชอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา จึงปรากฏลำน้ำหนองน้ำ ภูเขา คลอง ที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาแต่เดิม ชื่อส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับคลองสนธิ และคลองลำพูนากลาง

กิจกรรมท้ายบทที่ 3

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามลักษณะภูมิศาสตร์ในอำเภอลำสนธิมีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าคลองลำสนธิ มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในอำเภอลำสนธิอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง

.....

.....

3. ลักษณะภูมิศาสตร์ของตำบลลำสนธิและตำบลซับสมบุรณ์มีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

4. แผ่นหินขนาดใหญ่ที่หมู่บ้านคลองหิน มีลักษณะอย่างไร

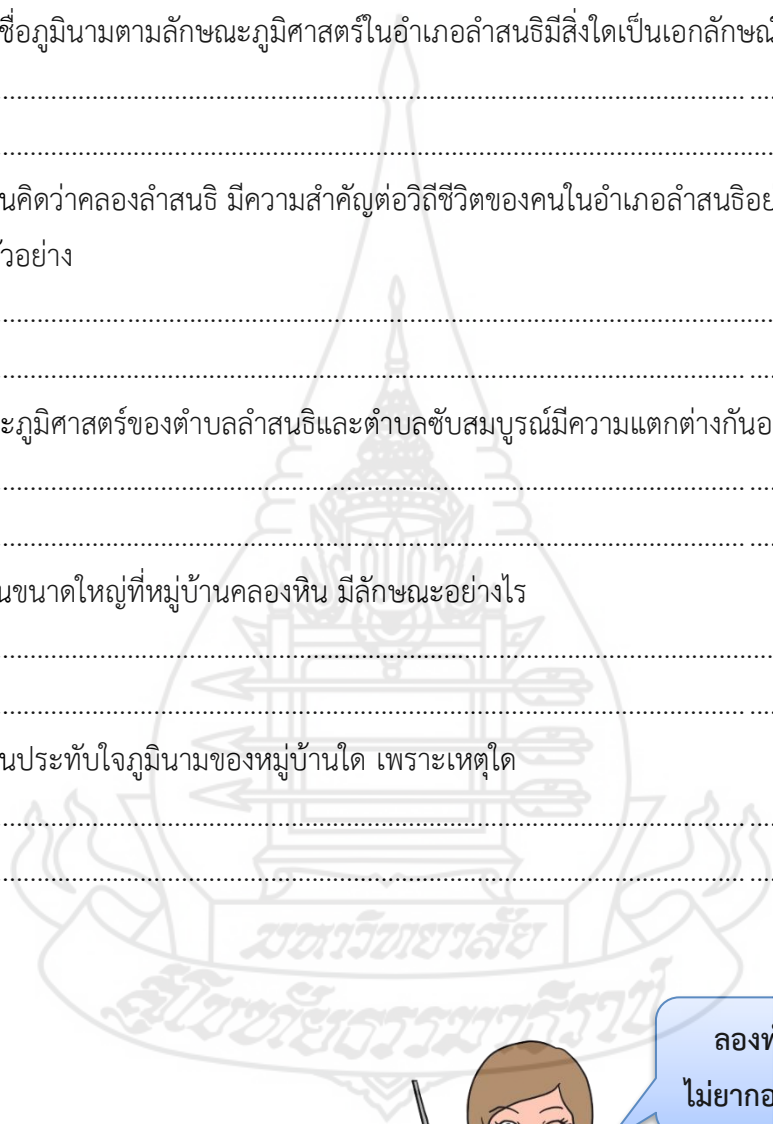
.....

.....

5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใด เพราะเหตุใด

.....

.....

ลองทำดูนะคะ
ไม่ยากอย่างที่คิดจ้า

บทที่ 4

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรีมีภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวกับ นางผมหอม หรือบุคคลสำคัญที่ตั้งหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 8 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลลำสนธิ

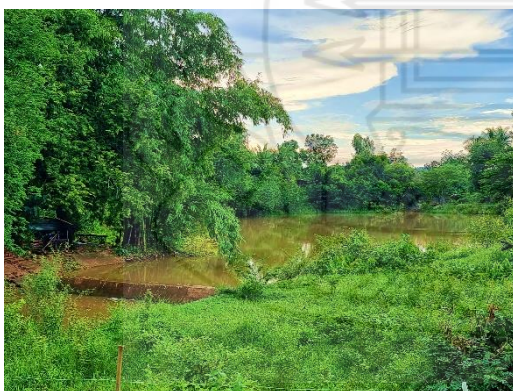
หมู่บ้านท่าเยี่ยม

หมู่บ้านท่าเยี่ยม อดีตประชาชนที่อาศัยในบริเวณนี้อพยพมาจากช่องตานุช มาอยู่ที่หนองแกจันทก แต่ด้วยสมัยก่อนมีโรคระบาด ทำให้อยู่ได้ไม่นานจึงค่อยๆ อพยพมาตั้งถิ่นฐานใหม่บริเวณเชิงเขา แต่คนที่มาอยู่มักจะอยู่ได้ไม่เกิน 3 ปี ก็อพยพไป เพราะมีสัตว์ร้าย เช่น เสือ เป็นจำนวนมาก จึงต้องสร้างบ้านยกสูงถึง 2 ชั้น เพื่อหนีเสือและสัตว์ดุร้ายหลายๆ ชนิด ด้วยเหตุนี้หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า “บ้านท่าเยี่ยม” คือ มีบุคคลมารอ มาเยี่ยมหรือพักอาศัยได้ไม่นานก็ต้องเดินทางต่อไป

ภาพ 33 ทางเข้าหมู่บ้านท่าเยี่ยม

หมู่บ้านหนองนาตาอยู่

ภาพ 34 หนองน้ำบริเวณหมู่บ้านหนองนาตาอยู่

“หนองนาตาอยู่” ที่มาของชื่อหมู่บ้านนี้ มาจาก 2 สาเหตุ คือ ประการแรกพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่นาชุ่มน้ำ สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี จึงเหมาะแก่การทำนา อีกประการหนึ่งเชื่อว่า “ตาอยู่” เป็นผู้บุกเบิกตั้งบ้านเรือนและทำมาหากินบริเวณนี้ ชาวบ้านจึงให้ชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “หนองนาตาอยู่” ปัจจุบันเรียกสั้นๆ ว่า “หมู่บ้านหนองนา”

นอกจากชาวบ้านแถบนี้จะทำนาเป็นอาชีพหลักแล้ว ยังสามารถทำอาชีพทอเสื่ออกได้อีกอาชีพหนึ่ง เนื่องจากพื้นที่หนองน้ำมีต้นกกขึ้นอยู่มากมาย ชาวบ้านจึงได้เก็บต้นกกไปทอเสื่อขายเป็นอาชีพเสริม

2. ตำบลหนองรี

หมู่บ้านโคกคลี

หมู่บ้านโคกคลี ชื่อนี้เกี่ยวข้องกับปราสาทนางผมหอม กล่าวคือ เจ้าชาย 2 เมือง ได้ทำประลองแข่งขันตีคลีเพื่อชิงตัวนางผมหอม เมื่อก่อนบ้านโคกคลีเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีชื่อว่า “บ้านโคกคลีน้อย” มีพื้นที่กว้างขวาง ต่อมาชาวบ้านได้ย้ายมาอยู่เพิ่มมากขึ้น จึงได้เปลี่ยนชื่อเรียกใหม่ ว่า “โคกคลีใหญ่” แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปจึงทำให้คนบริเวณนั้นเปลี่ยนชื่อเป็น “หมู่บ้านโคกคลี” เพื่อให้สอดคล้องกับประวัติความเป็นมาของปราสาทนางผมหอม

นางผมหอมเป็นพระราชธิดาของ กษัตริย์พระองค์หนึ่งครองเมืองอยู่ใกล้บริเวณ ปราสาทแห่งนี้ ผมของนางมีความหอมมาตั้งแต่เกิด เมื่อนางได้ไปสระผมที่ท่าน้ำ ปัจจุบันเรียกว่า “ท่านางสระผม” ซึ่งมีลักษณะเป็นแผ่นหินขนาดใหญ่อยู่ในบริเวณด้านกักสัตว์ ผมที่นางสระได้หลุด ลอยไปตามกระแสน้ำ เมื่อกษัตริย์เมืองละโว้ออก ประพาสป่าและพบเห็นจึงเก็บผมของนางได้และ ออกเดินทางติดตามสืบหา

ภาพ 35 ปราสาทนางผมหอม

ครั้งเมื่อพบนางผมหอมก็เกิดหลงรัก แต่นางมีคู่หมั้นแล้ว ซึ่งคู่หมั้นของนางเป็น กษัตริย์เมืองศรีเทพและเป็นเพื่อนของกษัตริย์เมืองละโว้ แต่ด้วยความรัก ความเสนหาในนางผมหอมทำให้เกิดการแข่งตีคลีแทนการทำสงครามขึ้น โดยทั้งสองตกลงกันว่า ถ้าใครตีคลีชนะจะได้นางผมหอมไป เป็นมเหสีซึ่งบริเวณที่ใช้แข่งตีคลี ปัจจุบันเรียกว่า โคกคลี

ขณะที่สองกษัตริย์แข่งขันกันอยู่นั้น นางผมหอมเกิดความกลัวใจจึงลั่นใจตาย เมื่อสองกษัตริย์เห็นนางสิ้นใจแล้วจึงได้นำศพของนางผมหอมมาบรรจุไว้ที่ปราสาท ปราสาทแห่งนี้จึงได้ชื่อว่า “ปราสาทนางผมหอม” มาจนถึงปัจจุบัน

ภาพ 36 รูปปั้นนางผมหอม

ส่วนกษัตริย์ทั้งสองพระองค์ ซึ่งเป็นเพื่อนรักกันแต่ต้องมาแย่งผู้หญิงคนเดียวกันพอรู้ว่า นางผมหอมฆ่าตัวตายก็เสียใจ จึงชวนกันไป กระโดดน้ำตายทั้งคู่แถวบริเวณแม่น้ำสองสายไหล มาบรรจบกัน คือ ลำน้ำลำสนธิกับลำพญากลาง ที่บริเวณน้ำตกวังแสนดีในปัจจุบัน

ต่อมามีการพบปรากฏการณ์น้ำขุ่นที่ตั่งอยู่หมู่ 2 บ้านโคกคลี ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ห่างจากตลาดหนองรี 2 กิโลเมตร ลักษณะเป็นปรากฏการณ์เดียวโดดๆ ก่อด้วยอิฐไม้โบราณเช่นเดียวกับเทวสถานปรากฏแชก

หมู่บ้านวังแสนดี

หมู่บ้านวังแสนดี ตามตำนานเชื่อว่า เจ้าชายทั้ง 2 เมือง ซึ่งเป็นเพื่อนรักกันแต่ต้องมาแย่งผู้หญิงคนเดียวกัน รู้สึกผิดที่นางขมอมกลั่นใจตาย จึงชวนกันไปกระโดดน้ำตายบริเวณที่แม่น้ำสองสายไหลมาบรรจบกัน คือ คลองลำสนธิกับคลองลำพญากลาง ซึ่งเรียกว่า “ปากชวน” ปัจจุบันคือน้ำตกวังแสนดี

ส่วนชื่อ “วังแสนดี” มาจาก คำว่า “วัง” หมายถึง น้ำ ลำน้ำ ส่วนคำว่า “แสนดี” ต้องการตั้งขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคล เพื่อลบเลือนความทุกข์ที่เกิดจากรักสามเศร่า อีกกระแสหนึ่งเชื่อว่า คำว่า “แสน” อาจหมายถึง ตำแหน่งขุนนางลาวในสมัยโบราณ เพราะพื้นที่บริเวณนี้มีอาณาเขตติดต่อกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ทำให้มีการเดินทางจากที่ราบสูง (อีสาน) สู่ภาคกลาง โดยผ่านทางด่านสำหรับสัญจรหลายช่องทาง เช่น ช่องสำราญ ช่องตานุด ช่องตะพานหิน หรือช่องสระผม ช่องเขาน้อย หรือช่องเหวดตาบัว ล้วนเป็นเส้นทางโบราณซึ่งผู้คนในอดีตใช้เดินทางไป-มาระหว่างชุมชนจากลุ่มน้ำเจ้าพระยากับเขตที่ราบสูงโคราชตั้งแต่ครั้งเมืองพระนคร (นครวัด-นครธม) ยังรุ่งเรือง แสดงว่าการติดต่อระหว่างเมืองพระนครผ่านเมืองพิมายไปยังละโว้ (ลพบุรี) และเมืองศรีเทพจะใช้เส้นทางนี้เป็นหลัก

ภาพ 37 น้ำตกวังแสนดี

3. ตำบลกุดตาเพชร

หมู่บ้านยุบเสลียง

หมู่บ้านยุบเสลียง มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 60 ปี ตำนานเล่าขานเกี่ยวกับการเดินทางของชาวบ้านในสมัยก่อน เพื่อมาติดต่อค้าขายบริเวณพื้นที่ราบ โดยผ่านพื้นที่หมู่บ้านหนองพรมหรือหมู่บ้านยุบเสลียง เพื่อหยุดพักค่อยให้หายเหนื่อยแล้วจึงเดินทางต่อไปยังเมืองละโว้หรือเมืองโคราช บางตำนานเล่าขานว่าเกี่ยวข้องกับเจ้าชายแห่งเมืองศรีเทพ ซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวยังเมืองละโว้ แล้วมาพบนางผมหอมจึงเกิดหลงรัก

ปัจจุบันได้รับการเรียกขานชื่อใหม่ตามชื่อของต้นไม้ คือ “ต้นพรม” ลักษณะมีหนามแหลม สมัยก่อนมีหนองน้ำอยู่บริเวณกลางหมู่บ้าน จึงได้รับการเรียกขานชื่อหมู่บ้านอีกชื่อหนึ่งว่า “หมู่บ้านหนองพรม”

หมู่บ้านกุดตาเพชร

เดิมตำบลกุดตาเพชรอยู่ในเขตตำบลหนองยายโตะ อำเภอย้ายบาดาล จังหวัดลพบุรี ต่อมาได้แยกมาเป็นตำบลกุดตาเพชร อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ชื่อ “กุดตาเพชร” มาจากหนองน้ำในพื้นที่ หนองน้ำนี้จะมีตาน้ำทำให้น้ำไหลออกมาตลอดทั้งปี และมีคนไปเจอเพชรในหนองน้ำนั้น จึงได้เรียกตำบลนี้ว่า “กุดตาเพชร”

นอกจากนี้ยังมีความเป็นมาอีกอย่างหนึ่งว่า คำว่า “กุด” เป็นภาษาที่เรียกตามภาษาอีสานใต้ หมายถึง ดั้ว ส่วนคำว่า “ตาเพชร” เป็นชื่อของบุคคล ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับลำน้ำแห่งนี้ หมู่บ้านกุดตาเพชร จึงหมายถึง ลำน้ำปลายดั้ว ปัจจุบันเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภค ทำให้ชาวบ้านในตำบลกุดตาเพชรและพื้นที่ใกล้เคียงมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

ภาพ 38 อ่างเก็บน้ำกุดตาเพชร

หมู่บ้านหินลาว

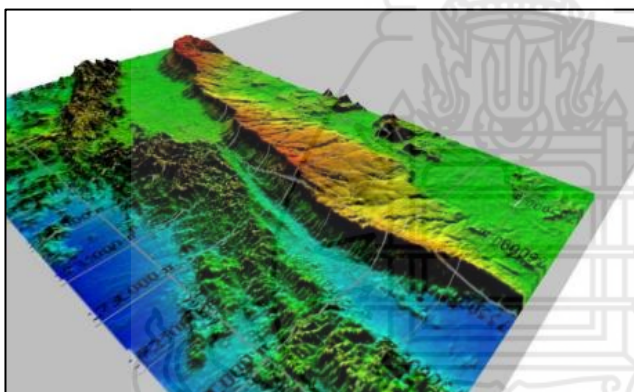
32

หมู่บ้านหินลาว ในสมัยก่อนมี
แผ่นดินขนาดใหญ่ไว้ใช้สำหรับข้ามฟาก เมื่อถึง
ช่วงเวลาน้ำหลากชาวบ้านจะนำไม้มาทำราว
เพื่อจับข้ามฟากใช้ในการสัญจร แผ่นดินนี้ถูก
วางอยู่ในบริเวณคลองลำสนธิ ปัจจุบันถูกน้ำกัด
เซาะไปตามกาลเวลา

ภาพ 39 แผ่นดินขนาดใหญ่ที่ใช้ในการข้ามฟาก

ตามตำนานเชื่อว่า เดิมในพื้นที่ของหมู่บ้านมีแผ่นดินดินดานขนาดใหญ่ ซึ่งเกิดจาก
การยกตัวของแผ่นดินและมีลักษณะพื้นที่เป็นตีนภูเขา แผ่นดินดินดานมีความยาวจากเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าซับลังกาจนถึงบริเวณเขาพังเหย จึงถูกเรียกว่า “หินยาว” ต่อมาออกเสียงเพี้ยนไปเป็น
“หินลาว” ปัจจุบันชาวบ้านส่วนใหญ่ใช้ภาษาอีสานในการสื่อสาร และมีกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลาย
จังหวัดอพยพมาจับจองพื้นที่ทำกิน

ภาพ 40 สภาพภูมิประเทศทั่วไปของ
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา

4. ตำบลเขาน้อย

หมู่บ้านเหวดตาบัว

หมู่บ้านเหวดตาบัว เป็นหมู่บ้านที่มีการตั้งชื่อหมู่บ้านเกี่ยวข้องกับบุคคล โดยมีการเล่า
ความเป็นมาของหมู่บ้านว่า สมัยก่อนมีโจรคนหนึ่งชื่อ ตาบัว หรือ ตาบัวหนังเหนียว

“ตาบัว” เป็นชื่อที่ชาวบ้านเขาผาแดงเรียกกัน ไม่มีใครทราบว่าบ้านของตาบัวอยู่
ที่ใด บางคนบอกว่าอยู่ห้วยบง บางคนก็บอกว่าอยู่เขาเสมา แต่ที่รู้กันดีคือ ตาบัวเป็นโจรที่ชอบปล้น
คนเดียว ไม่คบใคร และสามารถปล้นได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะกลางวัน กลางคืน มีวิชาอยู่ยง
คงกระพัน ปล้นวัวปล้นควายของชาวบ้านที่นำมาขายอยู่เสมอ หากได้ยินเสียงตะโกนร้อง

บอกว่า “เสือบัวมาแล้ว ห้ามผู้ใดเอะอะหรือขัดขืน” ชาวบ้านจะพากันเงียบกริบเหมือนถูกมนต์ขลัง การปล้นจี้ของตาวัวนั้นไม่เคยใช้อาวุธจะใช้มือเปล่า หรืออาวุธที่อยู่ข้างๆ เช่น ไม้ เท่านั้น

เสือบัวปล้นชาวบ้านอยู่อย่างนี้มาหลายปี ไม่มีใครฆ่าแก่ได้ และไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะเข้าถึง เพราะสมัยนั้นยังเป็นป่าเขาอยู่มาก ยากที่จะติดตามเจอ จึงไม่มีใครจับเสือบัวได้สักคน ชาวบ้านเขตอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอชัยบาดาล อำเภอปากช่อง อำเภอมวกเหล็กต่างก็รู้จักชื่อของเสือบัว โดยเฉพาะชาวบ้านแถบเขาผาแดง ปางโก บ้านฉาง เขาน้อย

เสือบัวออกปล้นเพื่อเลี้ยงดูลูกและภรรยาประมาณ 13 – 14 ปี ก็ถึงคราวอวสานของชีวิต เนื่องจากเสือบัวออกตระเวนปล้น และได้ไปเจอกับสองพี่น้อง คือ ทิดหนอมและทิดเนียม ซึ่งเป็นชาวบ้านปางหูลือ ได้นำเอาควายออกมาเลี้ยงที่ไร่ของตนตามปกติ หลังจากเอาควายไปล่ามกินหญ้าริมคลองลำพญากลางแล้ว ทั้งสองพี่น้องก็ช่วยกันถ่างป่าชูดตอไม้ คุยกั้นตามประสาพี่น้อง ขณะทีคุยกั้นอยู่นั้น ก็มีอีกาตัวหนึ่งบินไปจับที่ต้นไม้ ซึ่งไม่ห่างจากที่ล่ามควาย และเป็นทีไว้ห่อข้าวด้วย ทิดหนอมก็บอกน้องชายให้ไปดูห่อข้าว เนื่องจากกลัวว่าอีกาจะคาบไปกินเสียก่อน

ขณะที่ทิดเนียมเดินไปดูห่อข้าว พบว่าห่อข้าวยังอยู่เหมือนเดิม จึงได้เดินออกไปดูควายเพื่อย้ายที่เขาร่ม เพราะจวนจะเที่ยงแล้ว เมื่อทิดเนียมเดินออกไปเพียงนิดเดียวก็เห็นชายคนหนึ่งไม่ใส่เสื้อกำลังขี่ควายของตนออกไปอย่างหน้าตาเฉย เมื่อเห็นเช่นนั้นก็วิ่งหน้าตื่นบอกพี่ชาย “พี่ทิด... พี่ทิด... เร็วๆ เข้าโนนไธ้เสือบัวมันขี่ควายเราไปแล้ว”

เมื่อทั้งสองวิ่งตามไปจนถึงทางขึ้นเขา ซึ่งเป็นทางยุทธศาสตร์ของทหารช่างในสมัยนั้น ทางเส้นนี้ลาดชันและมีหินสลับซับซ้อนววน มีหินก้อนใหญ่ๆ ขวาง ทางก็คดไปคดมากกว่าจะถึงยอดเขาก็ใช้เวลาเป็นชั่วโมง แต่ทางเส้นนี้เกวียนพอจะขึ้นได้ เพราะชาวบ้านเขาจะใช้ทางเส้นนี้เป็นทางบรรทุกเอาพวกน้ำมันยาง ขี้ไต้ไปขายที่ตลาดสีคิ้วเป็นประจำ

พอถึงทางขึ้นเขา เสือบัวก็ลงจากหลังควาย แล้วเดินจูงควายไปตามทางขึ้นเขา ทิดหนอมและทิดเนียมตามเสือบัวไปจนถึงยอดเขา ซึ่งบริเวณนั้นเป็นลานหินบริเวณกว้าง และมีหญ้าขึ้นเป็นหย่อมๆ อีกด้านหนึ่งเป็นหน้าผาเหวลึกยาวตลอดแนวเขา

ภาพ 41 ศาลตาวัว

เสือบัวหยุดเอาควายผูกกินหญ้า เมื่อสองพี่น้องตามมาทันด้วยความโมโหก็ใช้ปืนแก๊ปที่ติดตัวมายิงใส่ทันที แต่เสือบัวไม่เป็นไร กระโดดเข้าใส่สองพี่น้องทันที สองพี่น้องมีทั้งปืนและมิด แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรเสือบัวได้ ขณะเดียวกันเสือบัวก็ไม่สามารถทำอะไรสองพี่น้องได้ด้วยเช่นกัน ต่อมาต่างคนก็ต่างต่อสู้กันด้วยมือเปล่า ต่อสู้กันอยู่นานจนสองพี่น้องเหนื่อยถึงขนาดผลัดกันเข้าออกต่อสู้กับเสือบัว จนเสือบัวหมดแรง สองพี่น้องก็ช่วยกันจับมือ เอาเชือกผูกควายที่ขาดติดอยู่กับต้นไม้มาผูกมือเสือบัวเอาไว้ แล้วใช้ไม้รวกแหลมตอกเข้าไปในทวารของเสือบัว จนไม้รวกขนาดประมาณหนึ่งศอกจนมิด ทำเอาเสือบัวถึงกับร้องโหยหวนอย่างเจ็บปวด แล้วสองพี่น้องก็ช่วยกันจับเสือบัวโยนทิ้งลงเหวลึกตายอย่างน่าอนาถ

เมื่อตาบัวตายไปแล้ว ด้วยสิ่งที่ตาบัวทำไว้อย่างคงต้องชดใช้กรรม ยังคงวนเวียนจนชาวบ้านต่างกลัวผีเสือบัวถึงกับต้องสร้างศาลเพียงตาให้เป็นที่สิงสถิตที่หน้าผาตามความเชื่อมาตั้งแต่เดิมนั่นเอง

ชาวบ้านเรียกภูเขาลูกนี้ว่า เขาเหวดตาบัว มาจนกระทั่งทุกวันนี้ เหวดตาบัว อยู่ห่างจากถนนสายด่านขุนทด ลำน้ำราชนิคม ประมาณ 1 กิโลเมตร สถานที่แห่งนี้อยู่ระหว่างเขตแดนติดต่อของ 3 จังหวัด คือ นครราชสีมา ลพบุรี และสระบุรี

ภาพ 42 เหวดตาบัว

หมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีการตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน โดยนำชื่อของบุคคลสำคัญตามการเล่าขาน เช่น ตาบัว ตาอยู่ ตาเพชร มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน และมีการตั้งชื่อหมู่บ้านที่เกี่ยวข้องกับตำนานนางผมหมอม ซึ่งชาวบ้านต่างให้ความเคารพนับถือมาจนถึงปัจจุบัน เช่น หมู่บ้านโคกคลี หมู่บ้านวังแสนดี เป็นต้น

กิจกรรมท้ายบทที่ 4

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน ของอำเภอลำสนธิ มีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด

.....

.....

2. หมู่บ้านโคกคลี เกี่ยวข้องกับนางพมหมอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

3. พื้นที่ที่คลองลำสนธิกับคลองลำพญากลางไหลมาบรรจบกัน เรียกว่าอะไร และมีความเกี่ยวข้องกับอย่างไรกับตำนานปรางค์นางพมหม

.....

.....

4. ตำนานหมู่บ้านเหวดตาบัว ให้ข้อคิดใด จงบอกมาอย่างน้อย 2 ข้อ

.....

.....

5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใด เพราะเหตุใด

.....

.....

ลองทำดูนะคะ
ไม่ยากอย่างที่คิดจ้า

บทที่ 5

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ ส่วนใหญ่เกี่ยวกับช้าง และต้นไม้สำคัญที่ขึ้นเองตามธรรมชาติมาตั้งแต่อดีต รวมทั้งสิ้น 5 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลลำสนธิ

หมู่บ้านโพธิ์งาม

หมู่บ้านโพธิ์งาม เดิมเคยเป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านท่าเยี่ยม แต่ไม่นานนายปลื้ม โพธิ์เกิด ได้ขอแยกหมู่บ้าน เนื่องจากผู้นำหมู่บ้านไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง และมีพื้นที่ห่างไกลจากหมู่บ้านเดิมมาก ประกอบกับหน้าบ้านของนายปลื้ม โพธิ์เกิด มีต้นโพธิ์เด่นและงาม จึงใช้ต้นโพธิ์นี้เป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน และตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านโพธิ์งาม” ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ปัจจุบันต้นโพธิ์หน้าบ้านของนายปลื้ม โพธิ์เกิด ได้ล้มตายไปตามกาลเวลา

หมู่บ้านไค้กฤษฎกร

“ไค้กฤษฎกร” ในอดีตพื้นที่แห่งนี้ เป็นพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ซึ่งเป็นป่าผืนสุดท้ายของจังหวัดลพบุรี สมัยก่อนมีสัตว์นานาชนิดมากมาย โดยเฉพาะช้าง หมู่บ้านไค้กฤษฎกรเดิมเคยเป็นเส้นทางการเดินทางของช้างจำนวนมาก ประกอบกับพื้นที่ของหมู่บ้านมีลักษณะเป็นทางไค้ และคดเคี้ยวหลายจุด ชาวบ้านจึงลงความเห็นว่าจะตั้งชื่อหมู่บ้าน “ไค้กฤษฎกร” ซึ่งเป็นการนำชื่อสัตว์ และลักษณะของพื้นที่มารวมกัน

ภาพ 43 เขตพื้นที่หมู่บ้านไค้กฤษฎกร

ภาพ 44 พื้นที่ไค้กฤษฎกรบริเวณหมู่บ้านไค้กฤษฎกรที่มีลักษณะเหมือนท้องช้าง

2. ตำบลชัยสมบูรณ

37

หมู่บ้านไทรงาม

บ้านไทรงาม แยกออกมาจากบ้านเขาดินทอง หมู่ที่ 2 ตำบลชัยสมบูรณ เมื่อปี 2527 โดยมีนายดี ศาลา เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก และได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านไทรงาม” เนื่องจากมีต้นไทรที่สวยงามอยู่ในชุมชน และมีคลองลำพญากลางกั้นแนวเขตทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่อพยพย้ายถิ่นฐานมาจากอำเภอบ้านหมี่ อำเภอกอสุริจ จังหวัดลพบุรี ทำให้มีกลุ่มชนไทย – พวน ที่นำวัฒนธรรมของคนพวนมาปฏิบัติในหมู่บ้าน เช่น ประเพณีกำฟ้า เพื่อแสดงถึงการสักการะฟ้า เพื่อให้ผีฟ้า หรือเทวดาพอใจ ไม่ให้เกิดภัยพิบัติ

ภาพ 45 ต้นไทรบริเวณวัดไทรงามที่ยังคงหลงเหลืออยู่

ภาพ 46 คลองลำพญากลางหลังวัดไทรงาม

3. ตำบลหนองรี

38

หมู่บ้านจงโก

“บ้านจงโก” เดิมมีชื่อเรียกว่า “บ้านชงโค” คำว่า “ชงโค” มาจากชื่อของต้นไม้ ซึ่งมีอยู่มากในพื้นที่ของหมู่บ้าน

ต้นชงโค เป็นไม้ยืนต้นที่จัดอยู่ในกลุ่มพืชตระกูลถั่ว มีผลเป็นฝักคล้ายถั่ว แต่มีดอกคล้ายดอกกล้วยไม้สีม่วงอมชมพู ออกเป็นช่อสวยงาม ชงโคเป็นไม้ที่นิยมปลูกเพื่อใช้ประดับต้นและเพื่อชมดอก รวมถึงใช้เป็นร่มเงาตามบ้านเรือน

คำว่า “ชงโค” ตั้งขึ้นตามลักษณะของใบที่คล้ายกับกลีบเท้าวัว และมีความเชื่อว่าเป็นไม้ของพระนารายณ์ในศาสนาหรือวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาฮินดู

ต่อมาชาวบ้านออกเสียง คำว่า “ชงโค” เพี้ยนเป็น “จงโก” จนมาถึงปัจจุบัน

ภาพ 47 แผนที่บ้านชงโค ปี พ.ศ. 2468

ภาพ 48 ต้นชงโค

ภาพ 49 ฝักต้นชงโค

4. ตำบลเขาน้อย

39

หมู่บ้านหนองช้างหล่ม

หมู่บ้านหนองช้างหล่มเป็นหมู่บ้านที่มีผู้คนอพยพมาจากอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดนครราชสีมา แต่เดิมพื้นที่แห่งนี้มีหนองน้ำอยู่ติดบริเวณเชิงเขา และด้วยบริเวณดังกล่าวเป็นผืนป่าซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีสัตว์ป่ามากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ช้าง” ชาวบ้านเล่าว่า มีช้างจำนวนมากลงมาจากเขาเพื่อมากินน้ำที่หนองน้ำดังกล่าว แล้วเกิดติดหล่ม ทำให้ช้างล้มตายเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันกลุ่มคนอีสานเริ่มมาถางป่าและจับจองพื้นที่ทำกิน และบริเวณหนองน้ำนี้เป็นเริ่มมีผืนป่าปกคลุม พื้นที่บางส่วนมีการนำดินมาถมทับหนองน้ำแล้ว

หมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีการตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ โดยนำชื่อของพันธุ์ไม้ที่สมัยก่อนขึ้นอยู่มากมายในพื้นที่ เช่น ต้นชงโค ต้นไทร และมีการตั้งชื่อโดยนำสัตว์สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่ของอำเภอลำสนธิเดิมเป็นของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา จึงมีสัตว์ป่านานาชนิดโดยเฉพาะช้าง จึงทำให้เห็นความอุดมสมบูรณ์ในอดีตจากชื่อของหมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมท้ายบทที่ 5

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ในอำเภอลำสนธิ มีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด

.....

.....

2. หมู่บ้านอะไรที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้ และชื่อนั้นเกี่ยวข้องกับพืชพันธุ์ไม้ชนิดใด

.....

.....

3. หมู่บ้านอะไรที่ตั้งชื่อตามสัตว์ และชื่อนั้นเกี่ยวข้องกับสัตว์ชนิดใด

.....

.....

4. เพราะเหตุใดจึงชื่อว่า “หมู่บ้านจงโก” ไม่ใช่ “ขงโค”

.....

.....

5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

ลองทำดูนะคะ
ไม่ยากอย่างที่คิดจ้า

บทที่ 6

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม ส่วนใหญ่เกี่ยวกับ ทอง เงิน ทรัพย์ ความสามัคคี รวมทั้งสิ้น 16 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลซับสมบูน

หมู่บ้านเขาดินทอง

หมู่บ้านเขาดินทองเดิมเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเนินเขาดินมีความสูงไม่มากนัก ชาวบ้านจะตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณเชิงเขา ในสมัยก่อนจะเดินทางสัญจรตัดผ่านเขาเพื่อไปค้าขายในเขตตำบลขุนทด ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาชาวบ้านลงความเห็นว่าควรเติมคำว่า “ทอง” เข้าไปท้ายชื่อ เพื่อความเป็นสิริมงคลของหมู่บ้าน

ภาพ 50 ลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านเขาดินทอง บริเวณเชิงเขา

ภาพ 51 ลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านเขาดินทอง บริเวณบนเขา

หมู่บ้านศรีเมือง

หมู่บ้านศรีเมือง เดิมมีชื่อว่า “บ้านป่าร้าง” เพราะพื้นที่แห่งนี้มีต้นไม้ต้นร้างขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ชื่อป่าร้างอาจทำให้เกิดความสับสนและเข้าใจผิดระหว่างป่าร้างหรือเกาะร้าง ประกอบด้วย หลวงพ่อประมุขเห็นว่าชื่อ “ป่า” ไม่สวย ไม่งาม ไม่เพราะ จึงได้เปลี่ยนเป็นชื่อ “ศรีเมือง” เพื่อเสริมความเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน โดยคำว่า “ศรี” หมายถึง สิริมงคล ความรุ่งเรือง ความงาม ความเจริญ ดังนั้น คำว่า “ศรีเมือง” จึงหมายถึงเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรือง

ภาพ 52 ทางเข้าหมู่บ้านศรีเมือง

ปัจจุบัน “หมู่บ้านศรีเมือง” แบ่งคุ้มในหมู่บ้าน ออกเป็น 5 คุ้ม ได้แก่ คุ้มที่ 1 โคกห้วยยา, คุ้มที่ 2 โคกเจริญ, คุ้มที่ 3 ศรีเมือง, คุ้มที่ 4 ท่าช้าง และคุ้มที่ 5 ทุ่งกะเพรา ชาวบ้านส่วนใหญ่มี อาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกอ้อย ปลูกข้าวโพด และเลี้ยงโคนม

ชาวบ้านศรีเมือง เชื่อว่าศาลเจ้าพ่อศรีเมืองจะคอย ปกป้องรักษาให้ชาวบ้านอยู่เย็นเป็นสุข และเป็นสิ่งที่คอยยึดเหนี่ยว จิตใจในการทำมาดี รักสามัคคีกันในหมู่บ้าน

ภาพ 53 ศาลเจ้าพ่อศรีเมือง

หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา

หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา เดิมเป็นพื้นที่ป่าที่มีกอไผ่เป็นจำนวนมาก และมีหนองน้ำ คลอง ไหลผ่าน ต่อมาชาวบ้านเริ่มอพยพมาจากอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี นครราชสีมา และ ชัยภูมิ โดยมาทางพื้นที่จับจองเพื่อสร้างบ้านเรือน และแบ่งคุ้มหมู่บ้านออกเป็น 3 คุ้ม คือ คุ้มป่าไผ่, คุ้มหนองหิน และคุ้มฟากคลอง ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นเชื้อชาติพวน บ้านหมี่ และมีการรับประเพณี พิธีกรรมของกลุ่มคนพวนมาปฏิบัติที่หมู่บ้านแห่งนี้ด้วย เช่น ประเพณีกำฟ้า ซึ่งเป็นประเพณีที่แสดงถึง การสักการะฟ้า เพื่อให้ผีฟ้า หรือเทวดาพอใจ ไม่ให้เกิดภัยพิบัติ

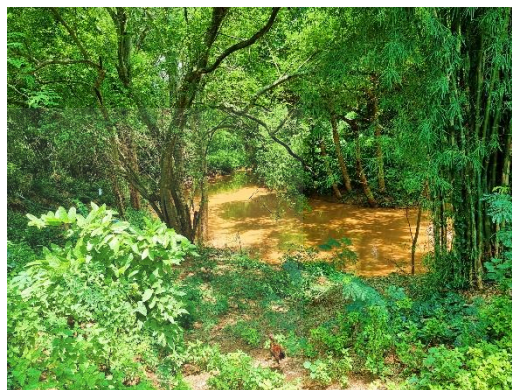
ภาพ 54 กอไผ่สัญลักษณ์ของหมู่บ้าน

ภาพ 55 เส้นทางในหมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา

หมู่บ้านพุลทรัพย์

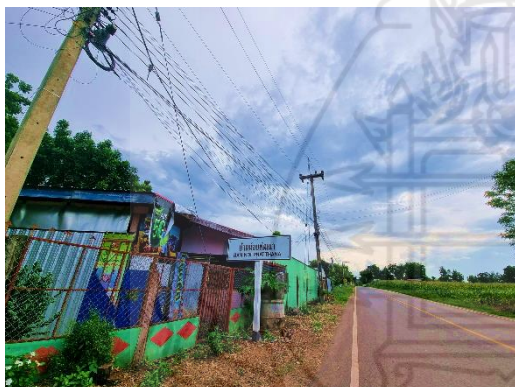
ในอดีตหมู่บ้านพุลทรัพย์รวมอยู่กับหมู่บ้านไทรงาม และได้ทำเรื่องขอแยกหมู่บ้านออกมาใหม่ ชาวบ้านจึงได้ลงความเห็นว่าจะใช้ชื่อว่า “พุลทรัพย์” เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ในบริเวณนี้ค่อนข้างมีศักยภาพในการทำมาหากิน มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง และคำว่า “พุลทรัพย์” ถือว่าเป็นสิริมงคล ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกอ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และเลี้ยงสัตว์ บริเวณหลังหมู่บ้านจะมีคลองลำพุกกลางไหลผ่านใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ภาพ 56 คลองลำพุกกลาง

2. ตำบลหนองรี

หมู่บ้านน้อยพัฒนา

ภาพ 57 ทางเข้าหมู่บ้านน้อยพัฒนา

บ้านน้อยพัฒนา เป็นหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่ โดยแยกออกมาจากหมู่บ้านหนองรี ชาวบ้านลงความเห็นว่าจะหมู่บ้านแห่งนี้ควรจะใช้ชื่อว่า “น้อยพัฒนา” เนื่องจากช่วงแยกหมู่บ้านมีบ้านเรือนประชาชนไม่กี่หลังมารวมกับคำว่า “พัฒนา” คือ ชาวบ้าน ต้องการให้พื้นที่แห่งนี้ได้รับการพัฒนาให้เจริญงอกงาม เป็นแหล่งอาชีพของคนในครอบครัวได้ พื้นที่ของหมู่บ้านปัจจุบันเป็นพื้นที่ทำไร่ เช่น ข้าวโพด อ้อยมันสำปะหลัง บางบ้านก็จะเลี้ยงวัวนมเป็นอาชีพเสริม

หมู่บ้านโชคชัย

หมู่บ้านโชคชัย เป็นหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นใหม่ ชาวบ้านต่างลงความเห็นว่าจะตั้งชื่อโดยใช้คำที่เป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน จึงใช้คำว่า “โชค” ที่หมายถึง สิ่งที่น่าผลดีมาให้ ส่วนคำว่า “ชัย” หมายถึง ชัยชนะ เมื่อชาวบ้านคิดหวังจะทำสิ่งใดก็จะได้รับโชค มีชัยชนะเหมือนกับชื่อของหมู่บ้าน

หมู่บ้านโคกสามัคคี

เดิมพื้นที่ของหมู่บ้านโคกสามัคคีมีลักษณะเป็นโคกเนินสูงอยู่กลางหมู่บ้าน จึงตั้งว่าบ้านโคก 2-3 ปีต่อมา ผู้ใหญ่บ้านเห็นความสามัคคีของคนในชุมชนจึงได้เปลี่ยนและตั้งชื่อขึ้นใหม่ว่า “บ้านโคกสามัคคี” เพื่อแสดงออกถึงความสามัคคีของชาวบ้านที่ยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน

ภาพ 58 ลักษณะพื้นที่ของหมู่บ้านโคกสามัคคี

หมู่บ้านทรายทอง

หมู่บ้านทรายทอง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งแยกออกมาจากหมู่บ้านจงโก เมื่อปี พ.ศ. 2530 นายคำ พิมประสาร ได้นำชาวบ้านเข้าปรึกษากับหลวงพ่อประมุข (พระครูประดิษนวการ เจ้าคณะอำเภอลำสนธิ) โดยขอให้ท่านตั้งชื่อหมู่บ้านให้ จึงได้ชื่อว่า “บ้านทรายทอง” เพราะตลอดแนวและคลองลำสนธิมีพื้นที่เป็นดินทรายจำนวนมากหลายสิบไร่ และดินทรายบริเวณนั้นสามารถเพาะปลูกได้ดี เมื่อรวมกับคำว่า “ทอง” ก็จะเป็นมงคลแก่หมู่บ้าน ชาวบ้านจึงได้ใช้ชื่อหมู่บ้านทรายทอง มาจนถึงปัจจุบัน

หมู่บ้านสินเจริญ

หมู่บ้านสินเจริญ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นใหม่ โดยแยกออกมาจากหมู่บ้านหนองรี ชาวบ้านได้ลงความเห็นว่ให้ใช้คำว่า “สิน” ซึ่งมาจากคำว่า สินทรัพย์ เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นพื้นที่ที่สามารถเพาะปลูกได้เจริญงอกงาม มีผลผลิตดีตลอดทั้งปี ทำให้ชาวบ้านมีรายได้ และสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ครอบครัวของตนเอง และหมู่บ้านได้ จึงได้ชื่อว่า “หมู่บ้านสินเจริญ” หมายถึง ทรัพย์สินที่สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ครอบครัวและชุมชน

หมู่บ้านโนนทอง

45

หมู่บ้านโนนทอง มีที่มาจาก การตั้งชื่อโดยใช้ลักษณะของพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเนินดิน หรือที่สูง ซึ่งบริเวณพื้นที่แห่งนี้เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก น้ำไม่สามารถท่วมถึงได้ จึงเรียกว่า “โนน” และมารวมกับคำว่า “ทอง” เพื่อความเป็นสิริมงคล ชื่อนี้จึงหมายถึงพื้นที่ที่สามารถทำการเกษตรได้มีมูลค่าสูง

3. ตำบลกุดตาเพชร

หมู่บ้านแสนสุข

เดิมหมู่บ้านแสนสุขมีชื่อเรียกว่า “หนองตาสุข” เนื่องจากซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นที่ของตาสุข และมีหนองน้ำไว้ใช้สำหรับทำการเกษตร ต่อมาได้ขอแยกหมู่บ้านเพื่อให้การบริหารจัดการดูแลอย่างทั่วถึง จึงให้ชื่อใหม่ว่า “แสนสุข” ซึ่งหมายถึง หมู่บ้านที่มีความสุขมากยิ่งขึ้น เพื่อความเป็นสิริมงคลของหมู่บ้าน

หมู่บ้านสำราญ

สมัยก่อนหมู่บ้านสำราญเคยได้ชื่อว่า “หมู่บ้านทุ่งปิ่นแตก” แต่เนื่องจากชื่อไม่เป็นสิริมงคลฟังดูเหมือนทำให้เกิดเรื่องราวมากมาย ชาวบ้านจึงได้ลงความเห็นทำให้เปลี่ยนชื่อเรียกใหม่ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้านว่า “หมู่บ้านสำราญ” เพื่อแสดงออกถึงความสุขสำราญ ความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่บ้าน

4. ตำบลเขารวก

หมู่บ้านวังทอง

หมู่บ้านวังทองเดิมมีชื่อเรียกว่า “วังอีเต่า” จากคำบอกเล่าสืบต่อกันเล่าว่าเคย พบเต่าที่มีกระดองสีเหลืองทองอยู่ในหนองน้ำ นอกจากนี้ชาวบ้านได้ไปขุดค้นพบเครื่องทองสัมฤทธิ์เป็นจำนวนมาก จึงได้ตั้งชื่อว่า “หมู่บ้านวังทอง”

ปัจจุบันชาวบ้านเชื่อว่าคำว่า “วังทอง” มาจากการตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล เนื่องจากคำว่า “วัง” หมายถึง ห้วงน้ำลึก ส่วนคำว่า “ทอง” หมายถึง สิ่งที่มีค่าสูง สีเหลืองสุกปลั่ง เป็นธาตุชนิดหนึ่งที่มีค่า ประกอบกับแหล่งน้ำนี้ใช้หล่อเลี้ยงชีวิตของคนในหมู่บ้านตลอดช่วงฤดูการของการทำเกษตรกรรมได้

ภาพ 59 หนองน้ำในหมู่บ้านวังทอง

หมู่บ้านวังเงิน

46

หมู่บ้านวังเงินแยกออกมาจากหมู่บ้านวังทองชื่อ “หมู่บ้านวังเงิน” มาจากคำว่า “วัง” หมายถึง ห้วงน้ำลึก ส่วนคำว่า “เงิน” หมายถึง สิ่งที่มีค่าที่เป็นสื่อกลางในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชื่อ “วังเงิน” จึงใช้เรียกเพื่อให้สอดคล้องกับหมู่บ้านวังทอง และเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน

ปัจจุบันชาวบ้านวังเงินจะประกอบอาชีพเสริมในช่วงฤดูฝน คือการหาหน่อไม้ เนื่องจากบนเทือกเขาพังเหยมีหน่อไม้ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนอาชีพประจำคือ เกษตรกรรม เพาะปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง เป็นต้น

หมู่บ้านเขารวกสามัคคี

“หมู่บ้านเขารวกสามัคคี” ชื่อนี้มาจากภูเขาขนาดใหญ่ที่อยู่หน้าหมู่บ้านและบนเขาจะมีกอไผ่รวกขึ้นอยู่มากมาย ชาวบ้านสามารถหาหน่อไม้สร้างเป็นอาชีพเสริมได้ในช่วงฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลาก ซึ่งไม่สามารถทำการเกษตรหรือเพาะปลูกได้และเหตุที่เติมคำว่า “สามัคคี” ต่อท้ายชื่อหมู่บ้าน เพื่อเป็นการแสดงความรัก ความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน

ภาพ 60 พื้นที่หมู่บ้านเขารวกสามัคคี

5. ตำบลเขาน้อย

47

หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา

ภาพ 61 นายชวง ภูมิโคกรักษ์

บ้านปรางค์น้อยพัฒนาเป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากหมู่บ้านปรางค์น้อย โดยมีนายชวง ภูมิโคกรักษ์ เป็นผู้นำในการรวบรวมตั้งหมู่บ้าน บ้านปรางค์น้อยพัฒนาแต่เดิมคือ บ้านปาง ที่เป็นบริเวณปางหูลือพื้นที่พักของสัตว์ ปัจจุบันคือหน่วยเลี้ยงสัตว์ปางหูลือ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ลำพูนากลาง เป็นพื้นที่เส้นทางการเดินทางของนายฮ้อย เพื่อนำวัวจากด่านขุนทดลงมาขาย ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นบ้านปรางค์น้อย และบ้านปรางค์น้อยพัฒนาในปัจจุบัน

ภาพ 62 หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา

หมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีการตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม โดยชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่จะนำคำที่สื่อความหมายในเชิงบวก เช่น ทอง เงิน ทรัพย์ ความสามัคคี พัฒนา มาต่อท้ายชื่อหมู่บ้านเดิมและเกิดเป็นหมู่บ้านใหม่ และถือเป็นค่านิยมที่ยึดปฏิบัติของคนในหมู่บ้านให้มีความเจริญ งอกงาม สืบต่อไป

กิจกรรมท้ายบทที่ 6

ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามความเชื่อและค่านิยมในอำเภอลำสนธิมีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด

.....

.....

2. หมู่บ้านเขาดินทองมีลักษณะพื้นที่เป็นอย่างไร และสามารถเดินทางไปมาได้บ้าง

.....

.....

3. เพราะเหตุใดหมู่บ้านศรีเมืองจึงแบ่งคุ้มออกเป็น 5 คุ้ม

.....

.....

4. เหตุใดจึงนิยมตั้งชื่อหมู่บ้านให้มีคำว่า “ทอง”

.....

.....

5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใด เพราะเหตุใด

.....

.....

ลองทำดูนะคะ
ไม่ยากอย่างที่คิดจ้า

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

บรรณานุกรม

- กรมแผนที่ทหาร. (2558). **แผนที่อำเภอลำสนธิ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงกลาโหม.
- จันทร์แรม บุญประเทือง. (2562, ตุลาคม 30). 131 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- จำลอง จิตศิริศรี. (2562, ตุลาคม 29). 194/1 หมู่ที่ 5 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ช่วง ภูมิโคกรักษ์. (2562, ตุลาคม 29). 74 หมู่ที่ 2 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ชื่น วิเศษศิลป์. (2562, ตุลาคม 29). 39 หมู่ที่ 5 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ชุตินันท์ กองทอง. (2562, ตุลาคม 29). ข้าราชการครูโรงเรียนลำสนธิวิทยา ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ด่อน ประสมทรัพย์. (2562, ตุลาคม 29). 3 หมู่ที่ 4 ตำบลซับสมบูน อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ธนวรรณ ชมดง. (2562, ตุลาคม 29). 39 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ประเสริฐ พันธุ์น้อย. (2562, ตุลาคม 30). นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองรี ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- ปราหัส เหมือนนามอญ. (2562, ตุลาคม 30). ผู้ใหญ่บ้านโนนทอง ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- พระอธิการอุษา ปัญญาธโร. (2562, ตุลาคม 29). เจ้าอาวาสวัดปรางค์น้อย ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- มานิตย์ บุตรทิน. (2562, ตุลาคม 29). 58 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.
- วันนา พวงบานชื่น และกัจจนา กองสนธิ. (ม.ป.ป.). **ประวัติอำเภอลำสนธิ**. สืบค้น ตุลาคม 19, 2562. จาก <https://sites.google.com/site/lamsongh/prawati-xaphex-la-snthi>
- วิชัย บุญมี. (2562, พฤศจิกายน 5). 103 หมู่ 1 ตำบลลูกตาเพชร อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.

วิลาศ เทพทา และคณะ. (2559). รายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณั โครงการศึกษาวิจัยและ 51

พัฒนารูปแบบแหล่งท่องเที่ยว. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ศักดิ์ดา ภูมรินทร์. (2562, พฤศจิกายน 5). 99 หมู่ที่ 1 ตำบลเขารวก อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

สกล พุ่มคำ. (2562, ตุลาคม 29). 74 หมู่ที่ 4 ตำบลซับสมบูรณั อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

สนิท ประเสริฐสุข. (2562, พฤศจิกายน 1). 80 หมู่ที่ 11 ตำบลกุดตาเพชร อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี. สัมภาษณ์.

สมชาย ศุนย์ปาน. (2562, ตุลาคม 29). 153 หมู่ที่ 5 ตำบลซับสมบูรณั อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

สมนึก วงษ์อินทร์. (2562, ตุลาคม 30). 2/1 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

สมบัติ ภูมิโคกรักษ์. (2562, ตุลาคม 29). 136 หมู่ที่ 2 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

สมหมาย จูเกลี้ยง. (2562, ตุลาคม 30). 30 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

สอาด ศรีเงิน. (2562, ตุลาคม 29). 110 หมู่ที่ 5 ตำบลซับสมบูรณั อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

สำเร็จ ศรีจัน. (2562, ตุลาคม 29). 88 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

อภัยวงศ์ พรมน้ำ. (2562, ตุลาคม 29). กำนันตำบลซับสมบูรณั อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

อัมไพร์ สอนดี. (2562, ตุลาคม 29). 230 หมู่ที่ 4 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.
สัมภาษณ์.

ภาคผนวก
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
เฉลี่ยกิจกรรมท้ายบท

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

จันทร์แรม บุญประเทือง. (2562, ตุลาคม 30).

หมู่บ้านหนองเกตู. บ้านเลขที่ 131 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองรี
อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

ช่วง ภูมิโคกรักษ์. (2562, ตุลาคม 29).

หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา.

บ้านเลขที่ 74 หมู่ที่ 2 ตำบลเขาน้อย

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

สมบัติ ภูมิโคกรักษ์. (2562, ตุลาคม 29).

หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา.

บ้านเลขที่ 136 หมู่ที่ 2 ตำบลเขาน้อย

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

พระอธิการอุษา ปัญญาโร. (2562, ตุลาคม 29).

หมู่บ้านปรางค์น้อยพัฒนา.

วัดปรางค์น้อย ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

ด่อน ประสมทรัพย์. (2562, ตุลาคม 29).

หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา.

บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 4 ตำบลซับสมบูน

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

วิชัย บุญมี. (2562, พฤศจิกายน 5).

หมู่บ้านหนองปล้อง.

บ้านเลขที่ 103 หมู่ 1 ตำบลกุดตาเพชร

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

ปราหัส เหมือนนามอญ. (2562, ตุลาคม 30).

หมู่บ้านโนนทอง. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านโนนทอง

ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

ศักดิ์ดา ภูมรินทร์. (2562, พฤศจิกายน 5).

หมู่บ้านเขารวก. บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 1 ตำบลเขารวก

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

ธนวรรณ ชมดง. (2562, ตุลาคม 29).

หมู่บ้านหเวตาบัว.

บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาน้อย

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

ประเสริฐ พันธุ์น้อย. (2562, ตุลาคม 30).

หมู่บ้านในตำบลหนองรี.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี ตำบลหนองรี

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

สมนึก วงษ์อินทร์. (2562, ตุลาคม 30).

หมู่บ้านหนองเกตู.

บ้านเลขที่ 2/1 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองรี

อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

อภัยวงศ์ พรหมน้ำ. (2562, ตุลาคม 29).

หมู่บ้านพุลทรัพย์.

ที่ทำการกำนันตำบลซับสมบุรณ์ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

56

ชุตินันท์ กองทอง. (2562, ตุลาคม 29).
หมู่บ้านในตำบลชัยสมบูรณ.
โรงเรียนลำสนธิวิทยา ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี.

สมหมาย จุกเลี้ยง. (2562, ตุลาคม 30).
หมู่บ้านในตำบลหนองรี.
บ้านเลขที่ 30 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองรี
อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

จำลอง จิตศิริศรี. (2562, ตุลาคม 29). หมู่บ้านลำน้ำเขียว.
บ้านเลขที่ 194/1 หมู่ที่ 5 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี.

ชื่น วิเศษศิลป์. (2562, ตุลาคม 29). หมู่บ้านลำน้ำเขียว.
บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 5 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัด
ลพบุรี.

มานิตย์ บุตรทิน. (2562, ตุลาคม 29). หมู่บ้านหนองช้างหล่ม.
บ้านเลขที่ 58 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

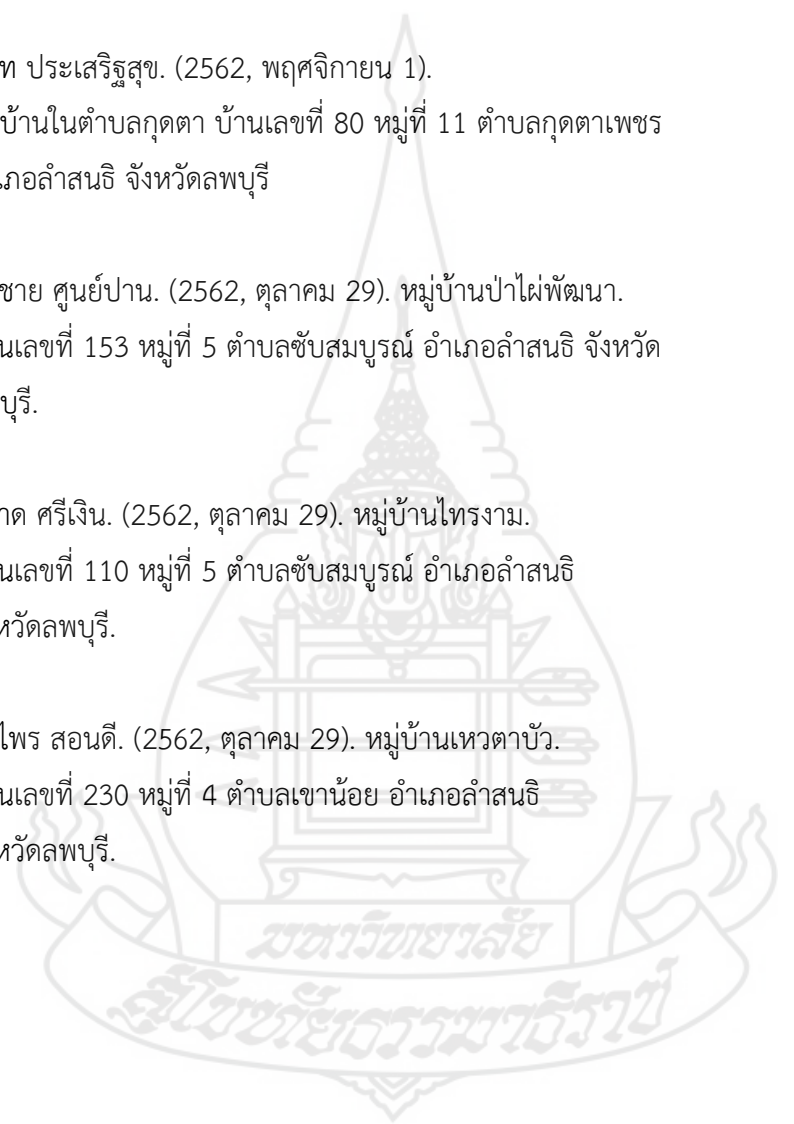
สำเร็จ ศรีจัน. (2562, ตุลาคม 29). หมู่บ้านหนองข้างหล่ม.
บ้านเลขที่ 88 หมู่ที่ 3 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี.

สนิท ประเสริฐสุข. (2562, พฤศจิกายน 1).
หมู่บ้านในตำบลกุดตา บ้านเลขที่ 80 หมู่ที่ 11 ตำบลกุดตาเพชร
อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

สมชาย ศูนย์ปาน. (2562, ตุลาคม 29). หมู่บ้านป่าไผ่พัฒนา.
บ้านเลขที่ 153 หมู่ที่ 5 ตำบลซับสมบูน อำเภอลำสนธิ จังหวัด
ลพบุรี.

สอาด ศรีเงิน. (2562, ตุลาคม 29). หมู่บ้านไทรงาม.
บ้านเลขที่ 110 หมู่ที่ 5 ตำบลซับสมบูน อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี.

อัมไพร์ สอนดี. (2562, ตุลาคม 29). หมู่บ้านเหวตาบัว.
บ้านเลขที่ 230 หมู่ที่ 4 ตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ
จังหวัดลพบุรี.

เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 1

58

เรื่อง สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. อำเภอลำสนธิมีความเป็นมาอย่างไรบ้าง จงอธิบาย

อำเภอลำสนธิ แยกมาจากอำเภอย้ายบาดาล เนื่องจากอำเภอย้ายบาดาลเป็นอำเภอใหญ่มีอาณาเขตกว้างขวาง บางตำบลอยู่ห่างจากตัวอำเภอถึง 60 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นป่าเขาโดยทั่วไป ทुरกันดาร ประชาชนมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การไปติดต่อราชการของประชาชนต้องเสียเวลามาก ดังนั้นจึงต้องแบ่งหมู่บ้าน ตำบลออกไปตั้งเป็นกิ่งอำเภอ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2532 โดยเปิดให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2532 และยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2539 ท้องที่อำเภอลำสนธิประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง

2. อำเภอลำสนธิมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอะไรบ้าง

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอวิเชียรบุรี (จังหวัดเพชรบูรณ์) อำเภอภักดีชุมพล และอำเภอเทพสถิต (จังหวัดชัยภูมิ)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเทพสถิต (จังหวัดชัยภูมิ) อำเภอเทพารักษ์ และอำเภอด่านขุนทด (จังหวัดนครราชสีมา)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสีคิ้ว (จังหวัดนครราชสีมา) อำเภอมวกเหล็ก (จังหวัดสระบุรี) และอำเภอย้ายบาดาล (จังหวัดลพบุรี)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอย้ายบาดาล (จังหวัดลพบุรี) อำเภอศรีเทพ (จังหวัดเพชรบูรณ์)

3. อำเภอลำสนธิแบ่งเขตการปกครองออกเป็นกี่ตำบล อะไรบ้าง

อำเภอลำสนธิแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 ตำบล ได้แก่

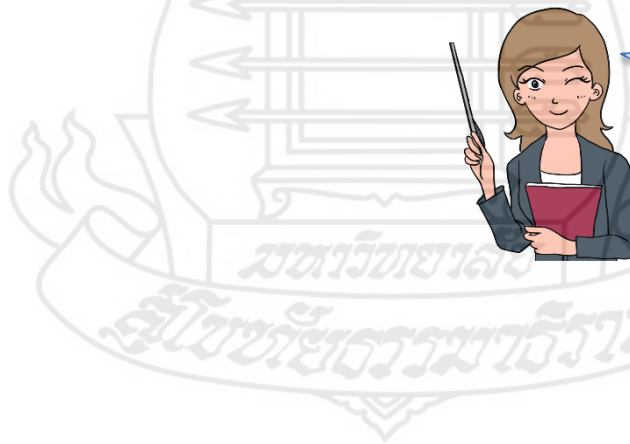
1. ตำบลลำสนธิ
2. ตำบลซับสมบุรณ์
3. ตำบลหนองรี
4. ตำบลกุดตาเพชร
5. ตำบลเขารวก
6. ตำบลเขาน้อย

4. องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง มีอะไรบ้าง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลลำสนธิ
2. องค์การบริหารส่วนตำบลซับสมบุรณ์
3. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี
4. องค์การบริหารส่วนตำบลกุดตาเพชร
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเขารวก
6. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย

5. นักเรียนสำรวจประวัติความเป็นมาของประชากร เชื้อชาติ ภาษาที่ใช้สื่อสาร และประเพณีที่สำคัญ ในหมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ พร้อมทั้งเขียนสรุปข้อมูลดังกล่าวมาพอสังเขป

ดูจากผลงานของนักเรียน

ตอบกันได้ใช่ไหมคะ
เก่งมากๆ เลย

เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 2

เรื่อง การวิเคราะห์ภูมินาม

60

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากเรื่องใด

การตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอลำสนธิ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์, ตำนาน นิทานพื้นบ้าน, พืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์, ความเชื่อและค่านิยม

2. ให้อีกตัวอย่างชื่อหมู่บ้านมา 3 ชื่อ พร้อมทั้งบอกลักษณะวิธีการตั้งชื่อของแต่ละหมู่บ้านว่าตั้งชื่อตามสิ่งใด (ไม่ซ้ำในบทเรียนนี้)

ดูจากผลงานของนักเรียน

3. ภูมินามสามารถบอกเหตุการณ์ในอดีตได้หรือไม่ จงอธิบาย

ดูจากผลงานของนักเรียน

4. นักเรียนประทับใจภูมินามเกี่ยวกับหมู่บ้านใดมากที่สุด จงอธิบายเหตุผล

ดูจากผลงานของนักเรียน

5. นักเรียนคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา “ภูมินามอำเภอลำสนธิ” ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเองอย่างไร จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ดูจากผลงานของนักเรียน

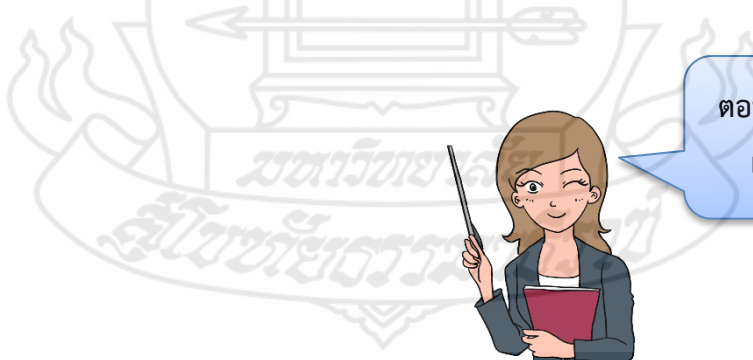

เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 3

เรื่อง ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิศาสตร์

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามลักษณะภูมิศาสตร์ในอำเภอลำสนธิมีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด
การตั้งชื่อภูมินามในอำเภอลำสนธิตามลักษณะภูมิศาสตร์ปรากฏสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นที่สุดคือ ลำน้ำ หนองน้ำ คลอง และลักษณะพื้นที่เป็นภูเขา
ดูจากผลงานของนักเรียน
2. นักเรียนคิดว่าคลองลำสนธิ มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในอำเภอลำสนธิอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง
ดูจากผลงานของนักเรียน
3. ลักษณะภูมิศาสตร์ของตำบลลำสนธิและตำบลซับสมบุรณ์มีความแตกต่างกันอย่างไร
ตำบลลำสนธิมีลักษณะภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับลำน้ำ หนองน้ำ คลอง เช่น คลองลำสนธิ คลองลำพญากลาง เป็นต้น ส่วนตำบลซับสมบุรณ์มีลักษณะภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ พื้นดิน เช่น โปรงเกตุ
4. แผ่นหินขนาดใหญ่ที่หมู่บ้านคลองหิน มีลักษณะอย่างไร
หมู่บ้านคลองหิน มีแผ่นหินขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะเป็นหินทราย เมื่อโดนน้ำก็จะกร่อนง่าย
5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใด เพราะเหตุใด
ดูจากผลงานของนักเรียน

ตอบกันได้ใช่ไหมคะ
เก่งมากๆ เลย

เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 4

62

เรื่อง ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน ของอำเภอลำสนธิ มีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด

ตำนานของนางผมหอม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหมู่บ้านหลายๆ แห่ง เช่น หมู่บ้านโคกคลี หมู่บ้านวังแสนดี

2. หมู่บ้านโคกคลี เกี่ยวข้องกับนางผมหอมอย่างไร จงอธิบาย

หมู่บ้านโคกคลีมีความเกี่ยวข้องกับนางผมหอม เนื่องจากตำนานกล่าวว่า เกิดศึกชิงนางด้วยการทำประลองในการแข่งขันตีคลีระหว่างเจ้าชาย 2 เมือง ในพื้นที่แห่งนี้ ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณใกล้เคียงกับปราสาทนางผมหอมในปัจจุบัน

3. พื้นที่ที่คลองลำสนธิกับคลองลำพญากลางไหลมาบรรจบกัน เรียกว่าอะไร และมีความเกี่ยวข้องอย่างไรกับตำนานปราสาทนางผมหอม

พื้นที่ที่คลองลำสนธิกับคลองลำพญากลางไหลมาบรรจบกัน เรียกว่า “ปากชวน” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปราสาทนางผมหอม เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ตามตำนานกล่าวว่า “กษัตริย์ทั้งสองพระองค์ที่หลงรักนางผมหอมแล้วแย่งชิงนางด้วยการแข่งขันตีคลี เมื่อรู้ว่านางผมหอมสิ้นใจจึงชวนกันไปกระโดดน้ำตายบริเวณปากชวนแห่งนี้

4. ตำนานหมู่บ้านเหวดตาบัว ให้ข้อคิดใด จงบอกมาอย่างน้อย 2 ข้อ

1. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
2. ให้ทุกข์แก่ท่าน กรรมนั้นตามสนอง

ฯลฯ

5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใด เพราะเหตุใด

ดูจากผลงานของนักเรียน

ตอบกันได้ใช่ไหมคะ
เก่งมากๆ เลย

เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 5

63

เรื่อง ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ในอำเภอลำสนธิ มีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด
การตั้งชื่อภูมินามในอำเภอลำสนธิตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดคือ ช้าง เนื่องจากพื้นที่อำเภอลำสนธิเดิมเป็นพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ซึ่งมีช้างอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก
2. หมู่บ้านอะไรที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้ และชื่อนั้นเกี่ยวข้องกับพืชพันธุ์ไม้ชนิดใด
หมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้ ได้แก่ หมู่บ้านโพธิ์งาม, หมู่บ้านไทรงาม, หมู่บ้านจงโก ซึ่งเกี่ยวข้องกับต้นโพธิ์ ต้นไทร และต้นชงโค
3. หมู่บ้านอะไรที่ตั้งชื่อตามสัตว์ และชื่อนั้นเกี่ยวข้องกับสัตว์ชนิดใด
หมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามสัตว์ ได้แก่ หมู่บ้านโค้งกฤษฎร, หมู่บ้านหนองช้างหล่ม ซึ่งเกี่ยวข้องกับช้างทั้ง 2 หมู่บ้าน
4. เพราะเหตุใดจึงชื่อว่า “หมู่บ้านจงโก” ไม่ใช่ “ชงโค”
เพราะ “หมู่บ้านจงโก” เดิมมีชื่อเรียกว่า “บ้านชงโค” คำว่า “ชงโค” มาจากชื่อของต้นไม้ซึ่งมีอยู่มากในพื้นที่ของหมู่บ้าน ต่อมาชาวบ้านออกเสียง คำว่า “ชงโค” เพี้ยนเป็น “จงโก” จนมาถึงปัจจุบัน
5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
ดูจากผลงานของนักเรียน

ตอบกันได้ใช่ไหมคะ
เก่งมากๆ เลย

เฉลยกิจกรรมท้ายบทที่ 6

64

เรื่อง ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การตั้งชื่อภูมินามตามความเชื่อและค่านิยมในอำเภอลำสนธิมีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุด
การตั้งชื่อภูมินามในอำเภอลำสนธิตามความเชื่อและค่านิยม สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นที่สุด
จะมีคำว่า ทอง เงิน ทรัพย์ ความสามัคคี ต่อท้ายชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน
2. หมู่บ้านเขาดินทองมีลักษณะพื้นที่เป็นอย่างไร และสามารถเดินทางไปที่ใดได้บ้าง
หมู่บ้านเขาดินทองมีลักษณะพื้นที่เป็นเนินเขาดิน สามารถเดินทางไปยังเขตด่านขุนทด
ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาได้
3. เพราะเหตุใดหมู่บ้านศรีเมืองจึงแบ่งคุ้มออกเป็น 5 คุ้ม
เหตุที่หมู่บ้านศรีเมืองแบ่งคุ้มออกเป็น 5 คุ้ม ได้แก่ คุ้มโคกห้วยยา, คุ้มโคกเจริญ, คุ้มศรีเมือง,
คุ้มท่าช้าง และคุ้มทุ่งกะเพรา เพราะให้ง่ายต่อการดูแล โดยแต่ละคุ้มจะมีกรรมการหมู่บ้านมาดูแล
ลูกบ้าน และคอยประสานกับผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันอีกครั้งหนึ่ง
4. เหตุใดจึงนิยมตั้งชื่อหมู่บ้านให้มีคำว่า “ทอง”
เหตุที่นิยมตั้งชื่อหมู่บ้านให้มีคำว่า “ทอง” เพราะต้องการเสริมความเป็นสิริมงคลให้แก่
หมู่บ้าน
5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใด เพราะเหตุใด
ดูจากผลงานของนักเรียน

ตอบกันได้ใช่ไหมคะ
เก่งมากๆ เลย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล นางสาวศิริพร ครองเคหา

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนพระนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ประวัติการศึกษา

- ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
- ระดับปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ศม.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี

บทที่ 3

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีเนื้อหาจำนวน 6 บท ได้แก่ บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ, บทที่ 2 การวิเคราะห์ภูมินาม, บทที่ 3 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์, บทที่ 4 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน, บทที่ 5 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ และบทที่ 6 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม กิจกรรมท้ายบทแต่ละเรื่อง โดยมีภาพประกอบ

1.3 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้ศึกษาได้วางแผนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1.3.1 ศึกษาหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ม.3/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น

1.3.2 ศึกษาข้อเท็จจริงด้านเนื้อหา เรื่องราวเกี่ยวกับการตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและศึกษาจากเอกสารต่างๆ จากนั้นนำมาวิเคราะห์/สังเคราะห์ เรียบเรียง จัดลำดับโครงสร้างของเนื้อหา โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ

1.3.3 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพเหมาะแก่การพัฒนาผู้เรียน

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมินามอำเภอลำสนธิ
- 3) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.3.4 กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร และข้อมูลของอำเภอลำสนธิมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ

1.3.5 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.3.6 นำข้อมูลและรายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเขียนเรียบเรียง

1.3.7 ถ่ายภาพและจัดหาภาพที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ รวบรวมและจัดภาพเป็นหมวดหมู่ตามโครงสร้างของหนังสือ

1.3.8 สร้างกิจกรรมท้ายบททุกบท จำนวน 5 ข้อ เน้นการศึกษาค้นคว้าและคิด วิเคราะห์

1.3.9 พิมพ์รูปเล่ม สร้างหนังสือขนาด 24 x 35 ซม. หรือขนาด 8 หน้ายกพิเศษ ซึ่งเป็นขนาดที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

1.3.10 สร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะของหนังสือ ด้านเนื้อหา และด้านการใช้ภาษา โดยให้มีทั้งแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

1.3.11 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ จำนวน 3 คน พิจารณาขอบข่ายความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างเนื้อหา พร้อมให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.3.12 ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือและประเมินเพื่อวัดความพึงพอใจ โดยใช้แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

1.3.13 ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำสนธิวิทยา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 10 คน อ่านและประเมิน เพื่อวัดความพึงพอใจของ

นักเรียนที่มีต่อคุณภาพหนังสือ โดยใช้แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

1.3.14 จัดทำรายงานสรุปผลการศึกษา การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4 สรุปผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4.1 ลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีลักษณะ ดังนี้

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี มีจุดมุ่งหมายที่จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ และมูลเหตุแห่งการตั้งชื่อหมู่บ้าน จำนวน 49 หมู่บ้าน ที่อยู่ในพื้นที่ 6 ตำบล คือ ตำบลลำสนธิ ตำบลซับสมบุรณ์ ตำบลหนองรี ตำบลกุดตาเพชร ตำบลเขารวก และตำบลเขาน้อย อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เป็นการใช้นวนในการสร้างหนังสือเชิงสารคดีให้ความรู้ ผสมผสานเชิงท่องเที่ยวในแต่ละบทมีกิจกรรมที่เน้นการศึกษาค้นคว้าและคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ภาพประกอบจะเน้นภาพถ่ายจากสถานที่จริง รูปเล่มมีขนาด 24 x 35 ซม. หรือขนาด 8 หน้ายกพิเศษ มีความยาว 77 หน้า ซึ่งมีโครงร่างเนื้อหาสาระ คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมท้ายบท และภาพประกอบ โครงสร้างส่วนที่เป็นเนื้อหา ประกอบด้วย

- บทที่ 1 สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ
- บทที่ 2 การวิเคราะห์ภูมินาม
- บทที่ 3 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์
- บทที่ 4 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน
- บทที่ 5 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์
- บทที่ 6 ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ด้วยแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 6 บทปรากฏผลดังนี้

(1) สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โครงร่างขอบข่ายเนื้อหา มีความถูกต้องเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1

(2) การวิเคราะห์ภูมินาม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โครงร่างขอบข่ายเนื้อหา มีความถูกต้องเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1

(3) ฎินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โครงร่างขอบข่ายเนื้อหาที่มีความถูกต้องเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1

(4) ฎินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โครงร่างขอบข่ายเนื้อหาที่มีความถูกต้องเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1

(5) ฎินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โครงร่างขอบข่ายเนื้อหาที่มีความถูกต้องเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.67

(6) ฎินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โครงร่างขอบข่ายเนื้อหาที่มีความถูกต้องเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1

สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านโครงร่าง ขอบข่ายเนื้อหาทั้ง 6 บท มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1

2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ด้วยแบบ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 5 ด้าน ปรากฏผลดังนี้

(1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า การออกแบบปกหนังสือ น่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตาม ประเภทของหนังสือ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ขนาดของตัวอักษร เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.81)

(2) ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ฎินามอำเภอลำสนธิ การแบ่งเนื้อหาในแต่ละบท มีความเหมาะสม หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับ เนื้อหา การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ชวนติดตาม ความยาวของเนื้อหาในแต่ละบทเหมาะสม กับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน เนื้อหาส่งเสริมความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้อง กับเนื้อหา กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.72)

(3) ด้านภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับ เนื้อหา การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้าหนังสือ ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี ขึ้นจำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.19)

(4) ด้านการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้ อธิบายเนื้อหา มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.58)

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องกฎหมายอาเภอลำสนธิ หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและความเชื่อ ผู้อ่านนำความรู้ที่ได้จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.65)

สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.59)

3) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยนักเรียน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำสนธิวิทยา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 10 คน ประเมินเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีรายการประเมิน 5 ด้าน ปรากฏผล ดังนี้

(1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม นักเรียนมีความเห็นว่า การออกแบบปกหนังสือ น่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน ขนาดรูปเล่มของหนังสือมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47)

(2) ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง กฎหมายอาเภอลำสนธิ การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ชวนติดตาม เนื้อหาที่มีความเหมาะสม ไม่ง่ายหรือยากเกินไป เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น กิจกรรมท้ายบท มีความสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.14)

(3) ด้านภาพประกอบ นักเรียนมีความเห็นว่า ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น จำนวนของภาพประกอบไม่มากหรือน้อยเกินไป ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00)

(4) ด้านการใช้ภาษา นักเรียนมีความเห็นว่า ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้น่าอ่าน และชวนติดตาม ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00)

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความเห็นว่า หนังสือเล่มนี้ ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องกฎหมายอาเภอลำสนธิ หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและ

ความเชื่อ ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนชอบอ่านหนังสือมากขึ้น ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.13)

สรุปผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.15)

1.4.3 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยรวม

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าโครงสร้างและขอบข่ายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความถูกต้องเหมาะสมภาพรวม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1
- 2) ผู้เชี่ยวชาญมีการแสดงความคิดเห็นในภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 3.96
- 3) นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นในภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.92

2. อภิปรายผล

ผลของการศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี พบผลที่น่าสนใจ ดังนี้

2.1 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เป็นพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับ 4 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดสระบุรี มีคลองขนาดใหญ่ไหลผ่าน คือ คลองลำสนธิ ซึ่งมีต้นน้ำมาจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกาฝั่งจังหวัดเพชรบูรณ์ไหลลงมาฝั่งจังหวัดลพบุรี และคลองลำพญากลาง รับน้ำมาจากอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยชาวบ้านเลือกตั้งบ้านเรือนใกล้แหล่งน้ำ เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภค สอดคล้องกับ ฉัตรชัย พงศ์ประยูร (2520, น.13 – 23) กล่าวไว้ว่า การเลือกตั้งถิ่นฐานเป็นการแสดงออกให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ การเลือกตั้งถิ่นฐานไม่ได้มาจากเรื่องบังเอิญแต่สืบเนื่องมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ มนุษย์จะเลือกบริเวณที่มีสภาพภูมิศาสตร์ที่ดีที่สุดเป็นที่ตั้งบ้านเรือน โดยชาวบ้านอำเภอลำสนธิมักจะตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ตำนาน นิทานพื้นบ้าน พิษพันธุ์ไม้หรือสัตว์ ความเชื่อและค่านิยม ซึ่งสอดคล้องกับ อภิศักดิ์ โสมอินทร์ (2526, น.260 – 266) ที่กล่าวถึงหลักเกณฑ์การตั้งชื่อหมู่บ้านและการเลือกหมู่บ้านในภาคอีสานไว้ในหนังสือภูมิศาสตร์อีสานว่า ชาวอีสานมีเกณฑ์เลือกทำเลที่ตั้งหมู่บ้านและตั้งชื่อหมู่บ้านคล้ายกับภาคอื่นๆ ดังนี้ 1) แหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งตามแหล่งน้ำมักจะมีคำว่า วัง ท่า ห้วย กุด หนอง เลิง ประกอบในชื่อ 2) ที่สูง เป็นบริเวณที่น้ำท่วมไม่ถึง ชาวบ้านจึงนิยมตั้งหมู่บ้าน

อยู่บนที่สูง ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งเป็นไปตามสภาพพื้นที่จึงมักมีคำว่า โคก ดอน มอ โนน โพน ประกอบในชื่อ และ 3) ป่าโคก มักจะเป็นที่เลี้ยงสัตว์ของชาวบ้านมาก่อน หรือไม่ก็เป็นแหล่งล่าสัตว์ หาดอาหาร เก็บของป่า ทำให้มีการสร้างที่พักชั่วคราว นานเข้าชาวบ้านอพยพครอบครัวมาปลูกบ้านอยู่กันอย่างถาวรเพื่อความสะดวกในการเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ เมื่อคนอพยพครอบครัวมาอยู่มากขึ้น จึงกลายเป็นหมู่บ้าน พอสัตว์และของป่าหมดไป ชาวบ้านก็ทำไร่หรือประกอบอาชีพอื่นแทน ชื่อหมู่บ้านเหล่านี้มักจะมีคำว่า ป่า โคก ดง อยู่ด้วย

ดังนั้น ภูมินามอำเภอลำสนธิมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีทางการดำเนินชีวิตของคน บุคคลจะใช้ภูมินามต่างๆ ในลักษณะที่เป็นมงคล เช่นเดียวกับการใช้นามที่เป็นนามเรียกตัวบุคคล ทำให้เห็นถึงความสำคัญที่จะต้องศึกษาเรื่องภูมินามไว้เป็นหลักฐานเพื่อการศึกษาในภายหลัง

2.2 ด้านการจัดทำรูปเล่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.81) เนื่องจากการออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ตัวสะกด การเว้นวรรค ถูกต้องตามหลักภาษาไทยส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) เนื่องจากการออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน ขนาดรูปเล่มของหนังสือมีความเหมาะสม ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับวัลย์ มาศจรัส (2548, น.72) ที่กล่าวว่า ขนาดของหนังสือควรมีขนาดกะทัดรัด ไม่หนาหรือกว้างมากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภิญญาพร นิตยะประภา (2534, น.70 – 77) กล่าวว่า การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือควรมีการออกแบบปกให้ทันสมัย ดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสีหรือภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง โดยการเลือกเอาตอนที่นำเสนอที่น่าสนใจที่สุดแล้วเอารายละเอียดมาให้หมด สื่อกควรเป็นสีฉูดฉาด บนปกควรเขียนชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งและผู้วาดภาพประกอบ ใช้ตัวหนังสือโตสะดุดตากว่าอักษรเนื้อเรื่อง ไม่ควรใช้อักษรประดิษฐ์ เพราะจะทำให้อ่านยาก ปกหนังสืออาจเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีการจัดทำรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงขนาดของตัวอักษรที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้หนังสืออ่านง่าย และปกควรออกแบบโดยใช้สีเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ขนาดเล่มควรมีความกะทัดรัด ไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป เพื่อให้ผู้อ่านสามารถหยิบได้สะดวก

2.3 ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.72) เนื่องจากเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ การแบ่งเนื้อหาในแต่ละบท มีความเหมาะสม หัวข้อเรื่อง

มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ชวนติดตาม ความยาวของเนื้อหา ในแต่ละบทเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้อ่าน เนื้อหาส่งเสริมความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน กิจกรรมท้ายบท มีความสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.14) เนื่องจากเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ชวนติดตาม เนื้อหาที่มีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ สำลี รักสุทธี (2544, น.29) กล่าวว่า หนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เป็นการเพิ่มทักษะ การอ่านไปในตัว โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ความคิด ปรัชญาและบันเทิง นอกจากนี้สอดคล้องกับ

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีจะต้องมีเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจของเด็กแต่ละวัย เป็นหนังสือที่ไม่มีความซับซ้อน เนื้อหาสาระจะต้องไม่ขัดต่อประเพณีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงาม ของสังคม มุ่งให้ความรู้ ความคิด ปรัชญาและบันเทิง เพราะการอ่านหนังสือทำให้เด็กมีความรู้ กว้างขวาง เกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ และช่วยพัฒนาสติปัญญา

2.4 ด้านภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอ ลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.19) เนื่องจากภาพประกอบ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้าหนังสือ ภาพประกอบ มีความชัดเจน น่าสนใจขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) เนื่องจากภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาได้ดีขึ้น จำนวนของภาพประกอบไม่มากหรือน้อยเกินไป ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ วิริยะ สิริสงห (2537, น.23 - 26) กล่าวว่า ภาพประกอบ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีในหนังสือสำหรับเด็ก เด็กจะชอบหรือไม่ชอบเรื่องนั้น เรื่องนี้ ก็เนื่องมาจากรูปประกอบเป็นปัจจัยสำคัญอันดับหนึ่ง เด็กจะ ชอบภาพสีมากกว่าภาพดำขาว ชอบภาพสวยงามที่ดูเหมือนมีชีวิตจริงๆ แต่ไม่ใช่ภาพสมจริง ภาพประกอบในเรื่องไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ ต้องให้ปฏิบัติหรือทำอะไร ได้เหมือนอย่างเด็กคนหนึ่ง

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีควรวางรูปภาพประกอบเนื้อหาที่ชัดเจน สอดคล้องกับ เนื้อหา เหมาะสมกับช่วงวัย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน โดยภาพที่นำมาใช้ควรเป็นภาพที่สวยงาม หากผู้สร้างหนังสือออกแบบโดยพิจารณาความเหมาะสมจะทำให้หนังสือมีคุณค่า น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2.5 ด้านการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.58) เนื่องจากการใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้อธิบายเนื้อหา มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) เนื่องจากภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้หน้าอ่าน และชวนติดตาม ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ อรอนงค์ โชคสกุล และศรีอัมพร ประทุมพันธ์ (2544, น.10 - 12) ที่กล่าวว่า สำนวนภาษาลักษณะการเขียนประโยคในหนังสือเด็ก สำนวนภาษาและประโยคที่จะนำมาเขียนในหนังสือเด็กต้องเป็นภาษาง่ายๆ อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้โดยไม่ต้องนำมาแปลอีก ครั้ง และการเขียนทุกคำจะต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เด็กๆ จะได้นำไปใช้อย่างถูกต้องทั้งในด้านการเขียนและการนำไปใช้ต่อไป

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรใช้ภาษาที่ง่ายต่อการอ่านของเด็กในแต่ละช่วงวัย และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเด็กๆ จะได้นำไปใช้อย่างถูกต้อง

2.6 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.65) เนื่องจากหนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและความเชื่อ ผู้อ่านนำความรู้ที่ได้จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.13) เนื่องจากหนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและความเชื่อ ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้นักเรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น และทำให้นักเรียนชอบอ่านหนังสือมากขึ้น ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุยี (2534, น.22) ซึ่งกล่าวไว้ว่า หนังสือที่จัดทำขึ้นนั้นเพื่อให้เด็กได้ใช้ในการฟัง อ่าน และเรียนรู้ด้วยเนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความรู้ หรือความเพลิดเพลินอย่างหนึ่งอย่างใดหรือให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินร่วมกันไป ในรูปแบบที่เรียกสาระบันเทิง โดยใช้วิธีเขียนการจัดทำและรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถในการอ่านของผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ อภิวรรณ วีระสมิทธิ์ (2544, น.19) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือสำหรับเด็กว่า หนังสือสำหรับเด็ก เป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาเด็ก เพราะการอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง คิดจินตนาการ คิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ มีเชาวน์ปัญญา ไหวพริบดี เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัยจะทำให้เด็กพัฒนาด้านสติปัญญา และอารมณ์ได้อย่าง

ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สมพร จารุณัฐ (2554, น.21 – 22) กล่าวไว้ว่า หนังสือควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ และกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจ เน้นให้ความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอ ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

ดังนั้นการเสนอเรื่องราวของท้องถิ่นที่เด็กเป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นนั้น จะเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจอยากอ่านเรื่องราวความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเองอันก่อให้เกิดการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.7 การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีคุณภาพในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.59) และความคิดเห็นของนักเรียน มีคุณภาพในภาพรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.15) ทั้งนี้เป็นผลจากเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการสรุปความ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน เนื่องจากเป็นที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นหรือหมู่บ้านของตนเอง ส่งผลให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการตั้งชื่อหมู่บ้านของตนเอง และหมู่บ้านใกล้เคียงที่นักเรียนอาศัย ทั้งแสดงถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในอำเภอลำสนธิ นอกจากนี้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีสาระประโยชน์ น่าสนใจ สำนวนภาษาเข้าใจง่าย ภาพประกอบสะท้อนเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนสนใจอ่าน รูปภาพมีสีสันสวยงาม ทำให้นักเรียนสรุปเรื่องและใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละบทได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลน้อย จรูญสมานิตศักดิ์ (2556, น.143 – 145) ได้ศึกษาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมืองช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้เรื่องภูมินามหมู่บ้านในอำเภอท้ายเหมือง ทำให้อ่านเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น รวมทั้งเป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ 4.52 นอกจากนี้สอดคล้องกับ สมพร จารุณัฐ (2540, น.5 – 8) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ ความคิดรวบยอดและหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำรงชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผล จำแนกแจกแจง วิเคราะห์ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติม จึงควรมีเนื้อหาที่มีประโยชน์ กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ให้เกิดความชำนาญ และนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีความเหมาะสมที่จะใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีคุณค่าสอดคล้องกับที่หลักสูตรกำหนด

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ มีดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้ มีดังนี้

3.1.1 ครูควรศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังกล่าวให้ละเอียด เพื่อที่จะได้นำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

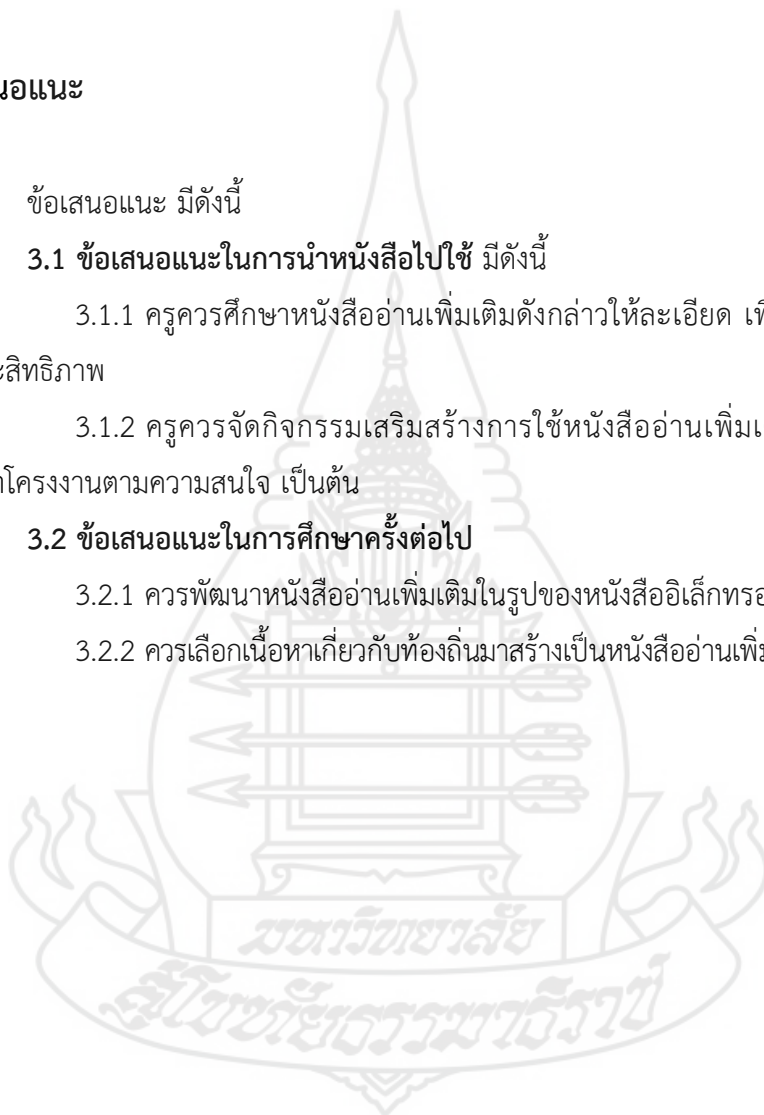
3.1.2 ครูควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เช่น กำหนดให้นักเรียนทำโครงการตามความสนใจ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมในรูปของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมัลติมีเดีย

3.2.2 ควรเลือกเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับระดับชั้น

อื่น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุสุมา รักษมณี. (2543). ภูมินามอันเป็นมงคล. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*, 25 (3), 54-59.
- ขวัญใจ เลิศฤทธิวิมานแมน. (2553). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534). ความสำคัญของการอ่าน. ใน เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสือ อันดับ 2 หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ.
- _____. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม. ใน *เอกสารประกอบการประชุม การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บุรพาสาน์.
- ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. (2520). *ทฤษฎีเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณรงค์ ทองปาน. (2526). *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: กรมฝึกหัดครู.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทิตนา แวมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- นวลน้อย จรุงสมานิตศักดิ์. (2556). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอท้ายเหมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นุชนิภรณ์ วงษ์กลม. (2555). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุดวัฒนธรรมพื้นบ้านตำนานพื้นเมืองเรื่อง ฮีตสิบสอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

- บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). *ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา*. กภาพลินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ประภาพรรณ เส็งวงศ์. (2550). *การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีวิจัยในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อี เค บุ๊คส์.
- ปราณี ปราบริปู และคณะ. (2560). *แนวทางการสร้างหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. นนทบุรี: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ปริญญาพร ศรีชะตา. (2554). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มหัทศจรยเมืองกภาพลินธุ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. (ม.ป.ป.). *ภูมินามการตั้งถิ่นฐานหมู่บ้านชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์รูปแบบทางภูมิศาสตร์ของนามทั่วไป*. ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อ่างใน ชัชวาลย์ สิงหาทอง. (2547). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอด่านช้าง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี).
- ภรณ์ ทรัพย์พัฒนากุล. (2550). *เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา*. บุรีรัมย์: ภาควิชาเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์.
- ปริญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เรไร ไพรวรรณ. (2551). *วรรณกรรมท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วันนา พวงบานชื่น และกัจฉา กองสนธิ. (ม.ป.ป.). *ประวัติอำเภอลำสนธิ*. สืบค้น ตุลาคม 19, 2562. จาก <https://sites.google.com/site/lamsongh/prawati-xaphex-la-snthi>.
- วิริยะ สิริสงห. (2537). *การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิลาสินี พ้องพงษ์ศรี. (2552). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “ตำนานเมืองสระบุรี” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- ศมลชนก โคตรมุงคุณ. (2556). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- สมพร จารุณัฐ. (2540). *การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2554). *การพัฒนาหนังสือและเอกสารเพื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย. หน่วยที่ 11-15,
นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สมศรี เสงประเสริฐ. (2554). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามสถานที่ตามชาติพันธุ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.*
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). *คู่มือการดำเนินงาน กิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรัก
การอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ 2561. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.*
- ลำลี รักสุทธิ. (2544). *ทางก้าวสู่ครูอาชีพ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- สุจิตต์ลักษณ์ ดิผดุง. (2543). *ชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย*. กาญจนบุรี: นครปฐม
ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร. นครปฐม:
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ และอัญชลี สิงห์น้อย. (2548). *ภูมินามของหมู่บ้านในเขตภาคเหนือตอนล่าง
จังหวัดพิจิตร*. พิษณุโลก: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุพัตรา ชุมเกต. (2522). *วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น*. นครปฐม: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรัตนา พันธุ์พิธ. (2549). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท.
(การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*
- สุวิทย์ มุลคำ. (2550). *ก้าวหน้าสู่การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: ธรรมบัณฑิต.
- เสน่หา บุญยรักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2542). *ภูมินามจังหวัดพิษณุโลก. โครงการศึกษา
ค้นคว้าวิจัยทางวัฒนธรรม สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.*
- อภิวรรณ วีระสมิทธิ์. (2544). *หนังสือสำหรับเด็กกับการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- อภิศักดิ์ โสมอินทร์. (2526). *ภูมิศาสตร์ชนบท*. มหาสารคาม: ภาควิชาภูมิศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรสา กุมารี่ปุกหุต. (2526). *เด็กกับหนังสือ เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก เล่ม 2.*

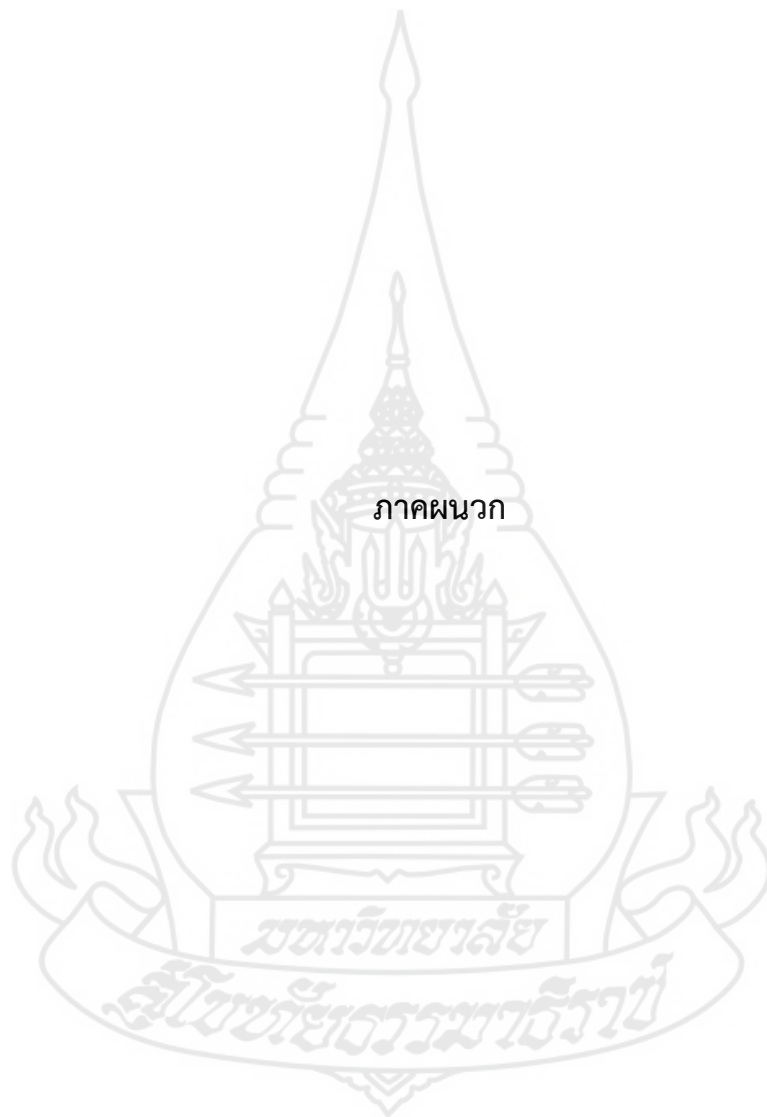
หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: สำนักงานเทคโนโลยีการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

อรอนงค์ โชคสกุล และศรีอัมพร ประทุมพันธ์. (2544). *การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอนการ*

จัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เล่ม 4. กรุงเทพฯ: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.

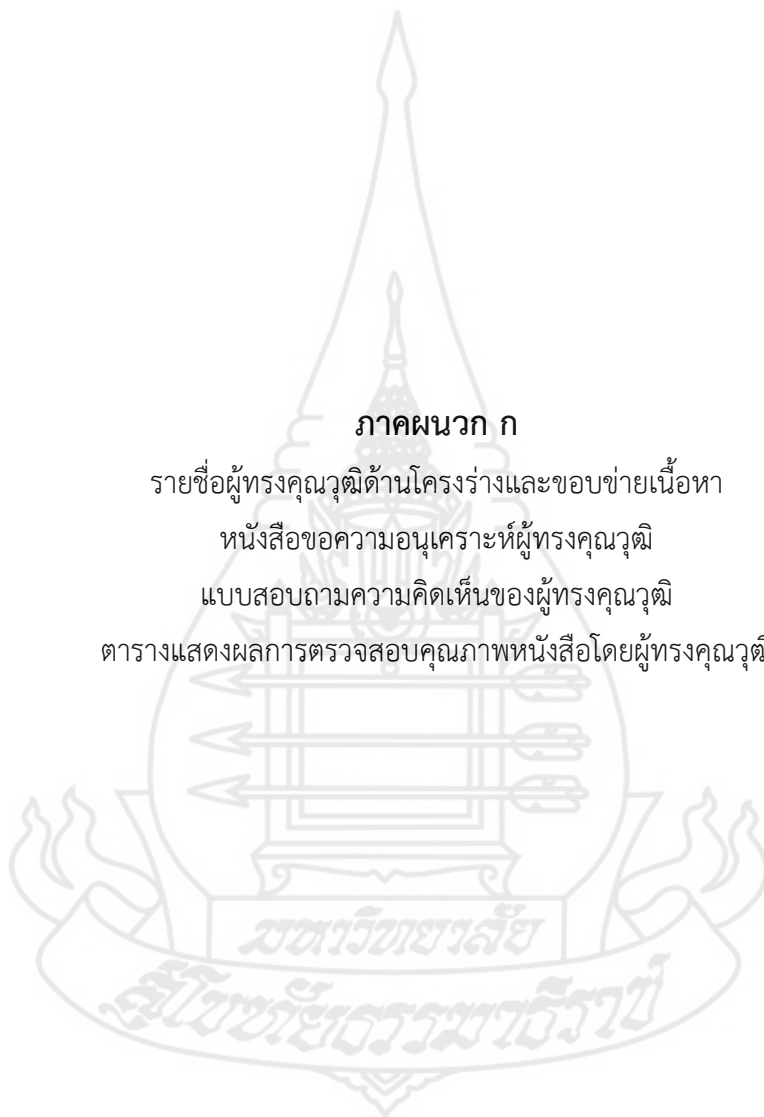
ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหา
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ
แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหา

1. ชื่อ นายสมหมาย จูเกลี้ยง ตำแหน่ง ราษฎรชาวบ้าน ตำบลหนองรี
 สถานที่ทำงาน บ้านเลขที่ 30 หมู่ที่ 5 ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี 15190
 วุฒิการศึกษา
 - มัธยมศึกษาปีที่ 6 กศน.หนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 - ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการป่าชุมชนจังหวัดลพบุรี
 - ผู้นำอาสาพัฒนาบ้านเกิดจังหวัดลพบุรี
 - คณะกรรมการชมรม Strong จังหวัดลพบุรี

2. ชื่อ นายสมิตร พัทธ์พงษ์พาณิชย์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนลำสนธิวิทยา ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี
 วุฒิการศึกษา
 - ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
 - ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 - พ.ศ. 2552 ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านยางเตี้ยโคกรัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
 - พ.ศ. 2556 ครู โรงเรียนลำสนธิวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
 หมายเหตุ : เป็นผู้มีความสนใจในท้องถิ่นอำเภอลำสนธิ และจัดการเรียนการสอนโดยนำข้อมูลท้องถิ่นมาบูรณาการ

3. ชื่อ นางพจนีย์ ปลื้มมะลิ่ง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนลำสนธิวิทยา ตำบลหนองรี อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- พ.ศ. 2555 ครูผู้ช่วย โรงเรียนเป็ริงวิทสุทธาธิบติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สมุทรปราการ

- พ.ศ. 2558 ครู โรงเรียนลำสนธิวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

หมายเหตุ : เป็นผู้มีความสนใจในท้องถิ่นอำเภอลำสนธิ และจัดการเรียนการสอนโดยนำข้อมูลท้องถิ่นมาบูรณาการ

ที่ อว 1602.16 (บ)/ ๔๙๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๐ กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมหมาย จุเกสียง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างและขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริพร ครองเคหา นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับ
อนุมัติให้ทำคั่นคว่าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

การจัดทำคั่นคว่าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่
จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทาง
สาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่าง
และขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ
ให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาคั่นคว่าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-7805020

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 4๙๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพจนีย์ ปลื้มมะลัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงร่างและขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม	จำนวน 1 ชุด
	2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริพร ครอบเคหา นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับ
อนุมัติให้ทำคั่นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

การจัดทำคั่นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่
จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทาง
สาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่าง
และขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ
ให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาคั่นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับ
รายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-7805020

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 4๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมิตร พัทธ์พงษ์พาณิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างและขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริพร ครองเคหา นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำคั่นคว่าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

การจัดทำคั่นคว่าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่าง และขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาคั่นคว่าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-7805020

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหา
ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างขอบข่ายเนื้อหาตามลำดับหัวข้อ
 ต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

+1 ถูกต้องเหมาะสม

0 ไม่แน่ใจว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

-1 ไม่ถูกต้องเหมาะสม

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น		
		+1	0	-1
1	สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ			
1.1	ความเป็นมาของอำเภอลำสนธิ			
1.2	อาณาเขตติดต่อ			
1.3	การปกครอง			
1.4	ประชากร			
2	การวิเคราะห์ภูมินาม			
2.1	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์			
2.2	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน			
2.3	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์			
2.4	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อค่านิยม			
3	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์			
3.1	ตำบลลำสนธิ			
3.2	ตำบลซับสมบุรณ์			
3.3	ตำบลหนองรี			
3.4	ตำบลกุดตาเพชร			
3.5	ตำบลเขารวก			
3.6	ตำบลเขาน้อย			

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น		
		+1	0	-1
4	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน			
4.1	ตำบลลำสนธิ			
4.2	ตำบลหนองรี			
4.3	ตำบลกุดตาเพชร			
4.4	ตำบลเขาน้อย			
5	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์			
5.1	ตำบลลำสนธิ			
5.2	ตำบลซับสมบูน			
5.3	ตำบลหนองรี			
5.4	ตำบลเขาน้อย			
6	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม			
6.1	ตำบลซับสมบูน			
6.2	ตำบลหนองรี			
6.3	ตำบลกุดตาเพชร			
6.4	ตำบลเขารวก			
6.5	ตำบลเขาน้อย			

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่ง

วันที่ เดือน พ.ศ.

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้อง
เหมาะสมของโครงร่างและขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง
ภูมินามอำเภอลำสนธิ

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ค่า IOC	แปลผล
1	สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ		
1.1	ความเป็นมาของอำเภอลำสนธิ	1	ใช้ได้
1.2	อาณาเขตติดต่อ	1	ใช้ได้
1.3	การปกครอง	1	ใช้ได้
1.4	ประชากร	1	ใช้ได้
2	การวิเคราะห์ภูมินาม		
2.1	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์	1	ใช้ได้
2.2	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน	1	ใช้ได้
2.3	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์	1	ใช้ได้
2.4	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อค่านิยม	1	ใช้ได้
3	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์		
3.1	ตำบลลำสนธิ	0.67	ใช้ได้
3.2	ตำบลซับสมบูน	1	ใช้ได้
3.3	ตำบลหนองรี	1	ใช้ได้
3.4	ตำบลกุดตาเพชร	0.67	ใช้ได้
3.5	ตำบลเขารวก	0.67	ใช้ได้
3.6	ตำบลเขาน้อย	1	ใช้ได้
4	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน		
4.1	ตำบลลำสนธิ	0.67	ใช้ได้
4.2	ตำบลหนองรี	1	ใช้ได้
4.3	ตำบลกุดตาเพชร	0.67	ใช้ได้
4.4	ตำบลเขาน้อย	1	ใช้ได้

ตารางที่ 1 (ต่อ) ตารางแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้อง
เหมาะสมของโครงร่างและขอบข่ายเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง
ภูมินามอำเภอลำสนธิ

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ค่า IOC	แปลผล
5	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์		
5.1	ตำบลลำสนธิ	0.67	ใช้ได้
5.2	ตำบลซับสมบูน	0.67	ใช้ได้
5.3	ตำบลหนองรี	0.67	ใช้ได้
5.4	ตำบลเขาน้อย	0.67	ใช้ได้
6	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม		
6.1	ตำบลซับสมบูน	1	ใช้ได้
6.2	ตำบลหนองรี	1	ใช้ได้
6.3	ตำบลกุดตาเพชร	1	ใช้ได้
6.4	ตำบลเขารวก	0.67	ใช้ได้
6.5	ตำบลเขาน้อย	1	ใช้ได้

จากตารางที่ 1 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้อง
เหมาะสมของโครงร่างและขอบข่ายเนื้อหาในแต่ละเรื่องเป็นรายข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่
ระดับ 0.67 – 1.00

ตารางที่ 2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสม
ของโครงร่างและขอบข่ายของเนื้อหาโดยรวม

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ค่า IOC
1	สภาพทั่วไปของอำเภอลำสนธิ	1
2	การวิเคราะห์ภูมินาม	1
3	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามลักษณะทางภูมิศาสตร์	0.67 - 1
4	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามตำนาน นิทานพื้นบ้าน	0.67 - 1
5	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้หรือสัตว์	0.67
6	ภูมินามที่ตั้งชื่อตามความเชื่อและค่านิยม	0.67 - 1
รวม		0.67 - 1

จากตารางที่ 2 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหาภาพรวม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ
แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ตารางแสดงผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

๑. ชื่อ ดร.นิธิชญา ใจเย็น

สถานที่ทำงาน อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อ.ด.) สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปริญญาตรี การศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- การสอนภาษาไทย
- ภาษากับสังคม
- วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์
- ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

๒. ชื่อ ดร.นพรัตน์ น้อยเจริญ

สถานที่ทำงาน อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ

ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

พ.ศ. หัวหน้าสาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
พ.ศ. ประธานหลักสูตรสาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

๓. ชื่อ นางสาวชมชนก ธนาวีราภรณ์

สถานที่ทำงาน อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทยสำหรับ
ชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา

วุฒิการศึกษา

ปริญญาโท ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

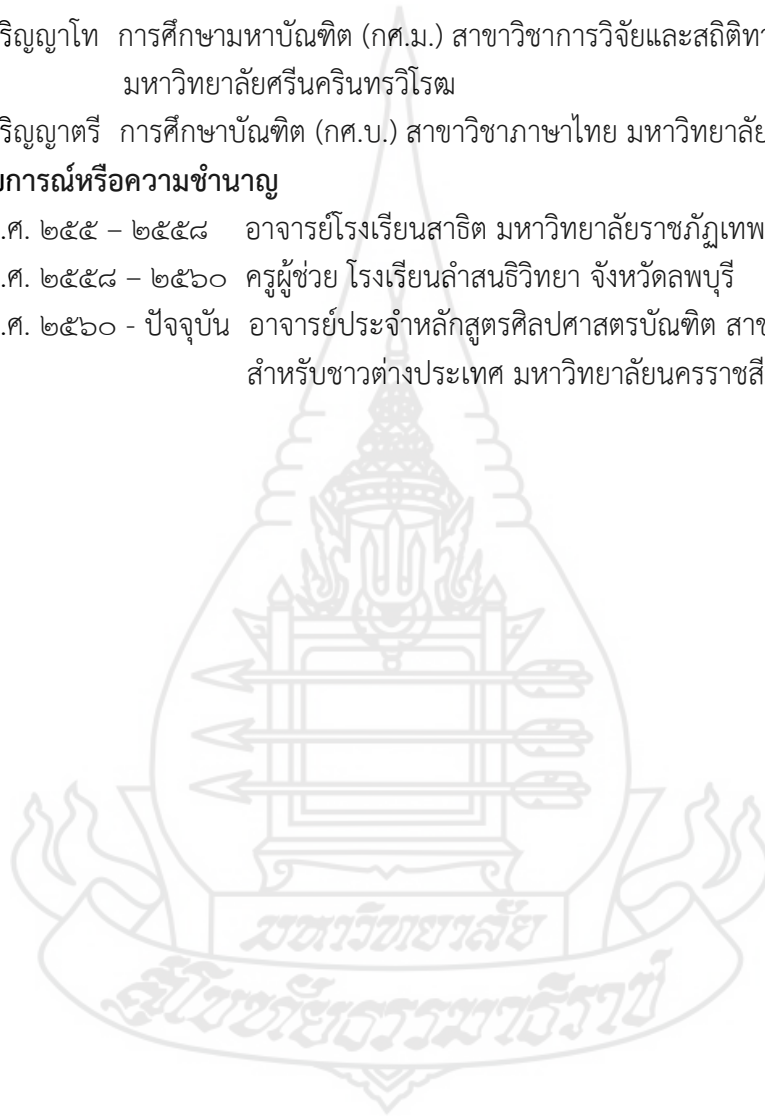
ปริญญาตรี การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

พ.ศ. ๒๕๕ - ๒๕๕๘ อาจารย์โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ครูผู้ช่วย โรงเรียนลำสนธิวิทยา จังหวัดลพบุรี

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย
สำหรับชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 4๙๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๒ กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นิธิชญา ใจเย็น

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม	จำนวน 1 เล่ม
	2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริพร ครองเคหา นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับ
อนุมัติให้ทำค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

การจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่
จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้
โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-7805020

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 491

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๑ กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นพรัตน์ น้อยเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม	จำนวน 1 เล่ม
	2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริพร ครอบเคหา นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับ
อนุมัติให้ทำค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

การจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่
จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้
โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของ
นักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-7805020

ที่ อว 0602.16 (บ)/ 4๙๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ กรกฎาคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ชมชนก ธนาวีราภรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม	จำนวน 1 เล่ม
	2. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวศิริพร ครอบเคหา นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับ
อนุมัติให้ทำค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี

การจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่
จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย
ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้
โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-7805020

**แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพ
ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาในแต่ละข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

- 5 เห็นด้วยมากที่สุด
4 เห็นด้วยมาก
3 เห็นด้วยปานกลาง
2 เห็นด้วยน้อย
1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการจัดทำรูปเล่ม					
1.1	การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน					
1.2	การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา					
1.3	ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ					
1.4	ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน					
1.5	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน					
1.6	การพิมพ์ตัวสะกด การเว้นวรรค ถูกต้องตามหลักภาษาไทย					
2	ด้านเนื้อหา					
2.1	เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ					
2.2	การแบ่งเนื้อหาในแต่ละบท มีความเหมาะสม					
2.3	หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา					
2.4	การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ชวนติดตาม					
2.5	ความยาวของเนื้อหาในแต่ละบทเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน					
2.6	ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน					
2.7	เนื้อหาส่งเสริมความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน					

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2.8	กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
2.9	กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน					
3	ด้านภาพประกอบ					
3.1	ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
3.2	การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้าหนังสือ					
3.3	ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ					
3.4	ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน					
3.5	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น					
3.6	จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา					
4	ด้านการใช้ภาษา					
4.1	การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย					
4.2	ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน					
4.3	การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน					
4.4	ภาษาที่ใช้อธิบายเนื้อหามีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1	หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องภูมิปัญญาอำเภอ ลำสนธิ					
5.2	หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและความเชื่อ					
5.3	ผู้อ่านนำความรู้ที่ได้จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
5.4	หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
5.5	หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
5.6	หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

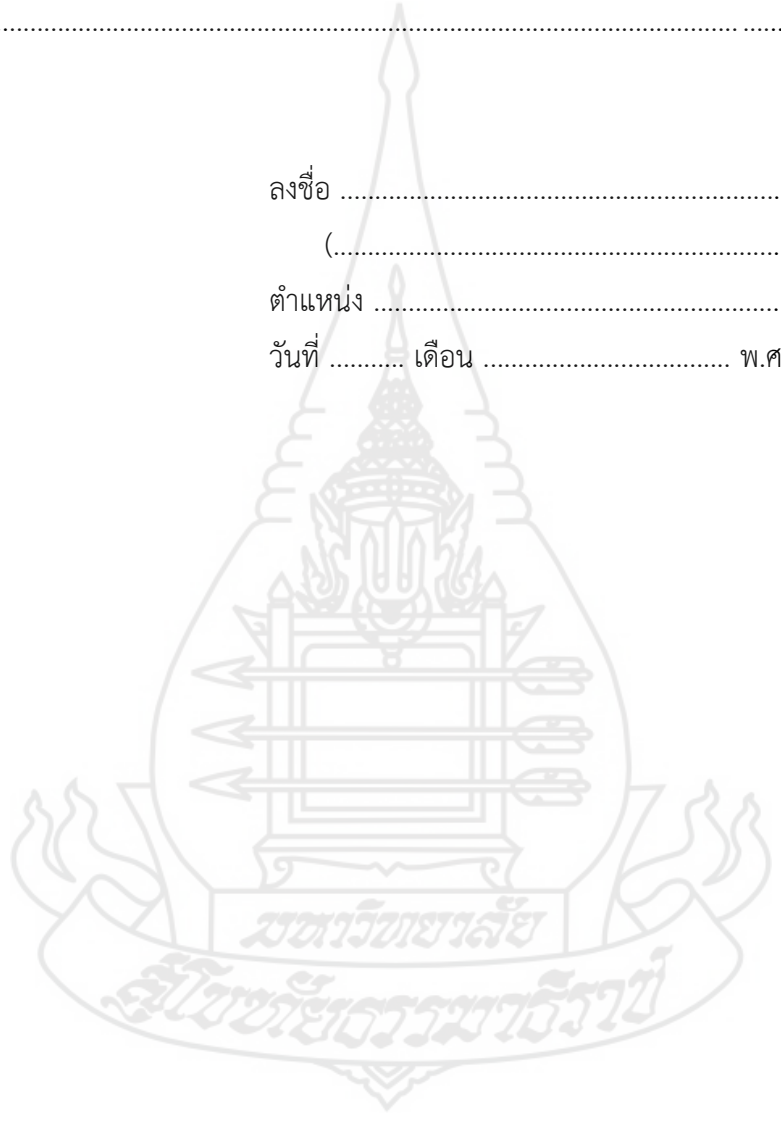
.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่ง

วันที่ เดือน พ.ศ.

2. ผลแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ด้านการจัดทำรูปเล่ม

1	ด้านการจัดทำรูปเล่ม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
1.1	การออกแบบปกหนังสือ น่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน		2	1			3.67	0.58	มาก
1.2	การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา		2	1			3.67	0.58	มาก
1.3	ส่วนประกอบของหนังสือ ครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ	1	3				4.33	0.58	มาก
1.4	ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1		2			3.67	1.15	มาก
1.5	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	1	1			4.00	1.00	มาก
1.6	การพิมพ์ตัวสะกด การเว้นวรรคถูกต้องตามหลักภาษาไทย	1	1	1			4.00	1.00	มาก
รวม							3.89	0.81	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ด้านการจัดทำรูปเล่ม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน และการพิมพ์ตัวสะกด การเว้นวรรคถูกต้องตามหลักภาษาไทย มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนการออกแบบปกหนังสือ น่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา และขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.67$)

ตารางที่ 4 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ด้านเนื้อหา

2	ด้านเนื้อหา	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
2.1	เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ	1	1	1			4.00	1.00	มาก
2.2	การแบ่งเนื้อหาในแต่ละบท มีความเหมาะสม	1	1	1			4.00	1.00	มาก
2.3	หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับ เนื้อหา		3				4.00	0.00	มาก
2.4	การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ชวนติดตาม	1	1	1			4.00	1.00	มาก
2.5	ความยาวของเนื้อหาในแต่ละบท เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของ ผู้อ่าน		1	2			3.33	0.58	ปานกลาง
2.6	ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสม กับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน		2	1			3.67	0.58	มาก
2.7	เนื้อหาส่งเสริมความรัก และความ ภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน	2		1			4.33	1.15	มาก
2.8	กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้อง กับเนื้อหา	1	2				4.33	0.58	มาก
2.9	กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสม กับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	1	2				4.33	0.58	มาก
รวม							4.00	0.72	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เนื้อหาส่งเสริมความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ให้แก่ผู้อ่าน กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และกิจกรรมท้ายบท มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ การแบ่งเนื้อหาในแต่ละบทมีความเหมาะสม หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา และการลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ชวนติดตาม มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนความยาวของเนื้อหาในแต่ละบทเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$)

ตารางที่ 5 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ด้านภาพประกอบ

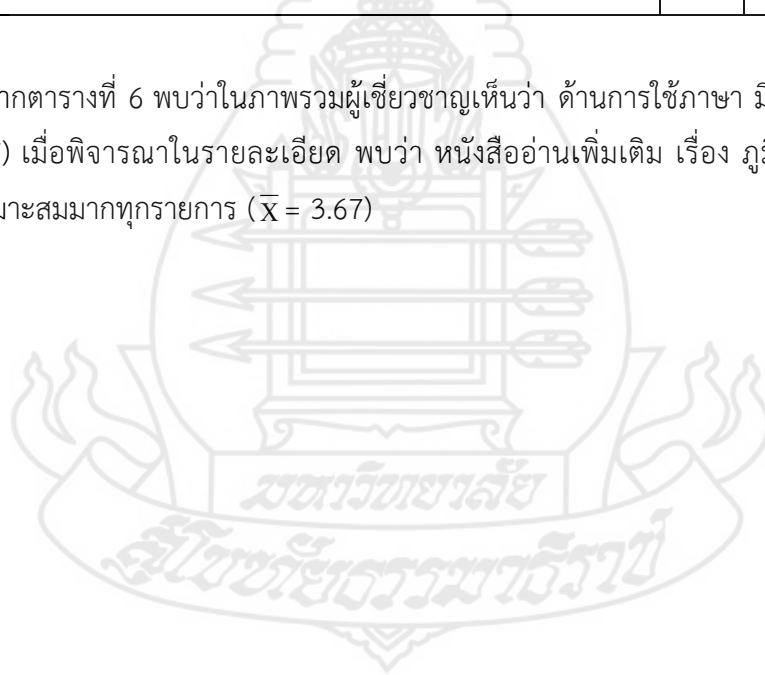
3	ด้านภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น					\bar{x}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
3.1	ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา		3				4.00	0.00	มาก
3.2	การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้าหนังสือ		2	1			3.67	0.58	มาก
3.3	ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ		3				4.00	0.00	มาก
3.4	ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน		2	1			3.67	0.58	มาก
3.5	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น		3				4.00	0.00	มาก
3.6	จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา		3				4.00	0.00	มาก
รวม							3.89	0.19	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ด้านภาพประกอบ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และจำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมา ได้แก่ การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้าหนังสือ และขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 3.67$)

ตารางที่ 6 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ด้านการใช้ภาษา

4	ด้านการใช้ภาษา	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
4.1	การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย		2	1			3.67	0.58	มาก
4.2	ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน		2	1			3.67	0.58	มาก
4.3	การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน		2	1			3.67	0.58	มาก
4.4	ภาษาที่ใช้อธิบายเนื้อหา มีความชัดเจน เข้าใจง่าย		2	1			3.67	0.58	มาก
รวม							3.67	0.58	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมมากทุกรายการ ($\bar{X} = 3.67$)

ตารางที่ 7 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
5.1	หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ	3					5.00	0.00	มากที่สุด
5.2	หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและความเชื่อ	1	1	1			4.00	1.00	มาก
5.3	ผู้อ่านนำความรู้ที่ได้จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	2		1			4.33	1.15	มาก
5.4	หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	2		1			4.67	0.58	มากที่สุด
5.5	หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	1	2				4.33	0.58	มาก
5.6	หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน		2	1			3.67	0.58	มาก
รวม							4.33	0.65	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า หนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา ได้แก่ หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนหนังสือเล่มนี้ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.67$)

ตารางที่ 8 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ทุกด้านโดยรวม

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านการจัดทำรูปเล่ม	3.89	0.81	มาก
2	ด้านเนื้อหา	4.00	0.72	มาก
3	ด้านภาพประกอบ	3.89	0.19	มาก
4	ด้านการใช้ภาษา	3.67	0.58	มาก
5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.33	0.65	มาก
รวม		3.96	0.59	มาก

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่าการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมมาก ในด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.33$) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการจัดทำรูปเล่ม และด้านภาพประกอบ ($\bar{X} = 3.89$) และด้านการใช้ภาษา ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ ในภาพรวมสรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในด้านต่างๆ เหมาะสมมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.96

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำสนธิวิทยา จังหวัดลพบุรี

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อคำถามต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียน

- 5 เห็นด้วยมากที่สุด
 4 เห็นด้วยมาก
 3 เห็นด้วยปานกลาง
 2 เห็นด้วยน้อย
 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการจัดทำรูปเล่ม					
1.1	การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน					
1.2	ขนาดรูปเล่มของหนังสือมีความเหมาะสม					
1.3	ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม					
2	ด้านเนื้อหา					
2.1	เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ					
2.2	การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ชวนติดตาม					
2.3	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป					
2.4	เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
2.5	กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา					
2.6	กิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป					
3	ด้านภาพประกอบ					
3.1	ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ					
3.2	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น					
3.3	จำนวนของภาพประกอบไม่มากหรือน้อยเกินไป					

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	ด้านการใช้ภาษา					
4.1	ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
4.2	ภาษาที่ใช้น่าอ่าน และชวนติดตาม					
5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอ ลำสนธิ					
5.2	หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและความเชื่อ					
5.3	ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
5.4	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจ ในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น					
5.5	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนชอบอ่านหนังสือมากขึ้น					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(.....)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

3. ผลแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลำสนธิวิทยา จังหวัดลพบุรี

ตารางที่ 9 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินาม
อำเภอลำสนธิ ด้านการจัดทำรูปเล่ม

1	ด้านการจัดทำรูปเล่ม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
1.1	การออกแบบปกหนังสือ น่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน	7	3				4.70	0.48	มากที่สุด
1.2	ขนาดรูปเล่มของหนังสือมีความ เหมาะสม	6	4				4.60	0.52	มากที่สุด
1.3	ขนาดของตัวอักษรมีความ เหมาะสม	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
รวม							4.70	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอ
ลำสนธิ ด้านการจัดทำรูปเล่มในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณาแต่ละ
รายการพบว่า ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ การออกแบบ
ปกหนังสือที่น่าสนใจ ชวนให้เปิดอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) ส่วนขนาดรูปเล่มของ
หนังสือมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

ตารางที่ 10 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินาม
อำเภอลำสนธิ ด้านเนื้อหา

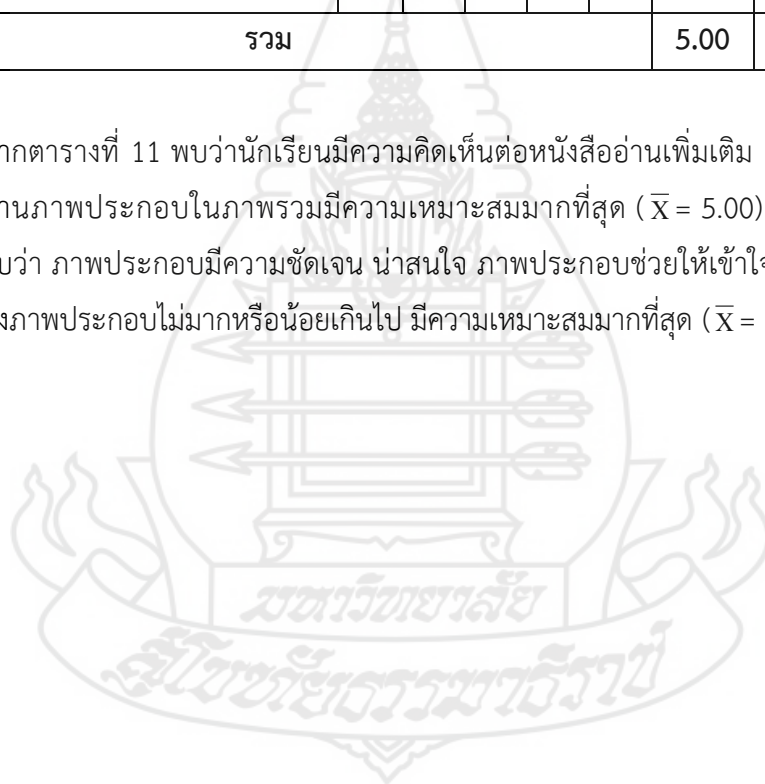
2	ด้านเนื้อหา	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
2.1	เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ	10					5.00	0.00	มากที่สุด
2.2	การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ชวนติดตาม	10					5.00	0.00	มากที่สุด
2.3	เนื้อหาไม่เหมาะสมไม่ง่าย หรือยากเกินไป	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
2.4	เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	10					5.00	0.00	มากที่สุด
2.5	กิจกรรมท้ายบทมีความ สอดคล้องกับเนื้อหา	10					5.00	0.00	มากที่สุด
2.6	กิจกรรมท้ายบทมีความ เหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป	8	2				4.80	0.42	มากที่สุด
รวม							4.93	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ด้านเนื้อหา ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย ชวนติดตาม เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และกิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับเนื้อหา มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาไม่เหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป และกิจกรรมท้ายบทมีความเหมาะสมไม่ง่ายหรือยากเกินไป มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$)

ตารางที่ 11 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินาม
อำเภอลำสนธิ ด้านภาพประกอบ

3	ด้านภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
3.1	ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ	10					5.00	0.00	มากที่สุด
3.2	ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาได้ดีขึ้น	10					5.00	0.00	มากที่สุด
3.3	จำนวนของภาพประกอบไม่ มากหรือน้อยเกินไป	10					5.00	0.00	มากที่สุด
รวม							5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอ
ลำสนธิ ด้านภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เมื่อพิจารณาแต่ละ
รายการพบว่า ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และ
จำนวนของภาพประกอบไม่มากหรือน้อยเกินไป มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

ตารางที่ 12 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินาม
อำเภอลำสนธิ ด้านการใช้ภาษา

4	ด้านการใช้ภาษา	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
4.1	ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	10					5.00	0.00	มากที่สุด
4.2	ภาษาที่ใช้น่าอ่าน และชวนติดตาม	10					5.00	0.00	มากที่สุด
รวม							5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอ
ลำสนธิ ด้านการใช้ภาษาในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เมื่อพิจารณาแต่ละ
รายการพบว่า ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย และภาษาที่ใช้น่าอ่าน และชวนติดตาม มีความเหมาะสม
มากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

ตารางที่ 13 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินาม
อำเภอลำสนธิ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

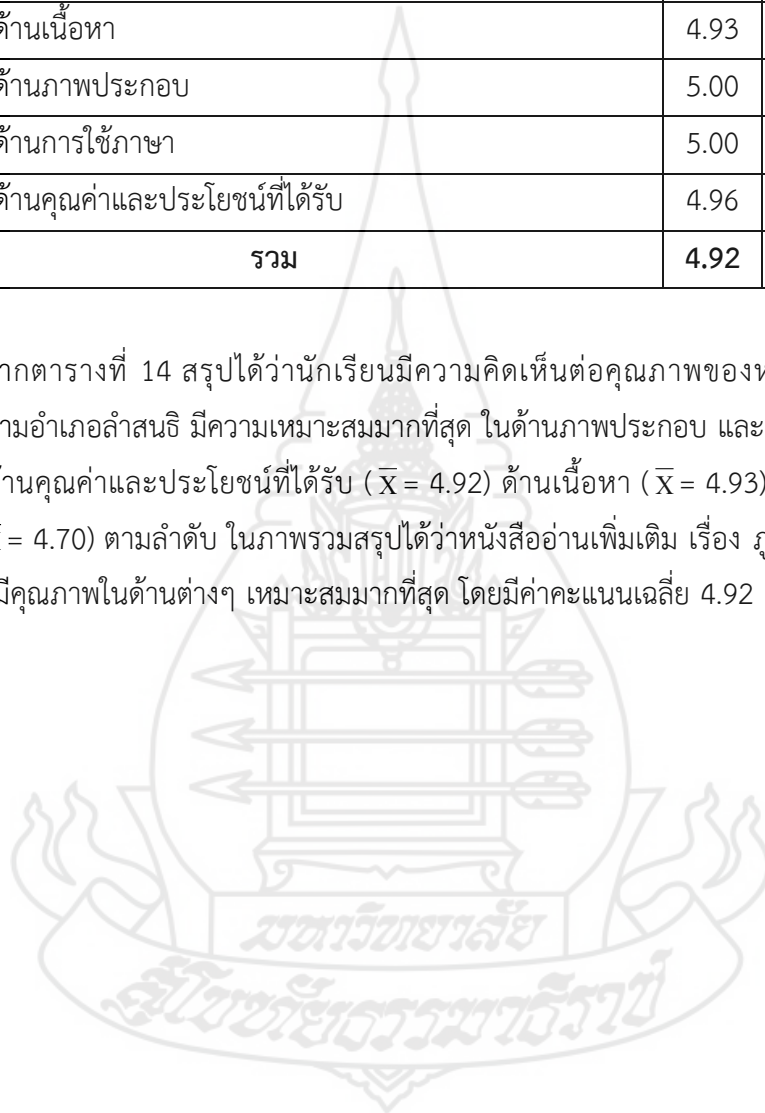
5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
		5	4	3	2	1			
5.1	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ	10					5.00	0.00	มากที่สุด
5.2	หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและความเชื่อ	9	1				4.90	0.32	มากที่สุด
5.3	ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้นักเรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	10					5.00	0.00	มากที่สุด
5.4	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น	10					5.00	0.00	มากที่สุด
5.5	หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนชอบอ่านหนังสือมากขึ้น	9	1				4.90	0.32	มากที่สุด
รวม							4.96	0.13	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ ความรู้ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมาได้แก่ หนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอลำสนธิ ความรู้ที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ และหนังสือเล่มนี้ทำให้นักเรียนเกิดความรัก และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$)

ตารางที่ 14 ตารางแสดงผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินาม
อำเภอลำสนธิ ทุกด้านโดยรวม

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านการจัดทำรูปเล่ม	4.70	0.47	มากที่สุด
2	ด้านเนื้อหา	4.93	0.14	มากที่สุด
3	ด้านภาพประกอบ	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ด้านการใช้ภาษา	5.00	0.00	มากที่สุด
5	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.96	0.13	มากที่สุด
รวม		4.92	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 สรุปได้ว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ มีความเหมาะสมมากที่สุด ในด้านภาพประกอบ และด้านการใช้ภาษา (\bar{X} = 5.00) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ (\bar{X} = 4.92) ด้านเนื้อหา (\bar{X} = 4.93) และด้านการจัดทำรูปเล่ม (\bar{X} = 4.70) ตามลำดับ ในภาพรวมสรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอลำสนธิ ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพในด้านต่างๆ เหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.92

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวศิริพร ครองเคหา
วัน เดือน ปีเกิด	2 มกราคม 2533
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี - ระดับปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ศม.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนพระนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

